JOHANNES KOLTHOFF.

BREVE OG DAGBØGER,

UDGIVNE

AF

Dr. ERNST KOLTHOFF.

KJØBENHAVN.

THIELES BOGTRYKKERI.

1872.

Johannes Kolthoff er født i Kjøbenhavn Tirsdagen d. 3die Mai 1853. Forældrene — Ernst Vilhelm Kolthoff, Sognepræst ved Helliggeistes Kirke, og hans Hustru Johanne Marie f. Swane — hilsede i ham med Glæde deres første Søn. Faderen døbte ham d. 8de Juni s. A. Bedstemoderen Fru Julie Annette Swane f. Clausen, holdt ham over Daaben, Biskop Gads Datter, Frøken Sofie Gad (Fru S. Brünniche) var Jomfru-Fadder. Som Daabsvidner vare endvidere tilstede ved hans Daab Oberst W. v. Schnitter, Oberst P. Købke, Prof. theol. Hermansen og Dr. Johannes Clausen — nu Sognepræst i Horsens.

Da han endnu kun var to Maaneder gammel, blev han under Forældrenes Sommerophold i Taarbæk angreben af en livsfarlig Kighoste, medens Choleraepidemien udbredte sig over Land og By. Nu afdøde Dr. Rosen, som da var Badelæge paa Klampenborg, tog sig med stor Omhu af det syge Barn, da vor Huuslæge ved Forholdene var bunden til Hovedstaden, og det lykkedes, at bevare ham for os.

Fra hans første Barndomstid har vi endnu i uudslettelig Erindring en Langfredag i Aaret 1859, som fyldte os med stor Angst og Bekymring for ham, men ved Guds naadige Forsyn dog endte i Taksigelse. Den lille, endnu ikke sexaarige Dreng havde faaet Lov til at besøge en lidt ældre Legekammerat Christian Erslev. Drengene kom ud at spadsere med Christians Barnepige, men paa Volden fandt de paa at løbe bort fra deres Ledsagerinde, og da hun saa gik hjem, hvor hun tænkte, de vilde indfinde sig

— bleve de borte — ikke blot ved Middagsbordet, men langt op ad Eftermiddagen saa Man Intet til dem. Der gik Bud til os og hvor Man ellers kunde formode dem. Men de vare ikke at finde. Nu begyndte en Søgen og Spørgen rundt omkring i Byen og dens nærmeste Omegn. Men det blev silde paa Aftenen og Ingen havde seet dem. Først henimod Natten bragtes de til Forældrene af Christians Onkel fra Jægersborg. Der vàr de to smaae Drenge i Ro og Mag vandret ud paa egen Haand i det smukke Foraarsveir, vare først seent paa Eftermiddagen naaet til Onklens Hjem, naturligviis heelt sultne og mødige. Efter at de saa havde faaet deres Mad og deres Skjænd, bleve de kjørte sovende til Byen.

Johannes var en livlig, venlig og frimodig Dreng, saa at ogsaa Fremmede let kunde komme til at synes godt om ham. Vi bevare endnu et Brev fra Dr. Struve i Kiel som en kjær Erindring fra Sommeren samme Aar. Det er skrevet Aaret efter og vi kunne ikke nægte os den Glæde, her at meddele det.

Kiel d. 28sten Juli 1860.

Lieber Johann!

Wenn Du nur ein halb so gutes Gedächtniss hast wie ich, so erinnerst Du Dich noch recht gut des Mannes, der im vorigen Sommer um diese Zeit bei Mauritzen auf dem Vedbeker Kruge lag und so oftmals mit Dir scherzte und spielte. Derselbe Mann im grauen Rocke und mit der stählernen Brille auf der Nase schreibt Dir heute und frägt Dich: kennst Du mich noch? Er hat Dein freundliches »Farvel«, mit welchem Du von ihm Abschied nahmst, nicht vergessen, sondern es ist ihm unauslöschlich in der Seele geblieben und klingt dort jedes Mal gar wunderbar nach, so oft er der Tage gedenkt, da er Dir in die frischen, fröhlichen Kinderaugen schauete und dein kleiner geschwätziger Mund ihm deiner Eltern gastfreundliche Thür öffnete. Siehe, mein kleiner Freund, da ist es denn dies Jahr auch wieder deine kleine wichtige Person, die mir einen Freundschaftsdienst erweisen soll; höre nun welchen! — Geh' zu Vater und Mutter, ruf' all deine lieben

Schwestern herbei. vergiss mir auch den kleinen fixen Bruder nicht, und sag' ihnen allen in meinem Namen so recht aus Herzensgrunde Dank für die Freundlichkeit und Zuvorkommenheit, mit der sie mich, den fremden, unbekannten Mann vor einem Jahre in Vedbek aufgenommen haben; sag' ihnen, wie wohl mir ihre Gastfreundschaft gethan und wie lebendig der Dank dafür in mir stets bleiben werde.

Dir aber, mein kleiner brauner Freund, noch ein Wort besonders! Wenn Du einmal soweit herangewachsen bist, dass Deine Eltern Dich mit ihrem Segen in die Welt hinausschicken, dich darin umzusehen, und wenn dein Weg dich dann nach Holstein führt — dann versprich mir, mich zuerst aufzusuchen, damit ich Dir, und an Dir deinen lieben Eltern zeigen kann, dass Holstentreue kein leeres Wort ist, sondern sich noch immer in dankbaren Herzen findet.

Farvel! Farvel!

Dein Freund

Dr. Struve.

Hans Bedstemoder lærte ham at læse. Saa kom han i Skole, først hos den gamle Børneven Cand. J. C. Fenger, senere hos Cand. Bondesen. Fra denne Tid have vi det første lille Brev fra ham som Efterskrift til et udførligere af hans Søster Sofie. Vore tre yngste Børn vare nemlig et par Uger hos Bedsteforældrene i Ordrup, medens vi Andre vare paa en lille Sommerreise i Juli 1862. Han skriver:

Kjære Forældre.

Jeg haaber at I have det godt der hvor I ere. Bedstemoder har givet Henrik og mig det høie Lysthuus til vores Ridderborg og saa laaner vi næsten hver Dag en Rive hos Gartneren til at rive Borgen. Igaar Aftes var Olivia, Stine, Henrik og jeg i Charlottenlund. Vi Drenge slider meget paa Støvlerne. Men kjære Bedstefader bringer dem til Skomageren. Farvel fra Din hengivne

Johannes.

Fra disse Aar finde vi ogsaa en Erindring bevaret i et Brev fra en langt senere Tid. »Saa mange smaae Barndomsminder — skriver hans Søster Sofie — dukke op for mig, — fra den Eftersommer, da vi vare hos Bedsteforældrene, da Julie laa syg — fra de Somre ude i Ordrup, hvor vi — hvor yndigt vi end havde det hos de kjærlige Bedsteforældre, dog længtes efter Fader og Moder og løb indenfor langs Gjærdet og raabte til Kudskene, naar de kjørte ind til Byen: tag os med, tag os med!«

Efter Sommerferien 1863 blev han optagen i Borgerdydskolen paa Christianshavn (2den Fælledsklasse) og der fortsattes saa hans Underviisning til ind i Mai Maaned 1868, da han gik ud af 3die studerende Klasse, for — Aaret efter sin Confirmation (d. 14de April 1867) — at slaae ind paa en anden Vei, end den, vi Forældre tidligere havde tænkt at føre ham ind paa.

Han yttrede nemlig nu det bestemte Ønske, at komme til Søes. Og da vi havde mærket, at han, skjøndt godt begavet og med et let Nemme, især for Sprog, Tegning og hvad han ellers fandt Behag i, dog ikke syntes oplagt til vedholdende Studier, fandt vi det rigtigst at give efter for hans Ønske og lode ham gaae til Orlogs, for saa at forberedes til Adgangsprøven for Søofficersskolens Aspiranter.

Fra denne, den nærmest foregaaende og den sidste Tid meddeles nu her Breve og Fragmenter af hans Dagbøger.

Fra Sommerreiser i Jylland 1865, 66 og 67 til Forældrene i Snekkersteen og Hellebæk.

Søndag Aften d. 23de Juli 1865.

Kjære Forældre!

Jeg har det udmærket. Da vi reiste fra Korsør til Aarhuus, var det en meget stærk Søgang; den ene Bølge slop op paa Dækket efter den anden, alle de, der var paa anden Plads, skyndte sig hen for at finde en afsides Plads, paa hvilken de kunde kaste op. Os gik det meget godt. I Løverdags Aften var vi i Vandet, jeg kan ikke sige, at det var saa forfriskende. Samme Dag blev jeg presenteret for Kjøbmand Christensen, samt hos deres Bedstemoder. Et Uheld er der skeet, nemlig at jeg Natten mellem Løverdag og Søndag fik Mavesmerter; jeg fik al min Medicin pakket ud og proppet ind, 2 Gange kastede jeg stærkt op. Endelig kom Lægen; jeg fik Grød-Omslag, blev gnedet med tyk Kamfer-Olie, Kl. 7½ om Aftenen gik det over. Paa Tirsdag Morgen Kl. 3 skal vi reise og kommer igjen paa Mandag; vi skal have en Kurv og min Botaniserkasse med til at have sjeldne Stene i. Det bliver en deilig Tid. Soen har faaet 2 Grise, saa store som et Sigtebrød. Vi har en Ugle, som Kudsken har fanget i Dag, da han var i Kirke. Der er saadan en rask Hundehvalp, som kun er en 4—5 Aar; den er saa munter, saa den har revet et Par Huller i min gamle graae Trøie. — Haven er saa fuld af

Stikkelsbær, Ribs, Solbær. Jeg skal nok blive en heel Jyde, inden jeg kommer hjem igjen. Hils dem Alle fra eders egen

Johannes Kolthoff.

Pengene slaaer ikke til; jeg mangler 3 Mk. 8 Sk.

Tirsdag d. 1ste August 1865.

Kjære Forældre!

Jeg er da kommen lykkelig hjem fra min Reise. Vi kom da afsted Kl. 3 om Morgenen og kom til Aldershvile Kl. 8½ om Aftenen. Der havde jeg det deiligt, kan I troe. Den første Dag var vi i Vandet ved Fjorden og løb og spiste Stikkelsbær og legede i Haven; den anden Dag kjørte vi til Vesterhavet i 2 Eqvipager. Der kom vi i Vandet, hver med en Line om Livet; den ene Bølge skyllede op efter den anden og kastede os langt op paa Strandbredden. Derefter kjørte vi til Steiløe, hvor der var et Pompeværk, som trak Vand op af Fjorden der, hvor der skulde forandres til Mark. Næste Dag kjørte vi til Nørre-Vosborg, en stor befæstet Herregaard; der var en Aa, som løb igjennem Haven; i den seilede vi paa Vandskier; der var 4 Haver, der vare ligesom smaae Skove. Endelig kjørte vi derfra Kl. 5½. Hr. Justitsraad Kofoed, Proprietair Kofoed og 2 Drenge sade i Kaleche-Vognen, en Theodor Dahlgaard, Peter og jeg sade i en lille Vogn, som vi havde laant tilligemed Hest. Vi skiftedes til at kjøre og som vi bedst kjørte tilbage, væltede vores Eqvipage og der satte vi os alle 3 nok saa pent ned paa Veien; vores Kudsk slap Tøilen, og Hesten giver sig til at løbe; jeg efter den og endelig fik jeg den fat. Jeg maatte hurtig lade mig sætte paa Hesten, og jeg red saa alt hvad jeg kunde efter den anden Vogn, som jeg desværre ikke naaede. Da jeg kom ind i Stuen til dem, spurgte de mig, hvor de var, og spurgte, om vi havde væltet paa Veien; jeg sagde: »Ja«. Derefter spurgtes der, om der var Nogen kommen til Skade; jeg sagde: »Nei.« Jeg var bleven saa umaadelig øm af at ride med Seletøi paa, at jeg den næste Dag næppe kunde røre mig; saa kjørte vi ud paa en Arbeidsvogn og hentede Vognen

og de Andre derude. Næste Dag var der Dyrskue i Ringkjøbing. Justitsraad Kofoed havde 3 Køer og 1 Vædder. Den ene Ko maatte vende tilbage igjen, fordi den havde faaet Præmie sidste Gang da der var Dyrskue. Den Ene af de Andre fik 1ste Præmie, den Anden 2den. Vædderen 1ste. — Om Eftermiddagen var vi henne at see paa nogle Kunster af 2 Mænd og 2 bitte Drenge, den Ene paa 4 Aar, den Anden paa 5; om Aftenen drak vi Thee hos Apotheker Heiberg. Næste Dag var vi hjemme. — Mandag Morgen Kl. 4 tog vi fra Aldershvile og kom til Godthaab Kl. 9. Da vi kjørte ud af en Kro, hvor vi havde bedet, havde vi nær væltet ved det at Hestene vare spændte forkeert for, med det Samme tabte vi en Hestesko, som maatte slaaes paa, senere tabte vi En til. I Nat blev jeg vækket ved Torden og Lynild, Værelset blev oplyst ofte af Tordenen. I Dag have vi Regn og Storm. Klæderne slaaer godt til. Idag ha'er jeg de tykke gamle Buxer paa og den graae Trøie. Dette Brev haaber jeg er langt nok. Hils dem alle fra Eders

Johannes Kolthoff.

Mandag d. 7de August.

Kjære Clara!

Mange Tak for dit Brev, det er dog saa rart, naar jeg faaer Brev fra Eder derhjemme; men nu begynder jeg virkelig at længes efter Eder Alle. Ogsaa efter min lille Slagsbroder. I have det vel allesammen yndigt og tak min Svoger for hans Brev. Hils Madvig mange Gange fra mig og tak ham for den Hilsen. Jeg har det godt. Lev vel! din egen Broder

J. K.

Kjære Julie!

Hansemand fik jeres Brev igaaraftes hos Peter og Carls Bedstemoder, for der bliver alle de Breve, som skulle til Godthaab, sendte op. Den Kulde og Storm, som I tale om, have vi ikke faaet her. Igaar var jeg i Vandet. En af Dagene skulle vi paa Jagt efter Harer og Agerhøns. Naturligviis skal Peter og Carls Fader med. Hvordan gaaer det med hende, som faldt i Vandet;

det maa dog være ganske anderledes at komme i salt end i fersk Vand. Din

Johannes Kolthoff.

Kjære Moder!

Hvor kom det sig, at der ikke var et Par Ord med fra Dig. Der er da ikke noget i Veien. En Ting har jeg glemt at tale om nemlig: jeg var i Vandet i Vesterhavet. Først fik jeg en Line om Livet paa mig og saa gik jeg en 14 Skridt ud; naar der saa kom en Bølge, kastede jeg mig ned, og Bølgen slængte mig saa langt op paa Strandbredden. Senere gik jeg ud uden Line og svømmede saa; men blev strax igjen slængt op paa Land. — Mine tynde Buxer, de graae, de gaaer snart fra hinanden; saa galt er det nu da heller ei, men der er nogle slemme Huller, som Hundehvalpen, Hector har bidt. Lev vel! kjære Moder.

Din Johannes.

Kjære Fader!

Jeg har kun 1 Stykke Papir til, til at skrive Brev paa. Paa Søndag skulle vi til Himlebjerget, som Jyderne kalde det, og plukke Blaabær. Jeg mødte en Skolekammerat fra Afgangen, som gav mig 2 Mark; jeg vilde naturligviis ikke tage imod dem, men gav dem tilbage; men da han saa gik fra mig og vi gave hinanden Haanden til Farvel, slog han mig dem i Haanden og løb sin Vei, alt hvad han kunde. Naar jeg nu bruger dem til Reisen og ikke kjøber Spiritus, slaaer Pengene til, men jeg vil nok have de 2 Mark tilbage.

Din Johannes Kolthoff.

Onsdag d. 9de August.

Kjære Forældre!

Det maa være en behagelig Forskjel, at flytte fra det deilige Landliv ind i det yndige (?) Kjøbenhavn. Vil I ikke sige til Henrik, om han ikke vil gaae ud paa Skolen og see, om Peter, Carl og jeg ere komne op i en anden Klasse, og hvad vi have faaet til Hovedcharakter: saa ville I vel nok skrive det til

Hr. Kofoed og mig i Eders Brev. — Igaar var Jomfruen, som bestyrer Huset, syg; det var heldigviis ikke noget farligt. Den Kulde, som Du taler om, har jeg slet ikke faaet herovre, saa jeg har ikke taget hverken Uldstrømper eller Underbuxer paa. Høsten gaaer ganske godt. Rugen er høstet og kjørt ind; Vikkehavren høstet og kjørt ind, Hveden høstet, Byggen høstet. — Nu skal I høre, hvordan det er med vores Maaltider. Klokken 5 spiser vi til Morgen; Kl. 12 til Middag; Kl. 7 til Aften. I Eftermiddags fik vi en voldsom Byge, alle Høstfolkene løb ind. Kudsken, der var ude at pløie, kom kjørende ind; Vandet trængte ind i Laden. — Een af Høstpigerne blev saadan slaaet af Regnen, at hun ligger syg. Jyderne sagde: »Nu skal Verden nok forgaae«. — Jeg har skrevet et Brev i Mandags, som altsaa vil komme til Snekkersteen paa Torsdag.

Nu skal vi strax til at drikke The. Lever vel! kjære Forældre! Hils dem alle derhjemme fra Eders egen Søn

Jonas Kolthoff

Med mange Hilsener fra Hr. Kofoed.

Idag 14 Dage er jeg da begyndt paa Skolen igjen. Jeg begynder næsten at længes lidt.

J. K.

Onsdag Eftermiddag 16/8 65.

Kjære Forældre!

Idag tænker jeg I have faaet mit Brev; I ville vel nok befordre det andet ud til Bedsteforældrene. De skulde da ogsaa nok høre lidt om hvordan jeg har det.

1 Skjorte, 1 Par Strømper og det blaae Sæt Klæder blive vaskede.

Peter og jeg ere ikke meget glade ved at høre at vi fra *B* ere flyttede over i *A*; ifald der ikke er andre *B'ere* der ere flyttede over i *A*, have vi i Sinde at gaae op at bede Professoren, om vi ikke maae blive flyttede tilbage i *B*.

Nu kommer da snart den Tid, da vi maae bort herfra og hjem til vores gamle Skole. Det skal saa gaae paa Kraft fremad. Idag have vi et væmmeligt Regnveir; Peter og jeg havde besluttet istedetfor at staae op Kl. 4, saa at staae op Kl. 2 eller 2½ og jeg vaagnede ogsaa og vækkede Peter; men vi gik dog ikke, paa Grund af Veiret. Jeg troer desværre, at vi ikke komme til Himmelbjerget paa Grund af Høsten; med den staaer det meget godt, næsten Alting er høstet, derimod staaer det sig meget daarligt med Indkjørselen. -- Rugen er kjørt ind, næsten al Vikke-Havren, en bitte Kjende Havre. — Iaften kan jeg ikke bringe dette Brev til Byen paa Grund af Regnveiret; men imorgen tidlig haaber jeg. — Idag har jeg fundet en stor Rovbille, meget sjælden af Størrelse, den fandt jeg i Stalden. — Jeg har skrevet Brev til Bedstefaderen, der ved Ringkjøbing, og til Svar faaet saadan et nydeligt Brev. De beder mig komme til dem, ifald jeg næste Aar kom til Skanderborg næste Sommerferie. Lev nu vel.

Eders egen
Johannes Kolthoff.

Onsdag d. 8de August 1866.

Kjære Forældre!

Mandag Aften Kl. 6½ kom jeg til Kjøbenhavn og var hjemme 6½ 8'. Thrine havde lavet Karbonade, en Kop Thee og en Mængde Brød. Derpaa fulgte hun mig til Dampskibet. Da Klokken var 9½, gik jeg tilsengs og sov til Kl. 12; da vaagnede jeg og var søsyg, saa sov jeg ikke mere; men da Kl. var 7 om Morgenen, var jeg i Aarhuus, hvor Kofoed modtog mig paa det venligste, førte mig op paa et Hotel og gav mig en Kop Kaffe. Derpaa kjørte vi ud af Byen, og I kan troe Kofoed var god imod mig. Han havde en stor tyk Kappe med til mig og en Fodpose. Da vi kom lige udenfor Aarhuus, slog Hesten iveiret og Vognen slog fra den ene til den anden Side, saa gik den igjen godt et Stykke, men saa slog den igjen op og Vognen gik fra den ene Side over paa den anden, slog imod en Steen, saa jeg troede ganske sikkert at vi havde væltet; saa maatte vi holde stille og Kofoed undersøgte

Seletøiet og tog en stor Deel af det af, saa kjørte vi igjen et Stykke, da slog den igjen op, fik Bagbenet over Stangen og blev ved med at snurre rundt med Vognen, saa hvis der ikke havde været 2 Karle paa Veien, som toge Hesten fat i Hovedet og fik den til at staae stille, havde vi sikkert væltet. Derpaa maatte Peter, Carl og jeg sætte os op og Hr. Kofod maatte gaae hjem og trække Hesten. Ellers har jeg det deiligt. Hils Konen og Manden og Jane og Jørgen og Clara og Henrik fra Eders egen

Johannes.

Vil I ikke sende mig nogle Frimærker.

Søndag Morgen.

Kjære Forældre!

Jeg fik Eders Brev i Formiddags. Vi kom ikke til Himmelbjerget idag, som jeg havde ventet; men derimod til Vester-Mølle-Skov. Da vi havde spiist til Middag, tog vi afsted; min Botaniserkasse var Madkurv, og saa travede vi afsted. (Der er en halv Miil til den Skov). Der kjøbte vi min Botaniserkasse fuld af Stikkelsbær, som vi fortærede. Lidt efter vi kom hjem, tordnede og regnede det voldsomt, (fra Kl. 6 til 7¾). Som jeg nu stod her og skrev, kom Carl løbende ind og siger: »Der er skeet en stor Ulykke.« »Hvad da,« spurgte jeg. »Vandet er trængt ind i Laden, skynd Dig ud at hjælpe.« Jeg maatte løbe fra Brevet og Alting; Vandet var trængt saa stærkt ind i Laden, hvor Rugen laa tærsket, at det maatte bæres bort i Spande. — Det lyner og tordner endnu stærkt. Hils Sophie og tak hende mange Gange for Brevet. Hun maae undskylde at jeg ikke tegner Huset af. Det gaaer over mine Evner. — Hvad Reisen angaaer, da reiser jeg paa Tirsdag 8 Dage, og kommer til Kjøbenhavn om Aftenen Kl. 10 eller 11. — Sophie skal nok faae nogle Lyngblomster. Moder! mine Strømper, troer jeg slaaer godt til; men tænk! min Haarolie er forkommet for mig, saa jeg har ikke faaet en Smule i Haaret. — Hils Henrik, Sophie, Clara og Julie fra Eders

venlig hengivne

Jonas.

Tirsdag d. 14de August 1866.

Kjære Forældre!

Undskyld, at det varede saa længe inden jeg skrev til Eder. I Søndags var Peter, Carl og jeg paa Himmelbjerget. Vi bleve kjørte $\frac{3}{4}$ Mil paa Vei paa Arbeidsvognen og gik derpaa til Himmelbjerget, hvilket er 2 Miil. I kan troe der var deiligt deroppe. Om Aftenen bleve vi hentede ved Rye Mølle med den gale Hest. Igaar (Mandag) skulde vi have redet en Tour paa den omtalte Hest, men vi vare da indbudne til at komme til gamle Fr. — til Chocolade om Aftenen Kl. 5. I Søndags, da vi toge til H. Bjerget, toge vi hjemme fra Kl. 9 om Formiddagen og kom hjem Kl. 10 Aften. Vi morede os udmærket. Ridetouren er bleven opsat til imorgen Eftermiddag. Vikkehavren er nu høstet og kjørt ind, og Rugen er snart færdig med at kjøres ind. Idag har den deilige Hønsehund, Belle, faaet Hvalpe, en dødfødt, som den selv begravede paa Marken, 3 hvide med sorte Pletter og en rødbruun. Hr. Kofoed vil gjerne forære os en, han siger, man kan nok overkomme, at betale 5 Rdl. om Aaret, saa han har sagt, at jeg skulde bede Eder, om jeg maatte faae en; han indestaaer for, at vi ikke vil fortryde, at han »forærer« os een. Maae vi ikke faae een af ham; jeg maa selv vælge hvilken. Svar udbedes. Nu skal jeg ind og drikke The, da Klokken er 6, og efter Theen skal Hestene rides hjem. Lev vel, kjære Forældre.

Johannes.

Da jeg kom til Kjbhvn. laa der Brev til mig fra Falkenberg, med Brevet fulgte hans Portrait.

Løverdagen d. 18de August 1866.

Kjære Forældre!

Jeg fik Eders Brev i Formiddags, da jeg kjørte paa Melkevognen fra Godthaab. Imorgen skal vi til Linaa, som er 3 Miil fra Skanderborg; jeg tænker vi skal kjøre herfra Kl. 7—8 om Morgenen og komme hjem Kl. 6 om Aftenen. — Jeg tænker, vi reiser herfra Tirsdag Morgen og kommer til det yndige (?) Kjø-

benhavn om Aftenen Kl. 10—11. Det var forresten kjedeligt med Hvalpen, jeg havde ventet et modsat Svar af det jeg fik. — Hils Henrik fra mig og tak ham for hans Brev. Det er da Skade med Jørgen. Det var en pæn Formaning, Henrik gav mig angaaende Badningen. Nu kjør Henrik vel dygtigt med Jørgen Hansen. Nu er Hundehvalpene da druknede. — Jeg skal fortælle Eder en Historie angaaende Hvalpene, naar jeg kommer hjem. Hils Thrine og Jørgen (begge), og fortæl dem, at jeg snart kommer.

Eders egen Dreng

Johannes.

Hjermind d. 25de Juli. Onsdag. 1867.

Kjære Forældre!

I kan troe jeg har det godt hos Onkel Jørgen og Tante Magdalene. Rejsen herover gik glimrende; vel blæste det dygtigt, men dog blev jeg ikke søsyg. Saae I, at jeg viftede til Eder i Hellebæk? Jeg spiste ikke en Smule paa Dampskibet, men først da jeg kom i Land. Igaar var Henrik, Daniel og jeg i Ulstrup og saae Slottet med Scipio's og Hannibal's Støtter. Idag skulde Henr. Dan. og jeg ned til Rønge efter en Taske, vi havde været saa fiffige at glemme. Da vi saa skulde til at gaae imorges, fik vi en saa frygtelig Lyst til enten at ride eller at kjøre dertil, og da Hesten just kom hjem og ikke havde noget Arbejde idag, dristigede Henr., Dan. og jeg os ind til Onkel Jørgen og spurgte derom; men desværre fik vi ikke Lov dertil og vi maatte kjønt spadsere afsted. Paa Vejen fik Henrik et stærkt Næseblod og der kom just 2 Bønder forbi, hvoraf den ene var perialiseret temmelig stærkt. Da vi havde gaaet lidt, sagde han til Henrik: »Pas dov paa a itte alt Blodet løver fra Dom, saa De størter ve et«. Endelig kom vi da hjem til Middag og spiste os mæt i Jordbær. I Eftermiddag skal vi maaske til Hjorthede og besøge Skolemesteren, men nu regner det saa stærkt, saa det bliver maaske ikke til Noget. I kan troe her er dejligt at være; Alle ere saa venlige mod mig. Den yngste Søster Magdalene er saa sød. I Nat havde

jeg en Sovekammerat i en gammel Mand, som rejser rundt og stemmer Klaveer i et stort Stykke af Jylland. Han laa og pustede saa stærkt i Sengen, saa det var en Gru at høre. I maae endelig snart skrive til mig; for jeg bliver jo kun her 4 Dage til. Hils Alle dem, som jeg kjender, fra

.Eders Johannes.

Hjermind d. 29de Juli 1867.

Kjære Sophie!

Mange Tak for Dit Brev, jeg fik det igaar Aftes. Vi kom dog til Hjorthede i Onsdags og besøgte Skolemester Kristensen og blev beværtet med Kaffe og Tvebakker og Sukkerbrød. Derfra besøgte vi en umaadelig rig Bondefamilie Lars Vamme, hvor vi fik Muskatviin (1 halv Flaske) som Henrik, Daniel og jeg tømte. Den næste Aften var vi i Engen med Onkel Jørgen. Engen ligger nede ved Guden-Aa. Den næste Aften var vi hos en Bondekone ved Navn Pauline, hvor vi fik Chokolade og Kringler; da vi havde været der en Time gik vi over og besøgte Kristen Tind, og der dansede vi. Den unge Pige spillede paa Harmonika. Den næste Dag var vi i Langaa, først hos en Pastor, hvor vi fik Kirsebær (½ Pund), dernæst besøgte vi ogsaa en Pastor Otterstrøm. Der dandsede vi ogsaa. Og igaar var Konferentsraadinde Bruun og Landvæsens-commissær Gottlieb Bruun og hans 2 Børn Elisabeth og Daniel (min Fætters Fætter og min Kusines Kusine) her. Vi dandsede ogsaa igaar Aftes. Paa Fredag skal vi spille Komedien »Peder Tordenskjold som Skræderdreng«. Nu for Øjeblikket er der Prøve. Der kommer saa Mange og seer paa os paa Fredag. Jeg har det saa dejligt, jeg vilde næsten ønske, at jeg kunde blive her hele Sommerferien. Igaar Aftes fik jeg min første Ridetour. Siig mig, om Henrik ligger i Skammekrogen eller i det lille Rum under Trappen. Jeg skal være Tordenskjold, Henr. skal være Politibetjent, Daniel Mester Jonas, Julie hans Kone og Ninnen en Tjenestepige hos Mester. Hils Jane mange, mange Gange fra mig og hils dem alle, og du lev vel.

Din ældste Broder.

Du kan troe, den mindste Pige er ganske yndig, forresten ere de Alle saa elskværdige imod mig.

Johannes.

Torsdag d. 8de August Eftermiddag 1867.

Kjære Soffy!

Tak for Dit Brev. Jeg er nu hos Kofoeds. Hils Fader og Moder mange Gange fra Tante Magdalene og Onkel Jørgen og tak dem for det Brev til dem. Det havde jo nær bleven en slem Historie med Henrik. Jeg har været i Vandet i Kongeriget Danmarks største Aa; desværre var det fersk Vand. Jeg maatte kjøre med Dagvogn til Skanderborg, da Kofoeds ikke kunde hente mig paa Grund af Travlhed. Siig mig, hvorfor de Andre ikke skriver? Det er en stor Forskjel, at komme fra Hjermind fra Onkel Jørgens og saa hertil, skjøndt her er rart. Da Du skrev et meget kort Brev til mig sidst og da der er et Ordsprog, som hedder: »Lige for Lige, naar Venskab skal holdes,« og da Peter staaer og venter paa mig, vil jeg nu slutte med mange Hilsener til Eder Alle fra

Johannes.

Fra et Togt med Fregatten Jylland Sommeren 1868.

Torsdag. Juni.

Kjære Forældre!

I Dag ere vi komne til Aarhuus. — Jeg kan fortælle en Nyhed, nemlig at Eleverne ere blevne fritagne for Nattevagt og for Reengjøring af Spyttebakker og deslige Ting. Igaar havde vi en rigtig streng Dag med Arbejde, men om Aftenen fik hele Mandskabet Punsch at drikke, men den var rigtignok saaledes, at jeg maatte give Halvdelen deraf bort, og om Natten fik jeg alligevel ondt i Maven og kastede op en Gang om Natten og 3 Gange om Morgenen, men medens de Andre spulede Dækket, fik jeg Lov til at sove og det hjalp meget. Iøvrigt er min Mave nu aldeles i Orden i alle Henseender. Jeg stod just nu og skrev dette hersens ude paa Skandsen, men saa kom Overkanoneren, og sagde: »Gud bevares, det kan aldeles ikke gaae an« og saa maatte jeg skrubbe af herud, hvor jeg nu staaer. Vort Musikcorps spillede nu Menuetten af Elverhøj og jeg kom uvilkaarligt til at tænke paa Kjøbhvn, først paa Brylluppet den 12te Maj, og saa paa Jørgen og Clara, til hvem jeg ikke fik sagt Farvel. Papiret og Skriften maae I virkelig undskylde: men jeg ligger paa Dækket og skriver. Tidt kan jeg forresten længes frygtelig efter at komme hjem. Idag ere vi begyndte med Exercitsen og det morer mig meget. Hvad der ogsaa morer mig er i min Fritid at sætte mig hen til en gammel

Matros og høre ham fortælle Historier om hans forrige Farter. Der er flere af Sømændene, som kjender Fader fra dengang han var Præst ved Holmens Kirke. I kan tro, vi have fyret adskillige Gange, baade for Trekroner og for Kronborg. Vi have Exercits 4 Timer om Dagen og Underviisning af en Styrmand i de forskjellige Master, Sejl og Touge 2 Timer om Dagen. Naar man spørger de andre Elever om hvad de synes derom, saa svarer den største Deel: »Ja, havde vi vidst, at det var saadant som det er, saa havde vi rigtignok ikke taget med« — men saaledes vil jeg dog langtfra sige; tvertimod jeg er ondskabsfuld nok til at glæde mig over at de ikke synes om det, for saa haaber jeg at nogle skal gaa fra det. Nu maa jeg slutte; nu skal vi have vore Køjer. Skriv snart til Johannes Kolthoff Nr. 372 ombord paa Fregatten Jylland Aarhuus. Lev vel!

Johannes Kolthoff.

Hils dem alle mange mange Gange fra mig.

Eders

Johannes.

Lad Henrik hilse min Klasse.

Løverdag den 6te Juni 1868.

Mine kjære Forældre!

Idag har jeg saadan en udmærket god Tid til at skrive, og jeg haaber ikke, at I blive vrede, fordi det gaaer saa tidt paa. Nu skal jeg fortælle Eder, hvorledes Dagen gaar for mig. Om Morgenen Kl. 4½ bliver vi Lærlinge vækket, ½ Time før de Andre, forat vi kan surre vore Køjer saa godt som muligt. Naar Klokken er 5, 10 Min. stiller vi Alle paa Dækket med vore Køjer, og naar den da ikke er rigtig godt surret, faar vi den i Hovedet og skal gjøre det om igjen. — Heldigviis er det ikke hændet mig endnu. Derpaa skaffer vi til Morgen, og vor Morgenmad bestaar i The og Rugbrød med Smør og Ost eller Spegepølse paa, som jeg faaer af de Andre, som siger, at de ikke vil see nogen spise bart Brød.

Derpaa bliver Dækket spulet og nu skal jeg lære Thrine at vadske Gulv i Stuerne.

Først bliver der kylet en 10—20 Spande Vand over Dækket, derpaa 5 Spande med Sand, saa faar det halve Mandskab store gule Muursteen, med hvilke vi kradser Gulvet, derpaa skrubbes det med Gulvskrubber, saa fejes der med store amerikanske Koste, tilsidst kastes der igjen en 20—30 Spande Vand over Dækket forat skylle alt Sandet bort fra Gulvet og ud igjennem Spygattet (saaledes kaldes de Huller som gaa fra Dækket ud i Vandet): det allersidste der gjøres er at man med store Træspader skurer saameget Vand bort som muligt. Saa ender Spulingen. — Nu kan I jo foreslaa Thrine at vadske Gulv paa den Maade. — Saasnart dette er forbi, pudser vi alle Lanterner og Laasene paa Kanonerne og saadanne Ting. Naar det er forbi, entre vi op og ned af Vanterne til Merset, Salingen, Æselshovedet og Knappen. Det vedbliver vi med omtrent 1 Times Tid, derpaa gaa vi igjen op i Masten og faar Underviisning i Tougværket. Saa er Klokken bleven 11½ og saa faar vi Øl, udmærket stærkt Øl, saa spiser man, skjøndt det er forbudt, en Rundtenom Rugbrød, hvilket man trækker ud saalænge, indtil der pibes til at skaffe Middag. Middagen er saamæn ogsaa god. I Tirsdags fik vi Suppe og Kjød, i Onsdags: Suppe og Kjød, i Torsdags: Suppe og Kjød, i Fredags: Suppe og Kjød og om Aftenen Punsch, fordi det var Grundlovsdagen. Skjøndt Punschen var bedre end sidst, drak jeg dog ikke det Halve, men gav det bort, derfor havde jeg heller ikke ondt i Maven den Nat: een Ting er den Punsch god imod, nemlig imod Forstoppelse. — Forresten har jeg det udmærket rask, morer mig og har det godt. Jeg holder rigtig meget af Søvæsenet. Nu ere vi komne til Kalø Vig. Her er meget smukt. Der var 3 af mine Kammerater som vare i Land i Aarhuus, og da den ene kom tilbage, sagde han mig, at Fru Boesen havde spurgt, om der ikke var een, der heed Johannes Kolthoff, som var med Jylland, og dernæst bad hun ham hilse mig fra hende. Jeg troer temmelig sikkert, at vi — naar vi have været i Kjøbenhavn — skulle til

New-York. Nu maa I skrive saa hurtigt som muligt og adressere det til Lærlingen Joh. K. Nr. 372.

Fregatten Jylland

Aarhuus.

Kjære Forældre! nu maa I hilse Tante Lise fra mig; hende fik jeg ikke sagt Farvel til – og saa mine gamle Klassekammerater og alle mine Slægtninge og Bekjendte. Lev nu vel og skriv snart.

Eders

Johannes Kolthoff.

Hils Julie, Jørgen, Klara, Sophie og Henrik mange Gange fra mig. Lad dem skrive meget hver især.

Joh. Kolthoff.

Kalø Vig d. 10 Juni.

Kjære Moder og Julie!

I Dag da Kl. var 8 og jeg stod og pudsede en Lanterne paa Nathuset paa den agterste Komandobro, hørte jeg Skibssergeanten raabe »Kolthoff«. »Haloi« raabte jeg og Du kan tro at jeg blev glad, da jeg saa at det var Brev. Tak Moder mange Gange for hendes Brev, det er saa morsomt at høre noget fra Hjemmet. Jeg havde det saa dejligt her ombord, men saa paa eengang kom den frygtelige Nyhed, at Mandskabet havde Utøj eller reent ud sagt Luus. Du kan tro det var stygt at høre, dog blev jeg ikke videre bange derfor. Men Søndagaften var der Vadsk ombord og da jeg havde faaet vadsket en blaa ulden Skjorte, en hvid Lærreds Skjorte, 1 Par blaa Nankings Buxer og et Par Sokker, blev det hængt op paa en Vadskerjolle (saaledes kaldes det Reb) sammen eller rettere sagt ved Siden af Matrosernes Tøj. Dog, jeg brød mig som sagt ikke videre derom, og Tøjet hang der om Natten og den næste Dag; først om Aftenen firedes Vadskerjollerne og jeg løb jo saavelsom de andre Matroser hen forat knobe Tøjet af Vadskerjollen. Først tager jeg den hvide Skjorte ned og da jeg seer paa den, opdager jeg en af disse sorte springende Omnibusser; jeg kjendte jo ikke noget til saadan en Fyr, men da jeg tog paa

Skjorten, sprang jo Krabaten og saa kunde jeg jo nok forstaa hvem det var. Jeg undersøgte saa det øvrige Tog, men med en vis Ængstelse lagde jeg det ned i Randslerne efter ikke at have kunnet opdage mere. — Saa spurgte Du om min Vadsk. Ja dengang der blev sagt at der skulde vadskes, fik jeg gjort Aftale med en af Skolens faste Constabler, og han skulde vadske for mig for 4 Sk. pr. Stykket. 1 Times Tid efter fik vi Ordre fra Næstkommanderende, Kaptain Wrisberg: Lærlingerne skulle selv vadske. Ja, ja hvad var derved at gjøre; jeg fik min Constabel sagt af og skrubbede selv paa Kraft til Kl. 11. Saa gik jeg til Køjs. Men om Søndagen da Kongens Kvarter var i Land, var vi i Dronningens Kvarter i Vandet fra Barkassen (det er en Fregats største Fartøj); næsten alle Lieutenanterne vare ogsaa i Vandet, og derefter vare vi ude at ro, det vil sige at lære at ro. Det er saamæn noget der ikke er megen Fornøjelse ved. Nu ere vi begyndte med at læse Navigation; først læste vi om Skibenes Bygning, hvor og hvorledes man begynder med at bygge o. s. v., dernæst læste vi om Kompasset og idag om Jorden, Kimingen (Horizonten) Æquator og saadanne noget. Det at vi læse maa I ikke forstaa galt: thi vi læse ikke i Bøger (allermindst i de Bøger som i disse Dage forsvinde hjemme), men Lieutenant Nielsen holder Foredrag og det skal vi saa gjengive. — Igaar fik jeg hverken Ærter eller Flesk (I maa ikke tro at jeg blev straffet — nej jeg var paa Vagt som Ordonants.) Forleden Eftermiddag toge Officererne i Land i hvid Vest og fuldkommen Galla og da de vare komne i Land, kjørte de med 4 Heste for op til en Herregaard, hvorhen de vare inviterede til Middag. Saadan er det at være Soofficeer. — Jeg kan forresten tidt længes efter mine gamle Kammerater, for jeg kan ikke sige, at der er stort ved nogle af dem, jeg nu er sammen med; naar jeg undtager Koefod og Klixbøll — dem slutter jeg mig meest til. For Øjeblikket ligger jeg paa Maven paa Batteridækket og skriver lige saa lang som jeg er. Nu paa Søndag skal jeg i Land, men her i Kalø Vig. Det varer vist noget endnu inden vi komme til Aarhuus. — Dengang vi vadskede i Søndags bleve vi

stillede op nede paa Batteriet og fik Sæbe, (det vil sige for Penge, men hvormeget det kostede blev ikke sagt os, men Pengene blive taget fra vor Løn, som vi faa udbetalt ved Togtets Slutning). Hils mine Kammerater fra mig og bed Fader sende mig noget Skrivepapir, da jeg kun har 1 Ark igjen. Vi have ogsaa Øvelser med Jernhaandvægte, og det trætter umaadeligt — jeg er ganske øm i Skulderleddet; men det har jeg saamæn godt af. Nu faa alle vi Matroser Distinctioner, som bestaa i et rødt Baand om Armen. Lev nu vel alle I Kjære derhjemme og skriv snart.

Eders
Johannes.

Fregatten Jylland den 16 Juni 1868.

Min kjære Fader!

Tak for det sidste Brev. I Søndags var jeg i Land og morede mig godt. Det gik jo rigtignok lidt vel meget løs paa Pengene; men jeg haaber nok Du undskylder det, naar Du hører at vi kun komme i Land 2 Gange om Maaneden. Da vi kom i Land, gik vi $\frac{3}{4}$ Miil til en Kro, som hedder Løgten. Da jeg kom dertil, skyllede jeg først Støvet ned med et Glas Øl til 8 Sk.; derefter fik jeg en Portion Beufsteg, som kostede 2 Mk.; saa en Portion Tykmelk med Smørrebrød til som kostede 12 Sk. og tilsidst en Kop Kaffe med Vinerbrød til, som kostede 8 Sk. Det Hele kostede mig 4 Mk., thi jeg kjøbte for 4 Sk. Sild ombord af en Fisker, som kommer ombord hver Aften og som lokker ganske frygtelig med sine Sild og Rejer. — Idag var jeg nær kommen galt afsted, idet jeg efter Middag lagde mig som sædvanligt, naar jeg ikke har Vagt, hen at sove oppe paa Dækket. Jeg ligger jo ganske rolig og sover udmærket; men paa eengang vaagner jeg ved at en raaber mig ind i Øret: »372«. — »Halloi« svarte jeg halv i Søvne, men fik i det Samme en over Ryggen af Overkanoneren, saa jeg snart blev vaagen. Da jeg saa sprang op, raabte han: »Er det en Maner? Skal man saadan løbe hele Skibet rundt, fordi Du ikke kan høre? Skynd Dig agter ud. Jeg skyndte mig jo afsted,

men i min Befippelse løb jeg forud istedetfor agterud. »Du skal ikke løbe forud, naar der bliver varsgoet Dig at løbe agter efter« raabte Overkanoneren saa med en ganske grulig Stemme. Jeg vendte jo om saa, og først da opdagede jeg, at hele Dronningens Kvarter stod opstillet til Mønstring, og det Hele gik da saa ud paa at vi skulde have nye Køier; det var forresten rigtig behageligt at faa. Een af mine Kammerater: Knudsen, ham som vi saa i Esplanaden helt ude ved Toldboden, ham, som Julie syntes saae saa godt ud, han er køieliggende nu paa 4de Dag, han har skrabet Huden af Skinnebenet ved at entre op og ned af Vanterne. Vor Maskinmester er bragt i Land og ligger for Døden, der er telegrapheret efter hans Kone i Kjøbenhavn. Han er aldeles lam paa Tungen og hele den ene Side, han kjender slet Ingen og kan hverken tale eller noget; han er opgivet af Lægen og er ikke mere end nogle og fyrretyve Aar. — Een af Matroserne blev igaar funden nede paa Banjerne liggende med stive brustne Øjne, aldeles uden Bevidsthed og uden at kunne sige noget. Han kom strax tilkøis, fik kolde Omslag paa Hovedet og er nu betydelig bedre og uden Fare. — Men iøvrigt kan de, som ere raske, slet ikke klage, thi de have det godt. — Hver Søndag have vi Gudstjeneste ombord og den gaar saaledes for sig. Først ringes der 3 Gange til Gudstjeneste og derpaa synges en Psalme under Spil af Musikcorpset; dernæst oplæser Premierlieutenant von der Recke et Stykke af en Bønnebog, som vi have modtaget her ombord. Dernæst synges nok en Psalme og hele Gudstjenesten ender med at vor Chef rejser sig op, tager Huen af og siger: »Gud bevare Kongen«. Dette gjentages af hele Mandskabet og derpaa skilles man ad. — I Søndags var alle Drechsels ombord og jeg skal hilse Eder fra Hr., Fru samt Frøken Drechsel. — Hver Dag skal vi i Vandet og fra Batteriet. Vi springe ud fra en af Kanonportene og der hjælper ingen Vrøvl, vi skal ud paa Hovedet. Naar vi springe ud paa Benene, endevender Lieutenant Nielsen os i Luften, saa at Enhver kommer paa Hovedet. — Nu ere vi begyndte paa Trigonometri, det er noget nederdrægtig svært noget, men vi skal ikke kunne

saameget deraf, og Lieutenant Nielsen siger, at vi komme nok efter det, det kommer af sig selv, naar vi blot høre godt efter. — Ligeledes ere vi begyndte paa Logarithmer, det er en heel Deel lettere. Der er en af mine Kammerater, som gaar fra det, naar vi komme til Kjøbenhavn, og gaar til Koffardies. Paa Lørdag skal vi til Aarhuus forat faa Smør og Øl, og det hedder sig, at vi den 12te Juli komme til Kjbhvn., men maaske er det kun Rygte. — Det maa rigtignok være en deilig Tour til Lolland for Moder og Sophie. Jeg har faaet Brev fra Schiødte, Bedsteforældrene og Hoff; men jeg kan kun skrive Brev Onsdag og Løverdag Eftermiddag, thi saa have vi Lappedag, men jeg har Intet at lappe. Hils den kjære Julie og Henrik, Klara og Jørgen og alle de Andre.

Din hengivne Johannes.

Søndag den 21 Juni 1868.

Kjære Henrik!

Mange Tak for Dit Brev, jeg fik det imorges; da jeg stod Vagt ved Faldrebet, hørte jeg Skibssergeanten raabe »Lærling Johannes Kolthoff«, og Du kan tro at jeg i en Fart kom ned til ham paa Batteriet og fik Brevet. Du kan tro at jeg morede mig godt i Land forrige Søndag. Du maa ogsaa huske paa, at det kun er 2 Gange om Maaneden at man sætter Foden paa Landjorden. Jeg kommer lige fra Vandet; det er rigtignok et dejligt Vand vi have til at svømme i, 6 Favne dybt, dejlig salt Vand, altid ud paa Hovedet; det er noget man har godt af. Nu kan jeg springe ud paa Hovedet, uden at Nogen hjælper mig, idag var det anden Dag at jeg gjorde det uden Hjælp. — Du maa saamæn gjerne laane min gamle Portemonnais, kun ikke min skotske Hue, da jeg vil have den med tilsøes paa den lange Tour, istedetfor den tykke Bøtte, jeg nu gaar med. Ligeledes maa Du gjerne dele min Frimærkesamling med Peter. Hils Peter Axel Kristian Krebs Kofoed mange Gange fra mig og tak ham for hans Brev til mig. Hils ligeledes Onkel Martinus Clausen og Tante Lise fra mig, naar Du seer dem, og tak Tante Lise fra mig for al hendes Venlighed imod

mig og siig dem, at jeg har det rigtig godt, endskjøndt jeg tidt længes efter Kjøbenhavn. — Giv Du kun Thranes Hest et godt Slag med Sporerne, naar Du rider paa dem, det have de godt af, saa kommer der lidt Appel i de gamle Klude og dertil trænger de vist. — Du er vel Nr. 1 eller 2 eller 3 eller saadan noget i Din Klasse; husk paa at nu nærmer Examen sig, og Du veed ikke, hvormange Hr. Helms lader komme op. Ja ja, det har vel forresten ingen Nød med det: det var kun Spøg. Lad mig see, at Du lægger Dig efter at springe paa Hovedet i Vandet. Husk paa at Du skal være en rigtig rask Fyr. Nu skal Du presse dygtig paa tykke Søbjørn og paa Boisen og Kis at de endelig skriver til mig. Schiødte og Hoff have skrevet og tak dem mange Gange fra mig. Du kan gjerne fortælle Dem lidt fra mig om hvorledes jeg har det; thi jeg har ikke saamegen Tid til at skrive Brev. — Hver Søndag er der en grulig Mængde Fremmede ombord, saa dandser Matroserne. Lad mig see, at Du skriver snart igjen, for det er saa morsomt at faae Brev hjemme fra. Lev nu vel og hils alle De Andre fra Din

Broder
Johannes Kolthoff.

Min kjære Søster Clara!

Tak for Dit rare Brev. Du kan tro at det er nok saa morsomt for mig at faae Brev hjemmefra, som for Eder at høre fra mig. Imorgen (Mandag) letter vi og gaa til Aarhuus for at proviantere; forresten bliver vi liggende der Tirsdag og Onsdag over og jeg haaber da at Dronningens Kvarter (hvorpaa jeg er) kommer i Land paa Onsdag (St. Hansdag); ifald vi gjør det, gaar jeg op og hilser paa Fru Boesen, endskjøndt jeg slet ikke aner, hvorledes hun seer ud. Der er 12 af Eleverne, som gaar fra det, naar vi komme til Kjøbenhavn, og gaar til Koffardies istedetfor. En af Eleverne kommer i Land i Aarhus imorgen og bliver bragt paa et eller andet Sygehuus. Han har ligget 1 Uges Tid med Grød paa 3 dybe Huller paa Skinnebenet, som han har faaet ved at entre op og ned af Vanterne, en Anden har Faaresyge og han ligger

lige ved Siden af mig, og En har faaet Begyndelsen dertil. — Dog jeg er Gud skee Lov rask. Jeg er da sikker paa at Du hilste den gode Kaptain Hansen med Frue fra mig. — Lev nu vel, kjære Søster, og skriv snart. Hils Jørgen, Fader, Julie, Moder og Sophie fra mig og bed dem fortælle mig noget om Onkel Leo paa Lolland. Lad mig see at Du giver Jørgen en rigtig god Grød, naar Du selv laver den.

Din hengivne Broder

Jean.

Fregatten Jylland d. 27de Juni 1868.

Kjære Fader og Julie!

Tak for Eders Brev og undskyld at det varer saa længe, inden jeg svarer Eder; men det er ikke altid at jeg har Tid til at skrive. Nu kommer jeg lige fra min Vagt og Kl. er allerede 4½ Eftermiddag, vi have Lappedag. Nu skal Du høre, hvorledes St. Hansdag gik for mig. Jeg stod op paa sædvanlig Tid og spulede Dæk. Derpaa lettede vi Anker og gik til Kaløvig, saa jeg altsaa ikke kom i Land i Aarhuus, som jeg havde haabet det. Men noget festligt skulde vi jo have; derfor fik hele Besætningen Lammesteg Kl. 6 og Kl. 7 fik vi Punsch. Chefen havde fremmede Besøgende den Dag. Derpaa sang Matroserne først Chefens Skaal, og udbragte Hurraer, som skingrede ordentligt i Luften, dernæst en Skaal for Næstkommanderende og tilsidst for alle Officererne. Desuden drak Topgasterne en Skaal for Højbaadsmanden.

Kjære Fader, Du skrev til mig, at jeg skulde vogte mig for at blive forkjølet, men — hvor nødigt jeg end vil fortælle det — kan jeg jo ikke nægte, at jeg jo dog er blevet det, men jeg haaber jo rigtignok at det strax er forbi. Naar bare I holder Eder raske til jeg kommer hjem; thi det vilde rigtignok være meget kjedeligt for mig, hvis en af Eder var syg i de Par Dage i hvilke vi komme til at ligge i Kjøbenhavn. I Dag har vi skudt skarpt fra Kl. 8—11 efter en Skive paa Vandet. Du kan tro, at det surrede ganske voldsomt i Ørerne saadan at staa lige ved Siden af disse sorte

Krabater — det piber endnu i Ørene paa mig. Der blev ogsaa skudt circa 150 Skud. — Det var forresten meget morsomt for mig at faa Brev fra Ernst, men der var saa mange fremmede Ord deri, som jeg slet ikke forstod. — Dernæst fik jeg igaar Brev fra August Bügel, han skrev til mig, at han havde i Tirsdags været oppe til Latinsk Examensstil. Jeg kan ikke forstaa, at de allerede have Examen. Hvornaar faar de da saa Sommerferie?

Fader, jeg har her ombord truffet en Broder til den Albert Hansen, som blev confirmeret sammen med mig. — Iaften skal en af mine Kammerater, Christian Johansen, han, som Fader syntes saae saa godt ud paa Logiskibet — han skal lære mig at svøbe mig ordentlig ind i mit Køjetæppe, fordi jeg er saa forkjølet. Sygevogteren har givet mig Salmiak og Salmiak med Kampher i; men nu er jeg næsten rask, saa I maa endelig ikke blive i mindste Maade bange for mig. — Paa Onsdag tænker jeg, at jeg skriver til Ernst og Bügel. Fader! Jeg troer rigtignok, at jeg trænger saa meget til Nattesøvn, at jeg tænker, Du nok undskylder, at jeg lader mit Tøj vadske for mig. Det koster rigtignok 4 Sk. Stykket; men jeg har kun 2 Stykker hver Uge at lade vadske. Imorgen skal jeg i Land, kjære Fader, men jeg skal ikke bruge saa mange Penge som sidst, thi det behøves ikke. Lad Henrik bede en af mine Kammerater skrive lidt til mig om deres Klasseskovtour og om deres Examen. Da jeg tænker, at Moder og Sophie ere komne hjem, saa hils dem fra mig og bed dem fortælle mig noget om Lolland. Hils nu Henrik, Jørgen og Clara, Thrine og Grethe og skriv snart, kjære Julie og Fader.

Eders hengivne

Johannes Kolthoff.

Jeg glæder mig overmaade meget til at komme til Kjbhvn. Undsk. Skriften, men jeg har ingen Penneskaft.

Eders

J. K.

Fregatten Jylland d. 1ste Juli 1868.

Min egen Søster Julie!

Tak for Dit Brev. Jeg fik det igaar Eftermiddags, da jeg laa i engelsk Køje nede paa Banjerne. Du omtalte min Forkjølelse, min kjære Julie! nu er jeg rask, men naar Du ikke vil blive forskrækket, saa skal jeg nu fortælle Dig, hvorledes jeg har havt det den sidste Tid. — Dagen lige før St. Hansdag fik jeg en meget stærk Hovedpine, som jeg gik med indtil Søndag efter St. Hansdag. I al den Tid havde Sygevogteren givet mig Salmiak Mixtur, uden at jeg havde omtalt det for Doctoren, men det havde slet ikke hjulpet noget. Saa om Søndagen blev det heelt galt. Det venstre Øje løb heelt i Vand, min Næse var ganske tyk og rød af Forkjølelse og Hovedpinen var voldsom stærk. Saa syntes jeg dog at det blev for galt og noget før at jeg skulde i Land i Søndags gik jeg hen til Underlægen og forklarede mig for ham. Han sagde til mig, at det jo var slemt med den Hovedpine, at jeg havde havt den saalænge; men nu skulde jeg i Aften en Times Tid før jeg gik til Køjs tage en Kop rigtig varm Hyldethe og lige før jeg skulde til Køjs, skulde jeg tage 20 Draaber Kampher, og imorgen, naar de Syge blev pebne til Doctoren, skulde jeg ogsaa møde. — Om Middagen gik jeg i Land med de Andre. Vejret var meget varmt, og det var maaske det, som gjorde at jeg følte mig aldeles rask. Jeg kom ombord om Aftenen og mærkede Intet videre og haabede derfor, at jeg var bleven rask igjen. Alligevel tog jeg for en Sikkerheds Skyld min Hyldethe og mine Kampherdraaber og lagde mig tilkøjs. Jeg sov godt; men næste Morgen havde jeg den selvsamme Hovedpine. Jeg mødte da hos Doctoren; men Du kan tro jeg blev forbløffet, da Doctoren sagde: »Jeg skulde da ikke haabe, at det var Begyndelsen til Gastrisk Feber, for nu begynder det snart at blive mistænkeligt med den Hovedpine. Nu skal Du hver 1½ Time tage en Skefuld reen Salmiak Mixtur og saa kan Du jo holde Dig nede paa Banjerne og gaa op paa Dækket, naar Du trænger til frisk Luft«. Dette gjorde jeg jo ogsaa; men jeg var saamæn saa forkjølet, at Alt løb rundt for mig. Nu var jeg

altsaa sygskreven. Om Eftermiddagen varede Hovedpinen endnu lige saa stærkt ved, og Doctoren raadede mig derfor til at gaa tilkøjs, saasnart jeg havde skaffet. Dette gjorde jeg ogsaa og laa i Køjen hele Tirsdagen, medens vi vare i Aarhuus for at see paa Kapsejladsen. Du kan tro at det var kjedeligt for mig at ligge tilkøjs, medens Fregatten flagede med 59 Flag, 5 Dannebrogsflag, 1 paa Bugsprydet, 1 paa Fortoppen. 1 paa Stortoppen. 1 paa Krydstoppen og endelig det sidste. Commandoflaget i Agterenden af Fregatten. Omtrent en 400 Fremmede fra Aarhuus kom ombord. bleve hentede og igjen satte i Land med Fregattens Fartøjer. Musikcorpset spillede alle de Numre, de kunde. og trykte Programmer om Stykkerne bleve deelte ud blandt Damerne. 2 af vore Lieutenanter, Lieutenant Nielsen og Uldahl deltoge i Kapsejladsen: de førte en lille Kapkutter ved Navn Agnete og vandt anden Præmie. Under Skydningen med Granater idag fløj en Gnist over paa Travaillen, som stod midtskibs paa Dækket, og antændte Master og saadan noget som laa deri. Alle Officererne stod paa Commandobroen og uddelte Befalinger til Mandskabet, at de skulde hente Sprøjten; men paa eengang springer Lieut. Nielsen fra Broen ind i Ilden og roder med Hænderne op deri, og da Sprøiten kom. havde han alene slukket Ilden. Det er ham, som læser med os og har med os at gjøre. Det er en rigtig rask Gut. Han blev for en Uges Tid siden udnævnt til Premierlieutenant. Det glæder mig rigtig paa hans Vegne, for han er virkelig meget god og rar imod os. Nu er jeg aldeles drivvaad af Sved og om en Times Tid skal jeg tilkøjs og svøbes ind i uldne Tæpper for at svede Sygdommen helt ud; thi imorgen skal jeg være fuldkommen rask. Lev nu vel, kjære Søster, og vær ikke bange for mig. Hils Fader, Jørgen. Clara, Henrik og Moder og Sophie, naar Du skriver til Dem.

Idag har jeg skrevet til Ernst og Bügel.

Din hengivne Broder
Johannes.

Fregatten Jylland d. 4de Juli 1868.

Min kjære Fader!

Mange Tak for Dit Brev. Nu er jeg da ganske rask, dog har jeg ikke gaaet i Vandet de 3 sidste Dage paa Grund af Frygt for ny Forkjølelse; men paa Mandag kan jeg igjen begynde derpaa. Jeg fik Dit rare Brev imorges just som jeg fik min The. — I Onsdags skrev jeg til Ernst, men da jeg ikke vidste bedre Adresse, skrev jeg til Lieut. E. V. K. ved Infanteriet i Nyborg. Jeg haaber nok at Brevet har naaet sit Bestemmelsessted. — Julie maa endelig ikke tro at jeg har spiist mit Penneskaft op, nej! det blev jeg nok fri for af den Grund, at jeg aldrig har haft noget herombord, jeg fik jo kun Blyant med; men nu har jeg faaet et Penneskaft. Imorgen er det Søndag, og Kongens Kvarter skal i Land; men jeg skal have Vagt om Eftermiddagen. I Dag entrede vi op i Storvantet til Stængesalingen og vi skulde see at gjøre det saa hurtigt som det var os muligt; jeg havde store Vandstøvler paa og dog brugte jeg kun $3\frac{1}{2}$ Min. 5 Sec. — Der var en som brugte $5\frac{1}{4}$ Min. — Ja vi skal jo rimeligviis nok tage imod Kongen i Aarhuus den 13 Juli. — Da jeg i Tirsdags laa tilkøjs, kom en heel Mængde af Eleverne ned paa Banjerne og raabte, at alle de Lærlinger, som havde Slægtninge eller Bekjendte i Aarhuus, kunde faa Lov af Næstkommanderende til at komme i Land. Jeg vaagnede jo derved og tænkte, at hvis jeg nu havde været rask, kunde jeg ogsaa være kommen i Land, da vi kjende Fru Boesen; men bagefter tænkte jeg paa. at det var nok saa rart, naar man blot kunde faa en rigtig god Landlov i Kjøbenhavn, saa vilde jeg dog hellere undvære den i Aarhuus. — Paa Tirsdag skal vi til Aarhuus igjen, og der ere de, som sige, at vi der ville faa nærmere Ordre om hvorhen vi skulle, og hvornaar vi for Alvor skulle fra Kalø Vig. Jeg troer, at vi komme til Kjøbenhavn saadan omtrent ved Din Fødselsdag. — Fortæl mig lidt om hvor I skulle ligge paa Landet i Sommerferien, for jeg veed jo nok, at alt saadant bestemmer Du saa lang Tid iforvejen (?). I Dag have vi Lappedag. Jeg skal

pudse mine Sko til imorgen, og noget før 6 skal vi stille efter Skytrullen. I Dag vare vi oppe at beslaa Boven-Kryds-Sejlet, det er det Sejl, som ligger paa den øverste Raa paa Krydstoppen, som er den agterste Mast. Det er en pæn lille Højde over Vandet. Lieut. Nielsen siger altid til os, at det er det Samme, hvorledes vi bærer os ad deroppe; men ned maae vi ikke falde; for det er saa kjedeligt, naar han saa skal have Mas med at faa os op igjen. Ja det er en rask Fyr. Den Vadsk trækker en dog svært op, naar man saaledes skal betale 4 Sk. for hvert Stykke. Vadsken i Forening med Brevpapir, Convoluter og Frimærker er det værste til at tage paa Pengene, og det er virkelig nødvendigt for mig at kjøbe de sidste 3 Ting: for der er flere af mine Kammerater, som skrive til mig, som Schiødte, Hoff. Kofoed og Bügel, og naar man ikke svarer dem, synes de jo, at det er Forræderi imod dem; og desuden tager Skriveren god Fordeel paa sine Convoluter og Frimærker. — Det er frygteligt at see, hvorledes mange af os faae store Kasser sendende med Guf, saasom Bolcher, Kirsebær, raadne Jordbær og saadan noget. De have ogsaa allesammen frygtelig Mavepine deraf. — Jeg spiser Rugbrød med Smør og det smager mig udmærket godt. Jeg er rask og glad. Nu lev vel, kjære Fader, og hils alle de Andre derhjemme mange Gange

fra Din

Johannes Kolthoff.

Fregatten Jylland d. 6 Juli 1868.

Kjære Forældre!

Mange Tak for Eders Brev. I maae endelig ikke være saa bange for mig, som det lader til at I ere; thi nu er jeg aldeles rask: min Mave er og har for største Delen været i fuldkommen Orden. — Igaar Eftermiddag kan Du tro, jeg havde det dejligt, Lieut. Nielsen spurgte os, om vi ikke kunde have Lyst til at sejle en Tour, og hvis der var nogle af Kongens Kvarter, som hellere vilde sejle med end gaae i Land og slaae Penge ihjel, maatte de

gjerne tage med. Der var kun 1, som meldte sig, og det var Bertram Kofoed, en rigtig rar Dreng. Vi sejlede saa over til Kalø Slots Ruiner og saae paa dem, gik i Land der og legede med Lieut. Nielsen. Han fortalte os om hvorledes Kong Gustav Vasa sad fangen der, men flygtede derfra ved at svømme — om hvorledes Rygtet gaaer, at Marsk Stig spøger omkring der hver Nat, og at man kan see ham mll. 12—1 om Natten, naar man sejler om ved Øens nordre Side. Af Slottet staar kun Resterne tilbage af Taarnet, en meget tyk Muur, og udenom Taarnet kan man see Spor af Ringmuren og Skandsegravene. Derfra sejlede vi over til en Skov der i Nærheden og gik ogsaa i Land der. — Lieut. Nielsen fortalte os saameget om Cadetterne og Søofficererne, og han sagde, at saalænge man var ung, anseer han det for den bedste Stilling af Verden. — Nu skal jeg hente Flæsk og gjøre det reent til imorgen; fordi jeg har Bakstørn, og der er pebet dertil, saa jeg maa skynde mig. Henrik maa gjerne laane min Mappe; men han maa endelig være meget forsigtig med den. — Det gjorde mig meget ondt at høre at Emil Larsen er død; det var saadan en god Dreng. Nu skal jeg til Exercits. Lev vel.

Joh. Kolthoff.

Hils dem Alle mange Gange fra mig.

Fregatten Jylland d. 8de Juli 1868.

Kjære Forældre!

Imorges fik jeg Moders Brev; det gjør saa godt at høre noget hjemme fra. — Nu have vi Lappedag og jeg er saa hed i Hovedet, fordi jeg lige har sovet til Middag. Jeg skal sige Dig, vi have Fritid fra vi have skaffet til Middag indtil Kl. 2½ og i den Tid plejer jeg altid at sove, undtagen naar jeg har Vagt. Men i denne Uge har jeg Bakstørn, det vil sige, jeg og en til, Ishøy, vi skal hente Middagsmaden til de Andre, vi skal skjære for og vadske Bakkerne og Bordet af igjen, hente Kjødet om Morgenen og gjøre det reent, inden det tillaves; desuden skal vi gjøre Kistebænkene

rene og vise dem om Søndagen til Chefen. Det er en slem Tørn at have; man kan ikke faa sovet Middag. — Jeg kan tænke, at I ere glade, fordi I skulle ligge paa Landet i Hellebæk, især Henrik. — Igaar Middags da jeg havde Ordonantsvagt, kom den vagthavende Officeer, en Lieutenant Garde, som kjender Fader lidt, hen til mig og spurgte mig, om jeg endnu havde den samme Lyst til Søen og til at blive Søofficeer, som dengang jeg gik ud. Da jeg hertil svarede ja, sagde han, at denne Tour ellers var god til at prøve os, hvortil Lieut. van der Recke svarede: »Ja de Knægte kan saamæn sagtens, saalænge vi ligge her tilankers, men lad os see. hvormange af dem der beholder Lysten, naar vi kommer ud paa Søen«. Jeg er aldeles rask, og først idag har vi efter en lang Tid at have haft koldt Vejr med Blæst og Regn, faaet en varm Dag; det gjør altid godt, naar Vejret er smukt. Nu skal Overkanoneren see mit Tøj efter, om det er mærket, saa jeg maa skynde mig at slutte. Lev nu vel og skriv snart. Jeg veed endnu intet om naar jeg kommer til Kjøbenhavn, eller hvor lang Tid vi blive der, eller om vi faa Lov til at komme lidt ordentligt i Land. Der er en Brandt her ombord, hvis Fader kom ud til Chefen og bad om Permision for sin Søn paa 2 Dage, hvilket ogsaa blev tilstaaet ham. Jeg glæder mig umaadelig meget efter at see Eder igjen og ønsker bare at vi snart skulde lette for at gaae til Kjøbenhavn. Det er frygtelig kjedeligt saadan altid at ligge her i Kalø Vig. —

Jeg fik idag et rigtig rart Brev fra Kofoed. Tak ham for det og siig ham at jeg skal skrive saasnart jeg faaer Tid. Seer I ellers mere noget til Kofoed? Det er gaaet ham godt til den skriftlige Examen; han har faaet 3 mg: 1 i dansk, 1 i latinsk Stiil og 1 i mathematiske Opgaver. Nu maa jeg slutte; thi Kanoneren venter paa mig. Skriv snart og fortæl mig meget. Hils Jørgen og Clara og alle de Andre.

Eders
Johannes Kolthoff.

Efterskr.

Kunne I ikke sende mig nogle Convoluter og Frimærker; thi jeg faaer saamange Breve fra mine Kammerater, og jeg vilde ogsaa gjerne skrive engang til Onkel Leo. Det er for dyrt her ombord at kjøbe det.

Eders
J. K.

Fregatten Jylland den 14 Juli 1868.

Min kjære Fader!

Undskyld at det har varet saa længe, inden jeg skrev til Dig; men vi have i den sidste Tid haft saa drøjt et Arbejde, at der næsten ingen Fritid har været. Nu benytter jeg den Tid i hvilken jeg ellers sover til Middag til at skrive. — Jeg har mange Ting at fortælle. — Vi kom til Aarhuus i Fredags Aftes, og om Lørdagen, da Kl. var henved 8 om Aftenen. kommer en af Lærlingene hen til mig og siger, at der er en Herre kommen ombord. som gjerne vilde tale med mig. Jeg troede i Begyndelsen, at det var en Fejltagelse, men gik da hen til Vedkommende; men da jeg kommer nærmere, seer jeg, at det er en Hr. Grauer, som var hos Pastor Schiernings den Dag, da det var Valdemars Fødselsdag. Han fortalte mig, hvorledes Valdemar havde sendt et Telegram hjem, hvori der stod noget lignende som: Jeg er meget ulykkelig; thi jeg længes voldsomt. — Endvidere fortalte han (Grauer) mig, hvorledes han var hos sin Onkel i Aarhuus, som var en Apotheker ved Navn Aagaard, og — nu kommer det Bedste — da han hørte, at jeg den næste Dag, Søndag, skulde i Land i Aarhuus, sagde han, at jeg endelig maatte komme op til dem, saa skulde han vise mig rundt i Byen. Hertil sagde jeg begribeligvis Tak. — Den næste Dag gaaer jeg jo derop; men kunde slet ikke i Begyndelsen bekvemme mig til at banke paa. Endelig tager jeg Mod til mig; men næppe aabner jeg Døren, før jeg seer et dejligt dækket Bord, begrændset med Damer og Herrer, og besat med et dejligt stort Fad Rødgrød. Ved mig selv tænkte jeg: det var virkelig ganske

ypperligt, at Du kom nu; men jeg barede mig dog og undskyldte oven i Kjøbet, at jeg kom lige i deres Spisetid etc. etc. —

Jeg blev jo strax placeret, og foran mig blev der sat en Tallerken Rødgrød. Du kan tro, det smagte dejligt — den første Frugt, jeg havde spist i Aar. Da jeg havde faaet den til Livs, gik jeg ned i Haven, hvor jeg spiste Solbær, Ribs og Jordbær. Derpaa gik Hr. Grauer rundt i Byen med mig og viste mig Domkirken og Lille-Kirke, tilligemed de smukkeste Steder udenfor Byen, blandt andet i Vennelyst, en lille Lysthave; der fik jeg en Kop Kaffe med Kager til. Derfra gik vi hjem igjen til Apotheker Aagaard og næppe vare vi komne der, førend de sendte Bud efter en Char-a-banc, og vi kjørte til Riis Skov, hvor vi saae den Talerstol, der havde været oprejst for Slesvigerne; jeg fik nogle Sange, der havde været afsungne ved den Fest. — Der spadserede vi rundt i Skoven og tilsidst hen ved en Skrænt, hvor der var saadan en dejlig Udsigt over Havet og Fregatten. — Der spiste vi Krandsekage og Smaakager, drak først Seltersvand og dernæst Mosel-Vin, som de havde bragt med hjemme fra. Da jeg skulde være ombord paa Fregatten Kl. 6, og de selv havde Lyst til at blive der længere, lode de mig kjøre hjem ganske alene i en yndig Vienervogn; de betalte Alt for mig. Saaledes endte den Dag, og Du kan være sikker paa: I gjøre Eder ingen Forestilling om, hvor forekommende og gode Apotheker Aagaards have været imod mig. — Igaar Eftermiddags ankrede Skruecorvetten Hejmdal ved Siden af os. Jeg veed ikke endnu noget bestemt om naar vi komme til Kjøbenhavn, men det bliver vist i Midten af næste Uge — desværre efter Din Fødselsdag. Mange Tak fordi Du vil bede om extra Landlov for mig, det glæder jeg mig umaadelig meget til; for jeg faar nok Lov dertil, naar Du blot beder Chefen derom. Nu skal jeg til Exercits. Lev vel, hils og skriv snart.

Din

Johannes Kolthoff.

Torsdag d. 16 Juli 1868. Freg. Jylland.

Kjære Forældre!

I forundrer Eder vist over at jeg skriver til Eder nu; men jeg har en stor Nyhed at fortælle. —

Imorgen, Fredag, letter vi og gaae til Østersøen tilligemed Corvetten Hejmdal; der skal vi manøvrere med Sejl og saadan noget og vi komme ikke til Land før den 26de Juli (paa Søndag 8 Dage), da vi komme til Kjøbenhavn. — Det gjør mig meget ondt, at jeg ikke kan være hjemme paa Faders Fødselsdag, og at jeg ikke engang kan skrive et Brev, som kan komme til Eder paa Mandag. — I Dag kommer Kongen. Hele Mandskabet skal stille i hvide Buxer og i hvide Skjorter, vore blaae Kraver, og Huer med Baand paa. Der skal hejses Flage op overalt og 27 Salutskud skal affyres. — Da jeg ikke har mere Tid, vil jeg nu slutte og ønske, at I Alle maa have det rigtigt godt i den Tid, i hvilken jeg ikke kan høre fra Eder. — Dig, kjære Fader! vil jeg gratulere mange Gange, takke Dig for det gamle Aar, og ønske Dig et rigtigt godt Aar. Lev nu vel og undskyld det korte Brev; men der er pebet til Omklædning. Fader maa endelig huske sit Løfte om at skaffe mig lidt Permission, naar vi komme til Kjøbenhavn. — Jeg har mange Ting at fortælle Eder, naar jeg kommer hjem.

Eders

Johannes.

Fregatten Jylland d. 16 Juli 1868. Aarhuus.

Kjære Forældre!

Undskyld at jeg skriver saa tidt og ødsler saa meget med Papiret; men da der forestaar en, om jeg saa maa sige, længere Rejse, vil jeg dog benytte den sidste Fritid hertil. I Formiddags Kl. 9½ blev alle mulige Slags Flag hejsede overalt paa Rejsningen, saavel paa Jylland som paa Hejmdal; derpaa skaffede vi. Imidlertid kom Frits Drechsels Forældre, Broder og Søster ombord paa Fregatten. De vidste ikke, at deres Søns Sygdom havde varet saa længe, og kom for at bede om Landlov for ham. I en Samtale

mellem Commandeuren og Hr. Drechsel, ledede Drechsel Samtalen ind paa sin Søn og spurgte samtidig, om han kunde faa extra Landlov idag. Commandeuren sagde strax, at det kunde der vist ikke være det mindste i Vejen for etc. etc.; men han maatte dog tale med Næstcommanderende derom og spørge ham derom. [Det kommer nemlig udelukkende an paa Næstkommanderende, Capt. Vrisberg]. Næstkommanderende derimod svarede, at det kunde der paa ingen Maade være Tale om; man maatte jo erindre, at Sønnen var sygeskreven, og han kunde dog ikke saadan sløjfe alle militære Regler. [En Sygeskreven maa nemlig paa ingen Maade komme i Land.] Lad Dig nu endelig ikke afskrække af dette fra at bede om Permission for mig; husk paa, at jeg er Gud ske Lov! ikke sygeskreven; ikke heller har jeg endnu bedt om extra Landlov, saa der er saamæn ingen Ting i Vejen for at jeg jo nok kan faae en Landlov paa en 2—3 Dage. Da vi havde skaffet og Kl. var 11½, blev Dampen sat paa, og da Dampskibet, ogsaa kaldet Kongeskibet, Slesvig var i Syne, lettede Hejmdal og Jylland paa engang og sejlede Side om Side det imøde. Da vi kom i Nærheden af det, blev hele Mandskabet, som var iført blaa Skjorte, Krave og hvide Buxer, commanderet op i Vanterne og der stode vi med Ansigterne vendte imod Slesvig og idet det passerede forbi, raabte Mandskabet fra Hejmdal og Jylland under en Salut af 27 Kanonskud fra hvert af Orlogsskibene, 9 Gange Hurra for Hans Majestæt, som stod paa Slesvigs Kommandobro. Derpaa vendte Fartøjerne og sejlede i følgende Række: først Kongeskibet, dernæst Fregatten, og agterst Corvetten. Paa Vejen indtraf det Uheld, at Maskinen gik i Stykker, og der maatte derfor gives Signal til Hejmdal til at standse Farten. Først da det nogenlunde var klaret, kunde vi igjen sætte Fart paa, og da vi ankom til Aarhuus, fyredes atter 27 Salutskud, hvorpaa Hejmdal og vi kastede Anker. Imorgen tidlig Kl. 5 gaae vi til Østersøen, hvor vi Lærlinge skal til at offre til Neptun for første Gang paa denne Søtour. Det bliver rigtignok dejligt saa at komme til Kjøbenhavn d. 26de Juli og gjensee Eder Alle, I Kjære, hvad enten det saa bliver i Kjbhvn.

eller i Hellebæk. I Aften skal vi have Punsch i Anledning af Kongens Komme og Kronprindsens Forlovelse med den svenske Prindsesse. Jeg har for mine egne Penge, som jeg har i Kjbhvn. (9 Mk.). kjøbt et Portrait til 1 Rd. af Skandsen med alle Officererne paa. Jeg syntes det kunde være morsomt for mig senere at have en Erindring om denne Tid. Nu gratulerer jeg Dig mange Gange til paa Mandag, og gid Du maa faa rigtig megen Glæde i det nye Aar, og endelig mange Tak for det gamle Aar. Nu maa I ikke være bekymrede for mig i de 10 Dage, i hvilke vi nu ere ude til Manøvre: jeg skal nok være forsigtig, og nu er jeg fuldkommen vel og glæder mig inderligt til d. 26de. Lev nu vel og hils Jørgen og Clara og alle de andre mange Gange fra

Eders egen Søn
Johannes Kolthoff.

Kjære Fader!

Jeg skriver blot dette for at underrette Dig om at vi ere komne og ligge paa Rheden. I Dag faar Kongens Kvarter Landlov, saa jeg kommer altsaa ikke i Land; men jeg haaber nok, at Du husker at bede om en saa lang som mulig Permission for mig. Overbringeren af dette er Bertram Kofoed, Søn af en Præst Kofoed i Randers. Hvis I have lidt extra at tractere ham med, vilde han vist finde det dejligt, da vi lever simpelt, men kraftigt. — Jeg haaber at I ere raske. I kan godt komme ombord; jeg længes ganske voldsomt efter at see Eder I Kjære igjen. Det er drøjt at ligge og see Kjøbenhavn, naar man ikke kan komme i Land. — Jeg er rask. Nu glæder jeg mig meget til at høre, hvor lang Permission jeg faaer. — Vi blive her henved en 8 Dages Tid. Du gjør bedst, kjære Fader! i at spørge Næstcommanderende derom, saa kan Du maaske med det Samme faa at vide, hvorledes han er fornøjet med mig. Undskyld nu Skriften, men jeg har meget lidt Tid. Er Clara og Jørgen i Kjøbenhavn?

Eders
Johannes Kolthoff.

Loverdag d. 1ste August.

Kjære Forældre!

Nu staar jeg ved Faders Pult i Kjøbenhavn og skriver til Eder. Klokken er $5\frac{1}{4}$ om Eftermiddagen. Jeg kom godt her til Byen og kjøbte mig et Par Sejldugsko. som kostede 4 Mk. 8 Sk., et Spejl til 6 Sk., et Tørklæde til 2 Mk. og en Træske til 2 Mk. Disse Ting tilligemed Sigtebrødet, Osten, Pølsen og Biscuiten bleve pakkede sammen i en stor Pakke. Thrine lavede 6 Pandekager til mig, som alle gled ned, og samme Vej gik en stor Kop Chocolade, hun kogte. Klokken 12 mødte jeg ved Toldboden; men ingen Fartoj ventede der. — Jeg spurgte mig for, om der havde været Fartøj iland fra Fregatten — men nej. Da jeg havde ventet til 5 Minuter i halv et, spurgte jeg en Færgemand, hvormeget han tog forat sætte mig ud til Fregatten. »Ja det koster 2 Mk.; men det skal Du ikke, det er for meget for Dig.« — Jeg følte efter i min Lomme; derpaa sagde jeg: »nej det kan jeg nok« og gav ham 2 Mk. »Nej det er for meget for Dig, værs'go! sagde han og gav mig den ene Mark tilbage. Derpaa blev jeg sat ud, og da jeg takkede Næstkommanderende, fordi jeg havde faaet saa lang Landlov, sagde han: Ja Du slap godt fra det, Du skulde bare vide, hvordan vi har haft det. — Orlogsfregatten Jylland har virkelig staaet paa Grund. Da de skulde følge den svenske Konge til Malmø og gik for fuld Dampkraft — bums! der stod Fregatten ved Saltholm. Hele Natten maatte der arbejdes, ingen fik Køjerne den Nat. Fri kom de da — jeg veed ikke naar — men Fregatten havde faaet slemme Stød i Skroget. Igaar og idag var der Dykker nede og slaa Plader paa Skibet. Bladene omtaler jo dette voldsomt, og det gaar saa vidt, at det hedder sig, der skal en ny Chef, og Captain Frølich afskediges. Vi rejser vistnok paa Tirsdag — hvorhen veed jeg ikke — da Lieutenant Nielsen har sagt, at vi skal til Le Havre de Grace og derfra hjem norden om Skotland. — Paa Jernbanen sad jeg ved Siden af en Koffardi-Captain, som fortalte mig, at Madeira var saa smuk: i Midten meget høje Bjerge og nedenunder dem de dejlige Plantager, at naar et Skib lægger

an i Havnen, Fruentimmerne strax komme ud, roende smaae Baade, og sælge Druer og Frugt overmaade billigt. — Da jeg laa og sov til Middag idag, blev der pebet: Underofficererne paa Dronningens Kvarter og de Folk, Næstcommanderende har givet Landlov — klar til at gaa iland. Strax løb de Fleste af Dronningens Kvarters Lærlinge hen og bad om Landlov og tilsidst fik hele Dronningens Kvarters Lærlinge Landlov, og Hougaard skulde sige det til os. Dette glemte han, og da jeg vaagnede, var kun Borch, Klixbøll. Thomsen og jeg tilbage, medens de andre 6 vare iland. B. og Kl. gik hen og bad Cpt. Vrisberg, om de maatte komme iland; de havde sovet, da de Andre fik Landlov. »Saa kommer der vel om lidt et Par Stykker til og beder om Landlov fordi de have sovet; ja gaa nu hen til Styrmanden og faa at vide, hvormange der er tilbage«. Dette gjorde de, og da de havde meldt Captainen os 4, sagde han, at vi maatte gaa iland. Vi tage iland Klokken 5 og har Landlov til Kl. 10 i Aften. Vi har faaet voldsom meget Proviant med. Jeg begynder paa min Proviant, naar vi komme tilsøes. — Lev nu vel, I kjære Forældre. Hils Julie, Sophie, Henrik, Raasløffs, Mariane og alle dem, jeg kjender. Julie Gebauer har været her 2 Gange og spurgt efter mig; hun vilde saa gjerne tale med mig. Nu gaar jeg derud og hører hvad der er paafærde. Jeg skriver igjen paa Mandag.

Eders
Johannes.

Søndag. Fregatt. Jyll. Kjbhvn.

Kjære Forældre!

Jeg benytter min Fritid til at skrive i. — Der er desværre skeet meget store Forandringer her ombord. At Jylland stødte paa Grund, veed I jo; men hvad Følgen deraf var, veed I vistnok ikke. Igaar var jeg jo iland og besøgte Gebauers, hvor jeg havde det rart. Men ombord havde de det ikke saa rart; der fandt en sørgelig Afsked Sted. Da Klokken nemlig var omtrent 7, kaldtes alle Mand op og agter efter. Der stod alle Officererne opstillede

— Ingen vidste hvad der skulde ske. Da de havde ventet lidt, kom Næstcommanderende op fra Batteriet, ganske forgrædt og Taarerne løbe ned ad Kinderne paa ham. Lidt efter kom Chefen, Commandeur Frølich op ligeledes med Øjnene fulde af Taarer: »Jeg fratræder Commandoen og overgiver den til Commandeur Pedersen«. [Denne havde været ombord 1 Times Tid og stod nu ved Siden af vor gamle Chef.] Næppe havde Frølich udtalt, førend Taarerne atter væltede ud og med fordoblet Kraft. De fleste af Officererne og Underofficererne og nogle af Mandskabet græd ligeledes: blandt Andre stod en ganske ung Underofficeer, med stort krøllet Haar og brune Øjne, som altid styrede det Fartøj, hvori Chefen blev sat iland, bagved de Andre og var ganske bleg af Graad. Endelig tog Maskinmesteren Ordet og ønskede Capt. Frølich al Held og Lykke og endte med at udbringe et Leve for vor gamle Chef, hvilket besvaredes med 3 Hurraraab. Derpaa gik Mandskabet forefter og Captain Frølich bad den nye Chef om Tilladelse til at gaa op og sige Farvel til Mandskabet. Dette blev naturligviis tilstaaet ham og Alle kaldtes igjen agter efter. Underofficererne stillede sig forrest og Captain Frølich gav dem alle Haanden til Afsked. Overordentlig bedrøvede vare de Alle. Derpaa satte Næstcommanderende Sablen i Dækket og sagde: »Nu kan vi ikke gjøre mere for Dem Hr. Commandeur.« Chefens Tøj blev derpaa pakket sammen i en stor Bylt og hans gamle Kvartermester styrede for ham. Da de saa kom til Toldboden, kunde Chefen ikke slippe Kvartermesteren og Kvartermesteren kunde ikke slippe Chefen: men de blev staaende en lang Tid med hinanden i Haanden og Taarerne væltede ud. Endelig skiltes de og Kvartermesteren roede tilbage til Fregatten. — Lieutenant Müller og Lieutenant Uldahl og en Baadsmandsmath Schøtt komme ikke med paa Touren, men skal vidne for Krigsretten om hvad de har hørt Chefen sige til Lodsen. Det mindste Ord tages jo med i Betragtning i et saadant Tilfælde. Jylland skulde nemlig følge Slesvig til Malmø og paa Vejen er der en Grund. Der skal Lodsen have sagt: »Her er Grund: men naar vi gaar 3 Streger til Siden, vil det ingen

Nød have.« Dertil skal Chefen have svaret: »Aa, det har vel ingen Nød, stik kun lige over«. Idet Slesvig saa gik, sagde Lodsen: »Nu gaar Slesvig over Grundene«. »Pas ikke paa Slesvig; men sørg kun for vort eget Skib«, skal Chefen have svaret og det er om saadant noget der skal vidnes. — Det er mig umuligt at sige Eder, naar vi sejle, men det bliver enten Mandag eller Tirsdag. De fleste af Besætningen siger, at vi skal til Lissabon og derfra hjem norden om Skotland. — Hr. Krossing var ombord, hans Neveu er Lieutenant Jacobsen, som havde sagt til Hr. Krossing, at jeg havde et godt Rygte paa mig ombord. — Nu har vi faaet Sviin, Grise, Faar og Høns ombord, og Alt tyder paa at vi snart skal rejse. — Lund, som var saa søsyg, er nu kommen bort fra det og skal nu igjen i Maribos Skole. Jeg har det godt; men er slemt søvnig, jeg blev nemlig saa forvendt, da jeg var hjemme hos Eder i Hellebæk. Jeg glæder mig allerede til at komme hjem igjen; der vil rigtignok være mange nye Ting at fortælle Eder. Hvis jeg faar Tid imorgen, skal jeg nok skrive; men det kan godt være at vi lette imorgen, saa det maa ikke forbause Eder, hvis I ingen Brev faar; dette har saa til Gjengjæld været godt langt. Lev nu vel! Jeg fik en Hilsen fra Dr. Stützer af Captain Braëm. Hils nu Julie, Jørgen, Klara, Sophie, Henrik, Thrine og alle Bekjendte.

Eders

Johannes Kolthoff.

Jeg faar næppe skrevet til Bedsteforældrene; men jeg kommer jo ogsaa hjem om et Par Maaneder.

Fregatten Jylland d. 3 August 1868.

Kjære Forældre!

Nu ligge vi udfor Vedbæk og vente paa Ordre om, hvorhen vi skal sejle. Ingen veed endnu med Bestemthed hvorhen vi skal. Jeg længes voldsomt efter at komme bort. I have det vel dejligt derude i Hellebæk, og bade Eder hver Dag i det salte Vand. Vi have haft det meget drøjt idag med at hejse Fartøjerne ind og

lette 2 Ankere op, saa vi kom ikke til at skaffe til Middag førend Klokken 2. Til Gjengjæld have vi ikke haft noget at bestille i Eftermiddag. Varmen er næsten uudholdelig idag. Jeg ønsker blot at vi kunde komme i Vandet imorgen; men Nogle sige, at vi skal lette imorgen tidlig Kl. 3, Andre derimod, at vi ikke kommer herfra førend Onsdag. Endnu har jeg ikke faaet noget Brev fra Eder, saa jeg venter hver Dag derpaa. — Den nye Chef seer noget vel bøs ud; men det er jo ikke sagt, at han er saa slem, som de fortælle om ham. En af Fyrbøderne er deserteret fra Fregatten i Kjøbenhavn og ikke funden endnu. Jeg er udmærket rask og længes kun efter at komme ud. Nu tillader Tiden ikke at jeg skriver mere og nu vil jeg sige Eder rigtig Farvel og ønske at I maa have det rigtig godt i de 2 Maaneder; jeg haaber jo nok at kunne skrive Eder til et Par Gange under Rejsen. Lev nu vel og hils dem Alle mange, mange Gange fra

Eders hengivne Søn

Johannes Kolthoff.

Fregatten Jylland d. 24de Aug. 1868.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

Det er meget lang Tid siden at jeg har skrevet til Eder. I kan tro jeg har været langt omkring i den Tid. — Vi sejlede norden om Skotland og over det atlantiske Ocean og i Torsdags Kl. 4 Efterm. kom vi til Lissabon. Imorgen tidlig lette vi igjen og skal først til Frankrig enten til Cherbourg eller til Le Havre de Grace. Jeg er fuldkommen rask, har moret mig godt her i Lissabon. Lieut. Nielsen har skaffet os Landlov hver Eftermiddag og den ene Gang til Kl. 9 Aften. Jeg har seet en Tyrefægtning. Jeg maa rigtignok tilstaa, at jeg har brugt en uhyre Mængde Penge her i Lissabon, men det maa I virkelig undskylde; thi jeg kommer ikke altid til Syden. Fra Lissabon medbringer jeg en Dolk til mig selv, en lille smuk Kurv til den ene af mine Søstre og til den anden et lille Naalehus. Kl. er 9 Aften, men

jeg benytter min Sovetid hertil. — Jeg er umaadelig glad over igjen at stikke i Søen imorgen, endskjøndt vi har det dygtigt drøjt, naar vi ere under Sejl, med Nattevagt hver Nat, Sejlmaneuvrer, Exercits og enkelte Gange ingen Middagsmad om Dagen. — Jeg havde nær glemt at fortælle Eder, at jeg og alle Lærlingerne skal være hjemme og læse i Vinter; den nogen og tyvende skal vi være i Frederikshavn eller Skagen og i den første Uge i October kommer jeg tilbage til mine kjære Forældre og Sødskende, hvem jeg ønsker og haaber fremforalt at træffe raske igjen. Hils nu Bedsteforældrene, Lunds, mine Kammerater og alle dem, som engang imellem har spurgt efter mig. Nu skal jeg tilkøjs for at have Kræfter til Rejsen. Lev nu vel, saasnart vi kommer til Havn, skriver jeg igjen. I kjære Forældre, I kan tro jeg glæder mig voldsomt til at komme hjem til Eder. Hils Bruun, ham har jeg ikke faaet skrevet Brev til endnu. Hils ligeledes Kofoed, Schiødte, Hoff, Böjsen, Raasløff og alle den Slags Herrer. Det skal rigtignok blive en herlig Vinter for mig sammen med Eder, saa kan Sophie dog faa En til at løbe sammen med paa Skøjter, og Julie hun skal ogsaa med, den gode Søster. I kan tro jeg tænker paa Eder, naar jeg om Natten staar Vagt og seer den dejlige stjerneklare Himmel. Lev nu vel I Kjære i Hjemmet til vi sees igjen. Jeg husker endnu tydeligt, da jeg rejste fra Hellebæk og I stod paa Steentrappen og saae efter mig.

Eders hengivne Søn
Johannes Kolthoff.

Cherbourg d. 8de September 1868.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

Mange Tak for Eders Brev, jeg fik det imorges af Næstcommanderende, og I kan tro det gjorde godt at høre at Alt var vel hjemme. Den 25de August lettede vi fra Lissabon og i Dag den 8de September paa min kjære Moders Fødselsdag ankrede vi

i Cherbourgs Havn. Paa Rejsen fra Lissabon og hertil have vi haft et maadeligt Vejr, vi har nemlig haft Vindstille saa længe at vi tilsidst maatte sætte Dampen op. Jeg har været rask hele Tiden. Nu skyder vi med vore Geværer, det vil sige, vi have rigtignok kun gjort det en Dag og vi skjød da 3 Skud hver. Jeg ramte Skiven ved første Skud; de Andre, som ramte, var Nyborg, Klixböll og Johansen. Idag har vi været iland her. Det er rigtignok ganske anderledes galante og høflige Folk her end i Lissabon. — Moder maa rigtignok have seet forbistret godt, dengang Fregatten passerede Hellebæk; thi jeg var slet ikke paa Dækket dengang, men sad nede paa Banjerne og skrev en Vagtliste til Lieutenant Nielsen. — Det forundrer mig virkelig højligt at jeg ikke har en styrtende Mavepine, for jeg spiser rigtignok saa voldsom mange Vindruer, Pærer, Æbler, Blommer og alle saadanne Sydfrugter. Skibet er i en frygtelig Tilstand; Sikkerheds Ventilen i Maskinen er i Stykker, Pomperne, som bruges hver Dag vi er i Søen, er ligeledes i Stykker, Pladen paa Kjølen op paa Skibets Sider er i Stykker. Jeg kan slet ikke finde noget at have med hjem, hverken til Fader eller Moder eller Sophie eller Hennemand; men imorgen skal jeg atter iland og saa tænker jeg at kunne faa kjøbt en Deel Smaating. — Det glædede mig meget i Dag at faa at høre at vor gamle Chef, Commandeur Frølichs Sag er klaret til Fordeel for ham. — Jeg kan jo rigtignok ikke nægte, at vi have det overmaade drøjt naar vi ere i Søen. Det hændte sig en Dag, at vi fra Kl. 3 til Kl. 7 om Eftermiddagen uafbrudt maatte maneuvrere med vore Sejl, de øverste paa alle Masterne, entre op og ned i et Træk og først skaffe efter de Andre, og det skal rigtignok ogsaa gjøre godt, naar vi om en Maaned, den 7de October ankrer paa Kjøbenhavns Rhed. — Den 23de September skal vi være ved Frederikshavn, og der haaber jeg saa at modtage et ligesaa glædeligt Brev fra Eder I Kjære. Mine gamle Kammerater længes jeg ogsaa svært efter. Kl. er 9¾ om Aftenen; men vi ligge til Ankers og ere jo derfor fritagne for

Nattevagt. Iøvrigt er jeg nu aldeles vænnet til den Søvn vi faaer, jeg er slet ikke mere søvnig om Dagen. Hver Morgen Kl. 6 faa vi Lærlinge et Styrtebad, det gjør godt. — Jeg fik mig blandt andre Herligheder iland en væmmelig Kop Kaffe, den blev skjænket mig i en Kop med Sukker til, men, som vel Skik er i de sydlige Lande, ingen Fløde til; i det Sted fik vi, vi var 2, en lille Flaske Cognac til, og jeg vidste jo ikke, hvad det var for noget Kram, men heldte den halve Flaske Cognac i Kaffen. Jeg maatte naturligviis lade det staa og betale mine 6 Sous derfor, men det hører vel sagtens ogsaa med til Sømandslivets Behageligheder at blive snydt godt naar man kjøber noget i fremmede Lande. Naar jeg blot vidste hvad jeg skulde kjøbe til Eder derhjemme, for Sydfrugterne ville jo ikke kunne holde sig en Maaned.

Vi har oplevet flere Ting paa Havet; fremmede Skibe have sejlet hen til os og spurgt om hvor vi var, en Londoner-Bark mødte vi og vi signaliserede til hinanden; den fortalte os at den havde været 94 Dage i Søen, var ladet med Cacao, kom fra China og skulde til Havre de Grace. En engelsk Bark mødte vi ligeledes, den satte Fartøj ud og Captainen kom ombord hos os og fortalte at de manglede Brød; derpaa fik han en Fustage Hvedemeel og en Fustage Skraatobak. Ligeledes havde vi det Tilfælde, at Udkiggen paa Bakken varskoede for et Blinkfyr 3 Streger til Luvart; men ved nøjere Eftersyn fandtes det at være en Stjerne.

Jeg har det godt, nu skal der blæses klart Skib. Skriv til Frederikshavn d. 23de September. — Dig kjære Moder gratulerer jeg mange Gange og hils saa Alle fra

Eders
Johannes Kolthoff.

Fredag d. 25de September 1868.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

Det er rigtignok lang Tid siden I har hørt fra mig og jeg har ogsaa længtes meget efter Eder. Vi har haft en rygende

Storm i Nordsøen: den varede 2 Dage og 2 Nætter, Store Gaflen knækkede, da de vilde sætte Store Gaffelsejl til, Forre- og Store-Merssejl revnede aldeles. Nu skal vi efter Forlydende over til Jyllands Vestkyst for at sætte en Fregat flot, og saa haaber jeg at kunne komme hjem igjen til Eder og Spisekamret. Jeg er fuldkommen rask. Lev vel!

Eders

Johannes.

Fra et Togt med Fregatten Jylland i Vinteren 1868—69.

Onsdag d. 28de October.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

I kan tro det var tungt for mig i Søndags da jeg kom paa Logiskibet at høre at det var sidste Dag, vi kom i Land. Jeg blev frygtelig bedrøvet og er det endnu, fordi jeg ikke engang havde sagt ordentligt Farvel til Eder I Kjære! Imorgen skal Flaadeinspektøren ombord og om Eftermiddagen troer jeg at vi skal lette. Saasnart jeg kan, kan I være sikker paa at jeg skal skrive til Eder. I Dag kom en lille Nyboders Dreng, og I kan tro jeg blev bedrøvet, da jeg hørte, at Moder og en af mine Søstre havde staaet ved Toldboden og ventet at see mig komme i Land. Men jeg haaber, at naar jeg om 5 Maaneder kommer hjem, finder jeg Eder Alle lige saa raske, som da jeg tog derfra, og saa skal det rigtignok blive et glædeligt Gjensyn. Hils Bedsteforældrene, uddeel mine Portraiter, 1 til Eder, 1 til Henrik, 1 til Bedsteforældrene, 1 til Onkel Jørgen og 1 til Onkel Leo. Nu vil jeg ønske at I Alle maa leve vel til vi sees igjen.

Eders hengivne Søn

Johannes Kolthoff.

Vedbek d. 3die November 1868.

Mine kjære Forældre!

Undskyld at det har varet saa længe inden jeg skrev til Eder; men vi har ikke haft anden Fritid end i Søndags, da Fader overraskede mig med det uventede Besøg. Jeg har det udmærket ombord. — Jeg har faaet mig en ny Kammerat her ombord; det er Valdemar Johansen, Søn af en Maler Johansen paa Frederiksberg; vi ere blevne udmærket gode Venner, og jeg er allerede bleven inviteret ud til ham til Dagen efter at vi komme hjem. — Poulsen er en overmaade rar Dreng; men han er vist meget phlegmatisk. — Jeg er indgaaet i et Firma sammen med Lütken, Borch, Johansen, Kofoed, og vi have Brød, Ost, Sukker, Pølse og Smør sammen. Vi kjøber disse Ting i Land og betaler lige meget hver. — Som sagt, spurgte vi Constablerne, om de vilde vadske for os; men de svarede nej. Vi gik saaledes egentlig talt i en ækel Udsigt til at komme til at vadske i disse kolde Aftener i Regn og Slud. Men da Klokken blev 6 om Aftenen, meldte der sig først Vandmanden og vilde vadske for to af os. Klixbüll og jeg blev de Udvalgte; men da vi senere hørte at baade Maskinfolkene og Constablerne vilde, sloge vi op med Vandmanden. — Constablerne vadske for os. — Vi have opnaaet 2 behagelige Ting her ombord, nemlig 1) at vi 18 hver Morgen faae 2 Pose (Spande) **ferskt** Vand til at vadske os i og 2) at vi skaffer Morgen, Middag og Aften ved et Bord agter paa Batteriet lige udfor Chefens Kahyt. — Desuden ere vi blevne vaccinerede her ombord af Lægerne, og 12 Mand ere sendte i Land paa Grund af Hudsygdom. Forresten bliver der holdt ganske overordentlig meget over Reenhed her ombord. Igaar skulde vi gamle Ulke lære de nye at entre; jeg fik først Møller og Fleischer og det gik meget godt, dernæst Poulsen; men han var saa tyk, at han blev hængende; tilsidst fik jeg min gode Ven Johansen; men han blev svimmel paa Vejen den Stakkel og jeg maatte krybe op og hjælpe ham ned; iøvrigt gik det godt. Hver Formiddag læse vi med Lieutenant Bardenfleth, først 1 Time sammen med de Nye, derpaa

gaar de Nye op paa Dækket, og vi læser en Time alene med Lieutnant Bardenfleth. I Dag regnede de Gamle 2 Regnestykker, det første var et Decimalstykke, som jeg regnede rigtigt med Undtagelse af en lille Regnefejl; det andet regnede jeg strax rigtigt. Raasløffs Kniv har I vel givet ham og gjort Undskyldninger. Jeg tænker Henrik morer sig udmærket godt paa Dandseøvelsen; hvis jeg kjender nogle af dem, der dandser der, saa siig til ham, at han skal hilse dem. Lütken siger at vi skal til en engelsk Havn, en spansk Havn, 2 italienske Havne og en græsk. I maae ikke forundre Eder, hvis I faar et Brev til, Dagen efter dette; thi hvis vi faar Lappedag imorgen, vil jeg benytte Lejligheden til at skrive. Lad mig nu see at I hilser Bedsteforældrene og alle mine Sødskende, min Svoger, Fætter, Venner og Bekjendte fra Eders

trofaste Søn

Johannes Kolthoff.

I Søndags Eftermiddag fik jeg Conditorkager af Captain Tegners Søn fra Messen. Hver Morgen vadsker jeg mig hos Tegner i en lækker Vadskerbakke.

Eders

Johannes.

Vedbek d. 4de November 1868.

Kjære Henrik!

Hvorledes har Du det? Er Du ofte hos Harald? — Vi ligge endnu ved Vedbæk og har det udmærket godt; vi bestille ikke andet end at spule Dækket hver Morgen og at læse hver Formiddag fra Kl. 9—11 og om Eftermiddagen fra Kl. 2—4. Paa dette Togt faar vi Punsch hver Løverdag Aften, istedetfor at vi forrige Togt fik det om Søndagen. I Løverdags fik vi Punsch for første Gang. Vi sade udenfor Chefens Kahyt og drak der; Musikcorpset spillede og vi dandsede og vare overmaade muntre. Der er skeet en anden Forandring, idet vi om Aftenen skaffer Kl. 5 og kommer til Køjs Kl. 7, og op om Morgenen Kl. 5, istedetfor

at vi før gjorde alt dette 1 Time senere. — Forleden Dag fik jeg af Tegner Kager fra Messen. Hver Morgen vadsker jeg mig hos Tegner i Overkanonerens Lukaf i et Vandfad med ferskt Vand. Lieut. Schultz er overmaade rar, rask og flink. — Vi have faaet saa lidt (for ikke at sige slet intet) Brød, at vi [Firmaet] har maattet kjøbe i Land 2 Sigtebrød og et Rugbrød. — Du kan tro jeg har faaet en mageløs rar Kammerat ved Navn Eduard Valdemar Johansen; han boer i Falkoneralleen. Igaar havde vi et ganske frygteligt Vejr med Storm og Regn. Heldigviis havde jeg Frivagt. Nu skal jeg op og staa Ordonantsvagt. Da jeg tilligemed Kofoed og Johansen kom ned fra min Nattevagt forleden, laa Mandskabet jo og sov. Vi holdt da et frygteligt Komers. Chefens Mesterkok laa nok saa sødelig og snorkede med aaben Mund. Det var naturligviis for meget at forlange at vi kunde lade ham ligge roligt. — Vi toge derfor et Stykke Toug og proppede ind i Munden paa ham. Han vaagnede jo, men vi havde været saa fornuftige at skjule os vel i Tide; han kiggede og kiggede, men kunde naturligviis ikke opdage os. Flere bandt vi sammen med hinanden, uden at de mærkede det; men om Morgenen var der jo et gruligt Vrøvl; de kunde ikke rejse ut, og der blev spurgt hvem der havde gjort det; men Ingen var saa dum at melde sig. Da jeg Natten efter ligger og sover, vaagner jeg ved at En kniber mig saa ganske nederdrægtigt i min store Taa og raaber noget ind i Øret paa mig. Det var en af mine Kammerater, som vilde forsøge, om jeg i Søvne kunne svare paa hans Spørgsmaal. Han paastod, at naar man ikke kneb mig i Taaen, vilde Forsøget ikke lykkes, dog her viste det sig forgjæves. Kjære Henrik! nu maa Du fortælle mig rigtig mange Ting om hvorledes det gaar i Kjøbenhavn. Hils mine Forældre og Søstre. Bedsteforældre, Onkler fra

Din Broder
Johannes.

Vedbæk d. 7de November 1868.

Mine kjære Forældre!

Igaar fik jeg eders Brev, og da vi idag har Lappedag skriver jeg til Eder. Jeg maa sige Fader, at jeg aldeles ikke trænger hverken til amerikansk Olie eller engelsk Salt eller Rhabarberarod eller nogle af den Slags Lækkerheder; men derimod vil jeg, Moder, paa Firmaets Regning kjøbe 4 Pd. Sukker, 4 Pd. Ost og 2 Rullepølser, disse Ting skal være simple, men smage godt. Hvis saa Moder vilde være saa god at opskrive et Regnskab for hvad det kommer til at koste, saa skal det blive betalt aldeles bestemt, naar jeg kommer hjem. Husk paa, Moder, at vi ere 5 om Udgiften, saa det kan ikke blive noget videre for hver. Men send det endelig herud saa snart Du kan, da jeg ikke veed, hvorlænge vi blive liggende her. — Spegepølsen jeg fik med hjemmefra smager saavelsom Osten udmærket; men de andre Ting skulle navnlig være til vi komme i Søen, og Du kan tro, det kan gjøre godt, naar man om Aftenen i den slemme kolde Nordsø kommer ned paa Banjerne og skal drikke The. — Idag har vi været en lille Tour ude i Sundet for at prøve Compasset. — Igaar Aftes havde jeg Nattevagt; men Vejret var dejligt stille, og Himlen var aldeles stjerneklar.

Iaften skal vi have Punsch og naturligviis dandse, medens vi drikke. Du kan tro, der er Forskjel paa den Dands, vi opfører her ombord, og den Dands, der leveres i Kjbhvn. paa Vinterballerne. Her dandser vi, og ved Enden af hver Dands, farer vi hen til vore store Zinkkander med Punsch, derpaa dandser vi atter, og saaledes gaaer hele Aftenen indtil Kl. bliver 7, da vi skal tilkøjs. Nu maa I endelig fortælle mig ret meget hjemmefra, fra Bedsteforældrene, om Jørgen og Clara, om Skolen, Onkel Jørgen, Tante Magdalene, Fætterne og Cousinerne, Ernst, kort sagt alt der kan interessere mig. — Hver Dag faae vi en Extratour i Entring, og den er saamæn saadan, at de halve af os knap kan komme ned igjen, saa iiskolde er Tougene; men en Sømand er jo ogsaa kun til for at døje ondt. — Siig til Julie, at min nye

og gode Ven Valdemar Johansen just er den, vi mødte paa Nørrebro, og om hvem jeg strax sagde til Julie, at han saae saa rar ud. — Det var rart at høre, at Fader havde været saa fornøjet over sin Samtale med Officiererne; men jeg vilde rigtignok ønske, at Fader eller En af Eder vilde fortælle mig, hvad de havde sagt. — Nu bliver det snart for mørkt til at skrive.

Paa Mandag Eftermiddag er der Tale om at vi komme i Land; men jeg troer ikke at det bliver Tilfældet. — Saa husker Moder vel nok at sende de før omtalte Ting saa hurtigt som muligt og med Regning over hvad det koster hertil. Det var dejligt, hvis Du sendte Sagerne i en stor Trææske, og indeni kunde Du jo lægge et Par Breve til mig. Hils nu alle derhjemme og lev vel!

Eders hengivne

Johannes Kolthoff.

Vedbek d. 11te November 1868.

Mine kjære Forældre!

Mange, mange Tak for Eders dejlige Proviant og for Eders mange Breve. Jeg fik det igaar Middags, og I kan tro, at jeg blev forbauset, da jeg aabnede og fandt alle disse Herligheder, Kager, Svedsker, Æbler og alle de øvrige herlige Sager. Jeg er fuldkommen rask: men det er hundekoldt om Natten; i Nat havde jeg Vagt og det var 2° Kulde; men desto dejligere er det saa at tænke paa de varme Lande, man rejser til. I Søndags var der Fremmede ombord; der var Lieut. Schultzs Moder, som hilste mig fra Fader og spurgte, om jeg ønskede noget Bud til Kjbhvn.: thi saa vilde hun med Fornøjelse besørge det. I dette Øjeblik modtog jeg Brev fra de kjære Bedsteforældre og fra Onkel Henrik; jeg faar desværre næppe Tid til at svare, men hils dem ret mange Gange fra mig og tak dem for deres kjærlige Ønsker for mig. I kan da nok tænke, at jeg gjør mig Umage ved Forelæsningerne. Jeg veed ikke hvad Dag vi rejse; men jeg haaber det bliver med det første, da Kulden tiltager hver Dag; men jeg kan jo rigtignok ikke nægte, at vi have det udmærket her. I Søndags bade vi

Næstcommanderende om Landlov, jeg haabede, at jeg kunde komme hjem og sige Farvel; men den gik desværre ikke, vi maatte kjønt blive ombord. Hver Dag er vi en Tour op over Stængesalingen, og det er virkelig svært at holde sig fast i de kolde Touge. Kofoed fik igaar sendende en af disse Æsker til Præstekraver, fuld af Thekrandse, saa Firmaet kommer til at føre et sandt Herreliv i Søen. Hils Henrik mange Gange fra mig og ønsk ham god Fornøjelse paa Dandseøvelsen; det er sørgeligt at gaa glip af Dandseøvelser og Baller; men saadan er det at være Sømand. — Lieut. Jacobsen bragte mig Hilsen fra Fader. Jeg fik Faders Brev i Middags. Jeg skal nok sørge for, at I faae Brev fra mig endnu engang. I Søndags spiste Firmaet saameget Smør, at vi iland maatte kjøbe 1 Pd. à 3 Mk. 4 Sk. Sikke unge ufornuftige Mennesker! Saa kom I altsaa ikke paa Landet, det er jeg forresten glad over. I kan troe, det vilde saamæn ogsaa have været frygteligt trist om Vinteren. Hils nu Jørgen, Clara, Julie, Sophie, Henrik, Julie Gebauer, Julie og Ninnen og Bedsteforældrene mange Gange

fra Eders

Johannes.

Vedbæk d. 12te November 1868.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

Jeg vil nu sende Eder det sidste Brev; thi imorgen faae vi travlt med at tage det sidste Hold Proviant ind fra Nordbaaden, som ligger ved Siden af os, og paa Løverdag Morgen skal vi gaae. Jeg maa endnu engang takke Eder mange Gange saavel paa mine egne som paa Firmaets Vegne for de dejlige Sager, I sendte mig. For en Times Tid siden modtog Borch en Forsending, hvoriblandt en Bøtte Anchovis; men vi har ikke taget Hul paa nogen af Pakkerne; det ville vi først gjøre, naar vi komme i Søen, og saa kan man nok trænge dertil; for den bliver vist ganske frygtelig i Nordsøen. Chefens Hovmester har læst Rapporten til Chefen og har ikke kunnet holde tæt for en af Underofficierne, og idag fortalte Chefens Hovmester mig selv, at det var muligt,

vi anløb Plymouth, at vi derfra skulde til Cadix, saa til Piræus, Smyrna, Neapel, Malta, Algier og et Par Steder til, hvis Navne han ikke kunde huske.

Da jeg idag stod Ordonants, havde Lieutnant Schultz Vagt, og da han stod ude paa den agterste Repos, kaldte han paa mig: »Kolthoff!« »Halloj«. Da jeg kom hen til ham, sagde han: Kolthoff! hvis der skulde være noget, Du vilde have at vide paa Touren, saa kan Du komme til mig. Du har nu jo rigtignok to duelige Lærere i Lieutenanterne Bardenfleth og Schwanenflügel; men hvis der alligevel, for Exempel paa Vagterne, skulde være noget, Du gjerne vilde have Underretning om eller forklaret, saa kom kun til mig, saa skal jeg gjerne hjelpe Dig med det. Jeg sagde jo mange Tak derfor og gik.

Synes I ikke, det var kjønt af ham? Jeg holder ogsaa saa meget af ham, og det har han maaske mærket. Nu vilde jeg rigtignok ønske, at I maatte holde Eder raske i den lange lange Tid jeg er borte fra Eder, og at I naar jeg kommer hjem, maae have det lige saa godt, som da jeg rejste fra Eder, I Kjære! Lev nu rigtig vel og hils alle mine Bekjendte ret mange Gange fra

Eders hengivne Søn

Johannes Kolthoff.

Kronborg d. 13de November.

Mine kjære Forældre!

Grunden hvorfor jeg skriver til Eder er den, at jeg kan fortælle Nyheder. Lieutenant Jacobsen har nemlig sagt mig, at jeg kan faa Brev fra Eder, naar I skrive saaledes, at det kan komme til Cadix den 1ste December; thi paa den Tid komme vi dertil, og ligeledes, naar I skrive et Brev, som kan være i Piræus mellem den 12te og 20de. Jeg vil bede Eder meget om at skrive Brev til mig til begge disse Steder, da det er saa dejligt at høre om I ere raske; thi det er den eneste Bekymring, jeg har, naar jeg er saa langt fra Eder, den at, I skulde være syge. — I Eftermiddags Kl. 3 lettede vi, og nu ligge vi for Anker paa Helsingørs Rhed,

hvorfra vi skal sejle imorgen tidlig; imorgen Aften skal vi have praiet Skagens Pynt fra os og paa Søndag Morgen skal vi sætte Sejl til. Nu vil jeg rigtignok haabe, at Nordsøen ikke vil være altfor glubsk; men man maa jo huske paa, at en Sømand er kun til for at døje ondt. — Igaar Aftes kaldte Overbaadsmanden paa mig og fortalte mig, at Fader havde været hans Lærer, og iaften kaldte Arbejdsbaadsmanden paa mig og sagde, at Fader havde viet ham for 25 Aar siden. — Jeg skal naturligviis nok gjøre mig Umage for at kjøbe saadan 2 af disse sorte Halsbaand; men det er saa frygtelig usikkert, at jeg kan faae et saadant at kjøbe, da vi have saa overmaade ringe Udsigter til Landlov, og det højeste, vi kan opnaae, er at faae Landlov 1 Gang paa hvert Sted. — I kan være sikkre paa, at saasnart jeg kan, skal jeg nok skrive til Eder. Det bliver rigtignok lidt drøjt at tilbringe for første Gang en Juul borte fra det kjære Hjem; men — een Gang skal jo være den første, og desto mere vil man skjønne paa det til næste Juul. Saa venter jeg altsaa et langt Brev fra Eder i Cadix. Hils nu Bedsteforældrene, Onkler, Tanter, Fættere, Cousiner, Svogre, Brødre, Søstre og alle Bekjendte fra

Eders hengivne Søn
Johannes Kolthoff.

(Af Dagbogen).

I min første Dagbog omtalte jeg allerede, at mine første Søreiser foretoges med Fregatten Jylland, men da det maaske vil kunne more mig, engang i Tiden at gjennemlæse det heri Skrevne og gjenkalde mig den Tid, jeg for første Gang var borte fra Hjemmet, har jeg nu i Sinde, lidt nærmere at fortælle dette Vintertogt, omtale de Forhold, hvori vi (Aspiranterne) tumledes, de Venner, jeg der ombord fandt i Drechsel, Knudsen, Borch og en af de faste Overmatroser ved Navn Villiam Lund, ligeledes vil jeg ogsaa give en lille Beskrivelse af de Ting, Storme og godt Veir, Arbeide ombord og Fornøielser i Land, som Alt tildeltes os i rundeligt Maal.

Den 7de October 1868 afmønstredes jeg fra Fregatten, der da havde været 5 Maaneder ude, hvoraf de første 2 Maaneder hengik med at ligge i Kalø Vig for grundigt at indøves i Exercitsen, i de 3 sidste seilede vi først en 10 Dage om i Østersøen, derpaa til Kjøbenhavn for at indtage Proviant, og endelig gik vi udenlands, norden om Skotland til Lissabon, til Cherbourg og atter til Kjøbenhavn. Saa var jeg hjemme omtrent 14 Dage; den 21de samme Maaned atter mønstret med samme Skib, der dennegang skulde til Middelhavet. Jeg troer, det var en Løverdag, da vi fra Logiskibet Dronning Marie marscherede ombord i Jylland med vore Randsler. Efterat vor Plads' til disse var os anviist, bleve vi kaldte op paa Dækket, agterud paa Skandsen, hvor vor Chef, Commandeur Schultz, vor Næstcommanderende Captain Schoustrup og vor Lieutenant Lieut. Bardenfleth vare samlede. Vi maatte paradere foran Chefen, som derpaa holdt en Tale til os om ved alle Leiligheder at vise os flinke, hurtige, behændige og muntre til vort Arbeide, altid at være de Første, naar der blev halet; thi det var deri en ægte Sømand skulde sætte sin Ære, at kunne springe fra det ene Toug til det andet under Maneouvrer, losse hiint og sætte dette fast; men fremfor Alt, aldrig at tage feil af de forskjellige Tougender under Seilmaneouvrerne, da vi derved kunde styrte vore Skibskammerater i den største Fare og Ulykke. Derpaa blev vi inddelt i Kvarterer og Skifter, jeg kom paa Dronningens Kvarter, 4de Skifte sammen med Kofoed, Johansen og Fleischer. Saaledes bleve vi nemlig inddelt, af 2 af dem, som havde været en Tour til Orlogs, kom paa Skifte sammen med et Par af de saakaldte »Nye«. — Søndagen derpaa (vi laae endnu inde i Flaadens Leie) fik vi om Eftermiddagen Landlov, og jeg gik hjem, hvor der desværre var Selskab den Aften, og da Kl. var 8, skulde jeg atter ombord, hvorfor jeg ved Thebordet sagde Farvel, uden videre Afsked, da jeg troede endnu at komme i Land nogle Gange før vi seilede. Harald Raasløff (Henriks Klassekammerat) var ogsaa hos os den Aften, og da jeg gik, fulgte han mig derud og bad mig om at medbringe nogle Stene fra gamle Mindesmærker i fremmede

Lande, og denne Bøn opfyldte jeg ogsaa, idet jeg fra Athen medbragte Stene af Parthenon og Akropolis, og ligeledes en Mosaiksteen, som jeg neglede i Pompeji, endskjøndt 2 Vogtere ledsagede os hele Veien.

Næste Morgen om Mandagen Kl. 5 førte vi Varp ud og om Formiddagen lagde vi fra Leiet ud paa Indrerheden. Nu hørte jeg til min store Ærgrelse, at der ingen Landlov gaves mere. Det gjorde forresten et ubehageligt Indtryk paa mig, den Tanke, ikke engang at have taget en rigtig Afsked med alle i Hjemmet; men hvad var der at gjøre derved, intet andet end at søge at slaae det ud af Tankerne, og dertil hjalp den Omstændighed mig, at vi, faa Dage efter, lettede og gik til Vedbæk for at ligge der 14 Dage. Strax da vi havde ligget der et Par Dage, begyndte Vinterkulden at gjæste os, og jeg kan just ikke sige, at den var en saa behagelig Gjæst som alle de menneskelige Besøgende, der hyppig kom ombord om Eftermiddagen og om Søndagen. En Søndag Middag Kl. 12 sade vi nede og skaffede agter paa Batteriet, da pludselig 2den Styrmand kom ned ad Trappen hen ved vort Bord og spørger: »Er Kolthoff her?« »Haloi,« svarede jeg, og i det Samme seer jeg Fader. Nu spadserede jeg med ham op og ned ad Batteriet, viste Fader derpaa ned paa Banjerne og i det Hele taget omkring alle Steder. Flere Ting hørte jeg jo fortælle om Hjemmet og gode Venner og Bekjendte. —

Efterat Fader en Tid lang havde talt med mig, gik han ind i Chefens Kahyt, hvor Chefen tilligemed flere Officierer vare samlede. — Derind skulde jeg nok bare mig for at følge med, men i Stedet derfor stak jeg atter over til Bordet, hvor Knudsen (den smukke og muntre) var ifærd med at rangere Kjødet. Næppe var jeg færdig med at skaffe, før Fader atter kom ud, og da jeg vidste, at der om kort Tid vilde gaae Fartøi i Land, sagde jeg det til Fader, som jeg nu bad hilse mange Gange fra mig i Hjemmet, hvorpaa vi skiltes, for ikke at sees før efter 6 Maaneders Forløb. Da vi havde ligget en 8 Dages Tid ved Vedbæk, lettede vi og kom om Aftenen udfor Helsingør, hvor vi atter ankrede op, dog

kun for Natten. — Næste Morgen Kl. 4 lettede vi atter Anker og nu stode vi endelig ud ad Kattegattet til. Jeg husker ikke andet, end at Veiret var godt, indtil vi kom i Nordsøen, hvor vi fik det første, men ikke det sidste Rap. — Imidlertid har jeg glemt at omtale, hvorledes 4 af os, Lütken, Kofoed, Borch og jeg havde sluttet os sammen angaaende Fouragering ved Vedbæk, dels kjøbt, dels faaet sendende hjemmefra storartede Delikatesser, naar man er paa Søen, bestaaende af Rullepølser, Anchiovis, Eidam'er Ost etc. — Endnu var imidlertid Borchs Forsyning ikke ankommen, først den allersidste Dag, vi endnu laae ved Vedbæk, arriverede det forventede Magazin. Men nu blev — paa engang tosset og erklærede, at han vil ikke give sin Forsyning til Firmaet. Vi gjorde selvfølgelig gruelig Mudder med den arme — og Enden blev, at han i sin Ilterhed fortalte sig og sagde: »Ja værs'god, I maae saamæn gjerne beholde det, men jeg skal ikke have noget af at være med i den Forening.« »Ja lad gaae,« sagde jeg, og de øvrige i Firmaet sloge ligeledes strax til. Der sad nu Mr. — og maabede. Ingen maa nu tro, at jeg ikke holdt af —; tværtimod, han var saamæn en af de Raskeste af os, der var kommen tilsøes, ja jeg troer saamæn godt, jeg kan sige, at han var Nr. 1, hvor det gjaldt at vove noget, ligeledes var han en af mine bedste Venner, hvilket han er bleven saa meget mere nu, da vi skulle samme Vei i Livet, begge tilsøes, og begge til Koffardies. — Imidlertid gal blev jo Raden over saaledes at have fortalt sig; men nu var der jo ikke mere at gjøre derved, han kom aldrig mere ind i Firmaet, men nøiedes med, undertiden at blive tracteret af os med sin egen Forsending. Alt gik altsaa, som ovenfor sagt, godt, indtil vi fik vor første Ryger i Nordsøen. Nu maa man vel erindre, at ikke Alle, som blive udcommanderede til Orlogstjeneste, ere Søfolk, tværtimod befinder der sig ogsaa mange Skomagere, Skrædere, Bagere og, kort sagt, Folk af alle mulige Haandteringer, og disse Sjæle ere selvfølgelig heller slet ikke vante til Søen, men lide derimod af den for mig, som for saa mange Andre velbekjendte, men heldigviis nu overstaaede saa behagelige Søsyge. Det var en Aften

Kl. 8. da vi som sædvanligt mønstrede til Køierne og gik ned med disse paa Banjerne eller Batterierne, hængte dem op og en, to, tre laae og snorksov i dem, da vi pludselig hører den velbekjendte Pibe lyde, efterfulgt af Praiet: »Reis ut af Køierne overalt, hver Sjæl og Kjæft«. Jeg vaagnede og ahnede nok, det var Storm; men Drechsel. en af de Nye, som laa ved Siden af mig, stak Hovedet ud af Køien, gloede paa mig og sagde: »Skal Du nu op til Hundevagt, Gud ske Lov, at jeg har Frivagt i Nat og kan sove til Kl. 4.« »Hvad for Noget, nei tørn Du hellere ud med det Samme, Du skal vide, der er purret ud overalt, det er Uveir.« »Hvad er det.« »Ja det faaer Du s'gu nok at mærke, naar Du kommer paa Dækket, skynd Dig blot.« Endelig kunde Fyren tjumpe ud; men jeg var allerede færdig med at surre min Køie, da han reiste ut, derfor surrede jeg hans, mens han klædte sig paa, og just som jeg var færdig dermed, praier Skibssergeanten: »Lad Køierne blive nede Manne og kom blot op lidt hurtigt.« Naa, jeg kom jo op paa Dækket, og der vare de ved at rebe Mærsseilene, Storseilet og Fokken. »Hal af Givtougene, hal Gutter, syng for deroppe paa Ræerne, flere Folk til Givtougene, i Mærset! Store Mærs! er der noget i Bekneb for det Luv-Givtoug? »Nei Hr. Captain!« lød Svaret. »Saa hal væk for Satan, riv det itu.« »Du Flagmand der (det var til mig), los den store Bugline og rip efter paa den.« »Javel!« og jeg hen og lossede den; men da jeg saa rippede efter, syntes jeg, den var saa forbandet fidtet, og ved at see til, opdagede jeg, at En, i Stedet for at offre til Neptun, havde forvexlet denne med Store Bugline og øllet den over med Ærter og Flæsk. Nu lagde jeg ikke Mærke til, at Næstcommanderende stod ved Siden af mig, og ved at tage fat i alt dette, siger jeg uvilkaarligt til mig selv: »Ih! den er rigtignok reen.« »Hvad er der i Veien?« spørger nu en Stemme, og ved at see til Siden seer jeg Næstcommanderende staae og lee ad mig, han havde vist seet, hvad det var, han havde sat mig til. »Ingen Ting, Hr. Captain!« svarede jeg; men jeg tænkte jo rigtignok, hvad er saa bedst, enten at gaae i Borgerdydsskolen paa Christianshavn eller

staae her og rave i Øllebrød om Natten. Veiret var nu ogsaa nederdrægtigt, bælmørkt var det. regne gjorde det og saa blæste det, og lige var man kommen ud af Reden, Søvn i Øinene, jeg med Seildugssko i saadan et Søl; men pludselig, som jeg gjør disse sørgelige Betragtninger, kommer jeg til at see til Veirs, og der seer jeg dem ligge og stikke Reb ind i Krydsseilet. »Uh,« tænkte jeg, »det var raskere at komme derop.« Derpaa siger jeg til Captainen: »Hr. Capt.! behøver jeg at staae længere ved Bug-linen, nu har jeg halt flere Bugter igjennem Blokke, saa den ligger helt slæk, og de tager ikke mere deroppe.« »Nei, saa er det vel.« Glad var jeg. og stikker agter efter for at komme op paa Kryds-raaen, da mødte jeg Borch. »Gaar Du med til Veirs op at rebe Krydsseil,« spørger jeg ham. »Ja vel, naar bare vi kan komme op.« »Det gaaer nok,« og vi op ad Krydsvant; men næppe vare vi entrede et Par Vexlinger op, saa praier Næstcommanderende: »Hvor skal I hen, Drenge?« Vi bleve staaende i Vantet og svare: »Op at rebe, Hr. Capt.!« »Er I gale, i saadan et Veir, nei bliv I hellere paa Dækket, og vent med at gaae derop, til man sender jer.« Vi stak ned igjen, og da vi vare komne lidt forbi Næst-commanderende, puffer Borch mig i Siden og siger: »Hvad Fanden skal vi nu, Jean?« »Jeg vil s'gu derop alligevel, naar han bare vilde rippe sig lidt derhenne, for, saalænge han staaer der, gaaer jeg ikke derop; men Du kan jo stikke hen og hale lidt.« »Troer Du, jeg er gal,« svarer han, »her skal Du see, hvordan Store Bras har svinet mig til,« og med det Samme dreiede han Siden til og der var han jo rakket til ligesom jeg med Øllemad. »Ja, her kan vi ikke staae og drive; men lad os tage fat i Nokgardingerne, saa kan vi nok holde Øie med Næstcommanderende, og saasnart vi see Leilighed, stikke vi tilveirs.« Derom bleve vi enige, og Skjæbnen begunstigede os, og en, to, tre, vi opad Vantet op i Krydsmærs. Der stod min Ven Villiam Lund oppe, og da han saae mig, sagde han: »Hvad vil Du.« »Ud paa Raaen til Reb-ning.« »Det maae Du s'gu ikke i det Veir. Seilet kan jo slaae jer ned;« men i det Samme løb han op paa Æselshovedet og ned

ad Kryds-Toplent ud paa Læ-Nok til Stikbouten; da jeg saae ham derude, løb Borch og jeg ud til Luvart, og der laae vi paa Raaen og fiskede op paa Seilet. Endelig lød Raabet: »Hal ud til Luvart — reb op« og nu begyndte Rebningen. Snart var denne fuldendt og vi, ind ad Raaen, op i Mærset. Der traf vi atter Villiam Lund, han saae paa os, men sagde Intet. — Da vi kom ned paa Dækket, saae vi, at de endnu ikke var færdig med at rebe Fokken. Borch og jeg stode ved hinandens Side og saae op; pludselig udbryde vi, lige i samme Øieblik til hinanden: »Skal vi derop.« »Javel!« svarede vi, og vi entrede op en til Luvart og en i Læ, forat man ikke skulde lægge Mærke til os. Saa var der en af Baadsmændene, som antog mig for en af dem, som hørte til at rebe Fokken, men som først gik til Veirs nu; han skulde altsaa straffes, og Underofficieren brøler efter mig, da jeg var kommen lidt op: »Hvad Nummer har Du! Du der i Fokkevantet.« Men jeg kunde naturligviis ikke sige mit rigtige Nummer, da Næstcommanderende i Forveien havde forbudt mig at gaae tilveirs; dog langt mindre kunde jeg sige en Andens Nummer, da saa han vilde komme i Forlegenhed derfor; derfor svarede jeg ikke et Ord; men skyndte mig derop. Jeg løb jo hurtig ud paa Raaen; men paa Nokken var der Folk nok, saa jeg maatte pænt blive i Kvarten; men, ih! Du Store! sikken en Pert! naar jeg traadte ned i den, gik Fokkeraaen mig lige efter Næsen, saa der kunde jeg nok ikke udrette meget; jeg maatte da lægge mig paa Maven over Raaen og sætte Albuerne ind mod Forkant af Raaen; men da vi vare færdig med at rebe, blev det værste, at komme ind af Raaen igjen; dog dertil hjalp nu en af Matroserne mig, som traadte Perten ned lidt længere henne, hvorved den hævede sig under mig, og paa denne Maade slap jeg fra den Tour. — Da Kl. var 11, var hele denne Hurlumhei overstaaet, hvorpaa jeg atter gik tilkøis, for imidlertid kun at slumre 1 Time, da jeg Kl. 12 skulde op til Hundevagt. — Da vi kom op (Kofoed, Johansen, Fleischer og jeg), gik Søen endnu dygtig, og det blæste ligesaa stærkt som før; men nu var heldigviis Alt rebet, hvad

der skulde rebes. Desværre blev Johansen og Fleischer saa søsyge, at de fik Lov af den vagthavende Officier, Captain Jacobsen, til atter at krybe i Køien, og paa den Maade fik Kofoed og jeg hver 2 Timers Tørn ved Rattet. Kofoed tog de 2 første Timer, i hvilke jeg gik op og ned ad Kobryggen og røg min Pibe, tænkende paa Hjemmet, om end med Længsel, saa dog ikke med Hjemvee og Veemod. — Da altsaa disse 2 første Timer vare forbi, gaar jeg hen og afløser Kofoed. Da jeg havde staaet Vagt ¼ Times Tid, seer jeg til Nathuuslanternerne og opdagede, at Kofoed slet ikke havde frisket disse. Altsaa tager jeg en i hver Haand, gaaer ned ad Agtertrappen til Batteriet. Rask traver Jean hen ad Batteriet og er akkurat kommen til Fokkemasten, da der kommer en gruelig Overhaling, Vandet styrter ind ad Kanonportene, Fregatten krænger over ad Læ til, jeg sætter det ene Been tværs for at staae fast, men det forslaar ikke, jeg begynder at glide, idet Vandet tager fat om Fødderne paa mig, og der kjører jeg med en Lanterne i hver Haand lige ned i Læ, seer ikke en fyldt Vandballie, men rouser lige, med Agterspeilet først, ned i Ballien med Benene i Veiret. Huen fløi af mig og Lanternerne fløi henad Batteridækket, og der sad jeg i Vandballien, og var saa forbauset over den Fart, hvormed det Hele var foregaaet, at jeg knap igjen kunde komme op af det væmmelige vaade Badekar. Tilsidst lykkedes det mig, jeg løb hen og fangede mine Lanterner, gik derpaa hen til Luntevagten, fik ny Olie i dem, og saa vandrede jeg atter dyngvaad op paa Dækket, stod der Resten af min behagelige Nattevagt, med vaadt Tøi, og blev ganske gjennemblæst af den kolde Vind, som hylede i Tougværket. Da Kl. var 4, endte denne yndige Hundevagt, jeg gik tilkøis og sov nu til Kl. 6 om Morgenen, da vi atter bleve pebne op, og nu gik Dagene og Nætterne som sædvanligt paa en Orlogsmand, indtil vi kom til Canalen. — Det første Fyr vi fik i Sigte var Nord Foreland; men det var der ikke noget interessant ved. — Da vi vare ude af Canalen, bleve Fyrene slukkede, Baadsmandens Pibe skingrede atter, efterfulgt af Raabet: alle Mand op til at gjøre Seil los. Det

var noget vi kunde bruge, jeg i det Mindste, hurtigt stode Boven-Bramseilsgasterne paa Vantleiderne, parate til at løbe tilveirs. Endelig praiede den vagthavende Officier: entre, Boven-Bram- og Bramseilsgasterne i Forhaanden, og snart stode alle de Folk, som skulde beslaae Seilene inde ved Masten, hver ved sin Raa. »Ud paa Ræerne«, var det næste Commandoord, og da gik det for sig. Knudsen og jeg i Bugen paa store Boven-Bram-Raa, og snart laa vort Seil klart til at falde ned, da lød det: »Lad falde Seilene, entre ned«, og nu var der jo den sædvanlige Kapløbning ned ad Vanterne. — Nu gik Orlogslivet atter sin vante Gang.

Cadix d. 6te December 1868.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

I kan tro det var dejligt for mig, da jeg i Mandags kom hertil, strax at modtage Brev fra Eder, I Kjære! Touren over Nordsøen gik udmærket, naar jeg undtager en stærk Storm, som vi fik en Aften just som vi vare komne tilkøjs. Alle Mand blev pebne op og vi maatte jo tørne ut af Køjerne og blive oppe et Par Timer, til Dampen var bleven sat op og Sejlene beslaaede. Da vi paa forrige Tour gik gjennem Canalen, var det om Morgenen, men denne Gang var det henimod Aften, da vi saae Englands Kyst. Lidt før vi saae Dower, passerede vi en mindre By Deal, som var illumineret overordentlig stærkt; Klokken var henimod 7½ om Aftenen, da jeg stod ude paa Reposen og saae ind paa Land. Som jeg stod allerbedst hengiven til mine egne Tanker, [det var den 18de Nov.], kom Lieutnant Bardenfleth ud til mig og fortalte mig, at der paa denne Dag over hele England var stor Festlighed paa Grund af en vis Person ved Navn Guy Fawkes, som vilde omstyrte Englands Regjering, men blev opdaget og siden henrettet. Det er til Minde derom, at Englænderne hvert Aar holde Fest over hele Landet. Festen bestaar i Illumination i Byerne og en Dukke, de klæder ud i alle Slags Dragter og tilsidst brænder. — Jeg har glemt at fortælle Eder en Ting, som vil interessere Eder meget. — Det var en Nat i Nordsøen, jeg havde

Hundevagt (12—4). Søen gik svært, Fregatten rullede voldsomt: vi var 4 Elever, som havde Vagt fra 12—4: Kofoed, Johansen, Fleischer og jeg. Johansen og Fleischer vare af de nye, og de laae derfor og gjorde det, som man ikke kan fortænke dem i, — de øllede sig ganske voldsomt. Kofoed og jeg maatte derfor staae paa Vagt 4 stive Timer. Paa Vagten skulde jeg ned paa Batteriet med en Lanterne for at faae den frisket. Næppe havde jeg med megen Besvær naaet hen til Luntevageren og faaet Lanternen frisket og begyndt paa Touren tilbage, da der kom en voldsom Overhaling. Skuden lagde sig næsten heelt paa Siden; jeg gik for fulde Sejl med Lanternen i Haanden indtil jeg kovendte aldeles. Lanternen fløj fra mig og jeg satte mig, hele Personen, i en Balle Vand, saa jeg blev dyngvaad fra Top til Taa. Da jeg reiste mig op. var jeg ganske gjennemblødt; jeg tog min Lanterne i Haanden og gik op paa Dækket. Mørkt var det, saa der var jo Ingen, som kunde see, at jeg var vaad; det havde jo ogsaa været flaut. Klokken var nu $11\frac{3}{4}$, altsaa havde jeg godt 3 vaade Timer at staae i. Jeg stod altsaa der, mine vaade Buxer daskede mig om Benene. Da jeg havde staaet lidt. kom den vagthavende Officier Lieut. Jacobsen hen til mig og sagde: »Hør, Kolthoff, naar har Du isinde at gaae op til Examen?« — »Ja det veed jeg selv ikke rigtigt, Hr. Lieut., jeg havde tænkt noget paa at gaae op til Foraaret, en Maaneds Tid efter at jeg kommer hjem, men jeg veed ikke, om jeg kan blive færdig til den Tid.« — »Naa hvad kniber det mest for Dig i.« »I Mathematik!« »Kunde Du have Lyst til at læse med mig sammen med Lütken?« »Ja det havde jeg voldsomt Lyst til.« »Naa ja, saa kan Du jo komme hen til mig imorgen tidlig, saa kan vi tale nærmere om det.« »Mange Tak, Hr. Lieut.,« sagde jeg og vraltede afsted i mit vaade Tøj. Nu læser jeg med Lieut. hver Dag. Fransk (200 Sider af Columba), Engelsk (200 Sider af Peter Simple paa Engelsk) Historie (Kofods Verdenshistorie), Mathematik (Mundts Geometrie og Stens Algebra.) — Men jeg troer dog alligevel ikke, at jeg kan faae lært saa meget, at jeg kan gaae op til Examen til Foraaret; men det er

jo altid rart at blive holdt i Vane med at læse. — Da jeg havde staaet lidt, stedse dryppende, kom Lieut. Møller hen til mig og spurgte, om det var Kolthoff, som stod her; jo det var det jo; saa tog han mig ind i Ruffet og gav mig et dejligt Glas Vin. — Da jeg havde faaet det vel til Bunds, gik jeg ud, og da Kl. var 4, tog jeg tørt Tøj paa. — Det var mærkværdigt for mig at læse i Eders Brev, at I løbe paa Skøjter; vi have det saa varmt her, at jeg maatte kaste baade Underbuxer og Uldtrøjer, og vi have 16 à 17 Graders Varme. Jeg lever ikke af andet end Figener, Apelsiner og ægte Kastanier. I Fredags vare vi i Land med vor herlige, gode og omhyggelige Lieutenant Bardenfleth og saae Orlogsværftet; der var rigtignok ikke noget at see; især naar man har seet Værftet i Cherbourg. — sagde til mig, at de naturligviis snød os en heel Deel, og at vi derfor skulde see at gjøre det samme ved dem. 1 Franc er jo lidt over 2 Mk., men den er omtrent af samme Caliber som en dansk Mk. Jeg bildte dem derfor ind at det var en Franc, og da de efter lang Betænkning kom til det samme Resultat, gav de mig derfor for en Mark 127 Figener og 10 Apelsiner.

Men nu skal I høre noget, som I vist knap vil tro. Igaar vare vi i Land i Cadix fra Kl. 8 til Kl. 5. — Klokken var 2½ og jeg havde just faaet kjøbt en Vifte til at have med hjem, da jeg for Enden af Gaden seer en Del Soldater. Jeg løb derhen og efterat en af dem havde læst noget op, ilede Soldaterne ned ad Gaden. Jeg troede at det var Parade eller saadan noget og vedblev derfor at slendre ganske roligt om, men da jeg svaier om Hjørnet til en aaben Plads, seer jeg pludselig en Flok Kvindemennesker komme strygende hen ad Gaden. De stakkels smaae sorte Unger, som ikke kunde følge saa hurtigt, kom jo ogsaa løbende, men gik paa Bagen hvert Øjeblik. Efter dem kom en Hob Mandfolk eller Banditer, ikke iført andet end en Hat, en hvid Skjorte og et Par hvide Buxer samt en Bøsse paa Skulderen. Efter dem fulgte en Klynge Soldater. Pøblen flygtede hen til en Muur, saa at de vare dækkede i Ryggen, og saa plaffede de lystigt

væk. Ovenpaa Murene stode Pøblen med store Sten, som de hev i Hovedet paa Soldaterne. Overalt blev Dørene lukkede, Skodderne slagne for Vinduerne. Vi vare 5 Elever sammen dengang. Kuglerne peb omkring os og sagde Hui Huit! Den ene af os — begyndte at græde og skabe sig og sagde: »Aa Kolthoff! løb, løb, hvad gaar Du saadan og driver for, her nytter det ikke at være saa koldblodig, vi skal dog ikke lade os skyde her«. »Nej«, sagde jeg, »det er heller ikke min Mening at lade mig skyde her; men det er min Mening, at hvis de ere ubestemte om de skal skyde paa os eller ej, saa gjør de det meget heller, naar vi løbe; og hvis de skyde efter os, saa synes jeg ikke, at vi skal gaa hen imod dem, men jeg synes min Sandten heller ikke, at vi, som vil være Officerer, skulle løbe for dem«. Saa gjorde de, som jeg havde sagt, og vi gik, — endskjøndt Kuglerne gik lige ved Siden af og i Murene, hvor de enten blev siddende eller prellede af og saa faldt ned ved os, — forbi de Krigende hen til en anden Plads, hvor vi saae nogle andre Folk (danske Matroser) staa og see paa Skydningen. Iblandt os 5 Elever var der 3 nye, altsaa ogsaa 3 Pibehoveder, og jeg var rigtignok saa ødsel, at jeg, da Kuglerne spillede mest og de Nye vare mest forknytte, tog dem ind paa et Conditori, hvor jeg trakterede dem med Malagavin og Kager. Da jeg kom ud derfra, vare de en hel Del modigere, saa jeg fortryder aldeles ikke, hvad jeg gjorde. Da vi vare komne lidt udenfor Byen, kom vi til en Fæstning, og da jeg ikke rigtig kjendte Vejen der, vilde jeg gaa lidt længere frem imod Fæstningen; men i det Samme kom der en Kugle lige foran mig fra Pøblen; den prellede af imod Muren og faldt derpaa tilbage et Stykke fra mig. Af denne Grund ansaa jeg det for det raadeligste at søge Havnen og undfly paa en eller anden Maade: men Byens Porte vare lukkede, og paa et Sted satte de os Bajonetten for Maven, et andet Sted viste de os ved Pantomimer, at vi vilde blive skudte, og derfor gik vi over Steg og tilbage igjen. Imidlertid forsøgte vi engang til og kom ogsaa ind i Fæstningen; men jeg troer aldrig at jeg glemmer, hvorledes Kuglerne peb mig om Ørene, da jeg gik ind ad Porten.

Nu kom vi ind i en Fæstning, stor og mørk. Soldaterne viste os Geværer og spurgte, om vi vilde slaaes med; men da jeg vedblev at sige: ut, ut, viste de os ud ad en anden Port, og vi kom lykkelige og **uskadte** ned til Stranden, hvorfra vi kom ud til Fregatten. 7 af Eleverne vare gaaet til den danske Consul, hvor de sov om Natten. De kom først ombord Søndagmorgen og vare ligeledes blevne forfulgte af Kuglerne. 4 Mand kom ombord idag Tirsdag, de havde været fangne og havde maattet sidde i en Gaard. Vi mangle endnu 1 Mand, 1ste Styrmand og Chefens Hovmester. Det var underligt for mig at tænke paa, at jeg, som Sofie for et Par Aar siden kaldte et Pibehoved, nu allerede har været i Kugleregn. — Idag Tirsdag kom Chefens Hovmester og 1ste Styrmand ombord. Idag har Republikanerne aldeles Overmagten, de har erobret Fæstningerne, og Soldaterne ligge nu omkring Byen og beskyde Byen i Forening med en Pantserfregat. Der har været svært Tale om at vi ogsaa skulde bombardere Byen; men det bliver desværre næppe til Noget. — Vi have en spansk Familie ombord, som har maattet flygte fra Land. Flere Gange har vi haft Fartøj inde og Besætningen iland med Parlamentairflag i Spidsen for at afhente den danske Consul og Familie; men de har ikke villet udlevere dem. Lieut. Møller var idag oppe paa Raadhuset og talte med Republikanernes Leder, som sagde, at de ikke vilde udlevere Consulerne, da de mente, at de fremmede Orlogsskibe ikke vilde bombardere Byen, naar Consulerne vare derinde. Jeg maa rigtignok sige, at det var interessant, naar man kunde komme i en rigtig Batallie: jeg har i Krigstilfælde Portvagt og har en Haandpig, med hvilken jeg skal stikke enhver ihjel, som forsøger at entre ind ad min Kanonport. I kan være sikker paa, at jeg skal gjøre hvad jeg kan i Tilfælde af Krig; men I maae min Sandten aldrig være bange for mig. — Efter første Bestemmelse skulde vi have lettet idag; men vi kommer vist næppe til at lette før dette er forbi. For Øjeblikket er der en Vaabenhvile paa 48 Timer. Vi have en dansk Koffardicaptain ombord; han er fra Fanø, men forliste med sin Skonnert og skal nu see at komme

hjem; han bliver hos os indtil der bliver stille i Byen. Jeg har for en stor Del tabt Respekten for —, da jeg hører, at han løb med Haanden for Ansigtet hele Tiden i Byen og at han strax krøb ned i Bunden af Fartøjet, da han kom til Stranden. Hils Bügel, Bruun, Kofoed, Schiødte, Harald og alle de Andre mange Gange fra mig og siig dem, at jeg længes efter atter at tilbringe nogle hehagelige Aftentimer hos dem. — Moder! Da jeg havde haft de nye islandske Strømper paa 3 Dage, gik den ene i Stykker; men jeg har stoppet det, og Du kan tro, det skal nok holde. Idag er der 19° Varme i Skyggen, Vandet 17°. Mine Sejldugsko, som jeg troede vare saa stærke, ere ligeledes gaaet i Stykker, og Skomageren siger, at de ikke kan gjøres istand. — Idag er der sluttet Fred i Byen (det er Onsdag), Militsen har beholdt Vaabnene; de skal søge at holde Orden i Byen, men maae ikke gaa voldsomt frem. Soldaterne skal betale Krigsomkostningerne. Den danske Consul har været Fredsstifteren; Folket har baaret ham paa Hænderne og kysset det danske Flag. Idag er der Selskab herombord, nogle italienske og franske Søofficerer tilligemed Consulens Broder er her. Vi har Lappedag nu. Idag beslog vi Sejl for første Gang; jeg ligger i Bugen paa Store Boven Bram Raaen; vores Sejl laa bedst, og vi fik derfor Roes baade af Lieutenanten og af Underbaadsmanden. — Vi faae Styrtebad hver Morgen. — Osten og Pølsen er sluppet op; men vi har en Eidammer tilbage. Borch er gaaet ud af Firmaet. Lütken er bleven Overflagmand. — Skriv nu til mig til Athen. Vi kommer der til Juul. Lev vel og glædelig Juul og Nytaar. Det vil blive drøjt for mig Juleaften; I kan tro, jeg skal tænke paa Eder. Hils mange Gange

fra Eders

Johannes Kolthoff.

Athen. — Løverdag d. 26de December 1868.

Kjære Forældre og Sødskende!

Glædelig Juul! og mange Tak for Eders kjære Brev; jeg fik det igaar Aftes da Kl. var 7. Det var yndigt at høre fra Eder, at

I have det saa godt. I kan tro, det var en slem Juleaften at tilbringe paa Søen. Vi vare ved Matapan i Torsdagsaftes; Vejret var dejligt. Vi skaffede Kl. $4\frac{1}{2}$. Om Formiddagen havde nogle af os, deriblandt jeg, skrevet Programmer til en Comoedie »Jylland, Exercerdrama i 4 Acter«, som var forfattet af en af Officererne; alle Officererne spillede deri. — Næstcommanderende var en Herremand, Lieutenant Schwanenflügel hans vellugtende Datter, Lieutenant Schultz en ung Bonde og hendes hemmelige Elsker. Flere Sange vare digtede, deriblandt 2 af Lieutenant Bardenfleth; den ene hed: En ny og lystelig Vise om »Den store Revelisjon i Cadix« skreven til Historiens Forherligelse og til den Melodi: Mit Navn er Rasmus Daa. — Den anden Sangs første Vers var saadan: Og Jylland drog fra Danmark ned, i Gesvindighed, Mange pæne Folk drog med af Nødvendighed: Skyde skal jo Alle lære, med Kanoner og Geværer. Comoedien var vist overmaade moersom; den blev spillet for Commandeuren i hans Kahyt. Hver af Skuespillerne havde sit Vaaben. I den Forhaabning at vi vilde komme ind og see Forestillingen, anstrengte vi os rigtigt med at skrive — men nej, det var for godt for Flagmændene. Vi skaffede som sagt til Aften Kl. $4\frac{1}{2}$ og da Kl. var 6, var der Tombola: jeg vandt ikke, men brød mig heller ikke derom. Da denne var forbi, fik vi Punsch, og skjøndt jeg ikke hele Touren har længtes efter Eder, saa kunde jeg ikke lade det være ved Tanken om Hjemmet; jeg kom til at tænke paa Eder, hvorledes I stod samlede i Dagligstuen ved et yndigt lille Juletræ: Julie, tænkte jeg, sad ved Klaveret og spillede en Psalme, og I sang, og da jeg tænkte herpaa, kom jeg til at længes saaledes, at jeg maatte lade, som jeg drak af min Punsch, for at de Andre ikke skulde see mig græde. — Da vi sade ved Punschen, kom der en halv Julekage fra Messen til os 18, dog hverken nogen af de andre Flagmænd eller jeg havde Lyst til at dandse — men det var jo ogsaa den første Juul, vi vare fra det kjære Hjem. Det var saa underligt for mig at tænke 1ste Juledag, hvorledes I nu sade i Kirken alle samlede og Fader prædikede, hvorimod vi gik paa Dækket og havde ikke engang

Lov til at see ind paa Land, men maatte endogsaa den Dag arbejde, havde ikke engang Gudstjeneste 1ste Juledag; nej, saa kan man rigtignok glæde sig til næste Juul atter at samles med Eder, I kjære Forældre og Sødskende. — Vi faae endnu Styrtebad og har en 16° à 18° Varme, blaa Himmel, dejlige Bjerge og et lækkert Solskin. — Vi har seet Ætna paa Sicilien. — Jeg skal have Landlov imorgen fra Kl. 12—6 og jeg haaber ikke, det gjør noget at jeg bruger temmelig mange Penge; men det plejer Sømænd vist at gjøre, naar de komme iland. Naar I skrive til mig strax, naar I have faaet dette Brev, vil jeg maaske kunne faae det her i Piræus. Jeg har ladet mig klippe herombord for 8 Sk., og jeg maa rigtignok bekjende, at jeg blev skallet mere end jeg vilde bleven for 3 Mk. i Kjbhvn., men det blev langtfra smukt. — Nu skal jeg see, hvad jeg kjøber i Athen. Naar jeg kommer iland, leier jeg en Hest og rider til Athen, den ligger 5 Fjerdingvei fra Piræus; hvis jeg ikke kan finde andet, kjøber jeg en tyrkisk Hue til Henrik. Nu lev vel alle I Kjære, jeg skal nok skrive tiere til Eder. Nu har I vel faaet mit Brev fra Cadix.

Glædeligt Nytaar.

Eders Johannes.

Mandag d. 7de Febr. 1869. Neapel.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

Jeg haaber ikke, I ere vrede, fordi det har varet saa længe, inden jeg skrev til Eder; men jeg vilde vente, indtil jeg fik Brev fra Eder igjen. Da vi kom her til Neapel, fik jeg 2 Breve fra Eder. Det var yndigt at høre hjemme fra. I den sidste Tid i Piræus var Veiret meget ustadigt; der var en Dag, hvor vi roede ud og badede os, og et Par Dage efter havde vi Sneveir og sloges med Snebolte oppe paa Dækket. I Piræus vare vi ovre at see en engelsk Pantserfregat, og jeg er sikker paa, at, hvis jeg ikke bliver dansk Søofficeer, gaar jeg i engelsk Tjeneste. Vi vare ogsaa ude at skyde med Kanoner i Barkassen; de yngre skjød 3

Skud løst og vi Gamle 3 Skud skarpt. Der var 2 af de Gamle som ramte; det var Klixbüll og — Eders Johannes. Vi fik meget godt for vore Skud, de Andre fik kun godt. — Her er mageløst dejligt i Neapel. Herfra skal vi til Algier, saa til Cartagena, maaske til Plymouth og saa hjem. Vi lette om en Time eller 2. I Løverdags vare vi i Pompeji med Lieut. Jacobsen, Bardenfleth og Schultz. Det var overordentlig interessant. Man maatte rigtignok ikke røre en eneste Sten, dog tog jeg en lille Mosaiksten derfra. Jeg kjøbte en Lavabroche til 3 Francs, saa nu har jeg en Vifte, en Broche, Stene fra Akropolis og Parthenon og nu fra Pompeji. Da jeg var iland igaar, var jeg oppe at ride; men naar jeg kommer hjem, skal jeg fortælle Eder, hvorledes det spændte af. Jeg skal skrive Eder til fra Algier og Cartagena. Hvis I kan faa noget **bestemt** at vide om naar vi kommer hjem, saa skriv det til mig. Her har været Bal ombord. Begge mine gamle blaae Skjorter er snart ikke andet end Laser; men jeg har heldigviis en heel ny; ligeledes ere mine Strømper hullede. Det gjør vel ikke noget, at jeg bruger en hel Del af min Afregning. Nu lev vel og hils alle Bekjendte

fra

Johannes.

Jeg er fuldkommen rask.

Fregatten Jylland. Middelhavet d. 14de Febr. 1869.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

Idag Søndag benytter jeg min Fritid til at skrive til det kjære Hjem og fortælle lidt om hvor dejligt et Liv det dog er, det Sømandsliv. Først vil jeg fortælle lidt fra Neapel. Vi sejlede ind en Lørdag, den 30te Januar om Formiddagen. Vejret var kun daarligt, det regnede, og man kunde derfor ikke see Kysten. Herover var jeg temmelig kjed, da jeg havde hørt, at Indsejlingen til Neapel var det smukkeste, man kunde tænke sig. Vi laae for et Anker, men vare fortøjede ved Varp og laae ikke længere fra Land end fra vort Huus til Gammelstrand. — Vi har det udmærket

med Landlov. Allerede den næste Dag om Søndagen kom vi Flagmændene af Dronningens Kvarter iland. Vi kom til en meget heldig Tid; thi da vi kom i Strada Toledo, saae vi paa begge Sider Soldater opstillede i stiveste Galla. Ikke længe efter kom der flere elegante Vogne med Forridere og endelig Kongen af Italien, som kjørte ind i Neapel den Dag, og for hvem det Hele var foranstaltet. Jeg troer, at jeg aldrig nogensinde før har seet et saa storartet Optog. Da vi havde gaaet i nogen Tid rundt i Byen og været inde i flere Kirker, lejede 3 af os og deriblandt jeg en Vogn og kjørte igjennem hele Byen. Om Tirsdagen vare vi atter iland, og vi vare den Dag oppe paa St. Martin Klostret. Der fik vi en Munk til at vise os rundt og vi saae en Kirke, hvis Pragt er aldeles umuligt at beskrive; thi der straalede saa voldsomt af Guld, Sølv, Marmor og Malerier, saa at det formelig blændede. Om Torsdagen vare vi ikke iland, da der var Bal den Dag ombord. Der var enkelte Danske, deriblandt Concertmester Helsted; men Størstedelen var dog italienske Damer. — Vi saavelsom hele Mandskabet var iført hvide Skjorter, blaae Buxer og Kraver. Omkring Spillet paa Skandsen var der lagt en Jagertrosse, smukt skudt op og ovenpaa den var der Madrasser, beklædte med Flag, saa det blev en dejlig blød Sofa. Mersefaldsballierne bleve stoppede med Kuldsejl og ligeledes klædte med Flag, saa det blev Tabouretter. Musikcorpset sad paa Commandobroen og spillede. Denne Komoedie varede fra Kl. 1 til Kl. 5. — Om Tirsdagen havde jeg i Neapel ladet mig klippe for $\frac{1}{2}$ Franc; men jeg var bleven skallet aldeles af, og jeg beholdt bogstavelig ikke mere Haar tilbage end Tiggermunkene her i Neapel, eller som nyfødte Børn. — Om Løverdagen bleve Flagmændene purrede ut Kl. $4\frac{1}{2}$ og varskoede om at gjøre sig klar til Kl. $5\frac{1}{2}$ at gaae fraborde og tage til Pompeji. Vi vare jo rigtignok ikke sene til at rejse ut den Morgen. I en Fart var jeg omklædt, fik mig vadsket og pudset mine Skoe, slugt et Par Stykker Mad og derpaa faldt vi i Travaillen tilligemed Lieutenanterne Jacobsen, Bardenfleth og Schultz. Da vi kom i Land, gik vi hen paa Jernbanestationen

og der tog Lieut. Bardenfleth Biletter til os til Pompeji. Snart rullede vi afsted. Lieutenanterne kjørte paa 2den og vi med vor Underkanoner paa 3die Klasse. Snart kom vi til Pompeji og kom i Ruinerne. Entreen kostede 2 Francs. Det var rigtignok overordentlig interessant at gaae rundt omkring. Vi saae Levninger af Værelser med Malerier paa Væggene, Templer af bare Conchylier og Mosaikstene. De to Italienere, som viste os rundt, passede voldsomt paa, at Ingen tog end den mindste Mosaiksteen, men alligevel huggede jeg en lille firkantet Sten, som laa i Bacchus Templet. Vi kom ogsaa ned i Diomedes's Vinkjælder, hvor hele Diomedes's Familie flygtede ned, da Udbrudet begyndte, og hvor man havde fundet 17 Skeletter. Vi var inde i Levningerne af Diomedes's Have, hvor man havde fundet Skelettet af Diomedes's Tjener, som ikke vilde flygte, da han saae at Familien heller ikke vilde flygte. Derfra toge vi ned til et Hotel, hvor vi spiste Omelette, Smørrebrød og drak Rødvin, som i Alt kostede ½ Franc, og derpaa til Jernbanestationen igjen. Her traf vi en Italiener med Guitar, han sang flere Melodier for os, deriblandt: »Donna e mobile« og han gesticulerede aldeles saaledes som Onkel Henrik kan vise det. Da vi havde hørt lidt paa det, kom Toget, og vi kjørte til Neapel, hvor vi kom Kl. 12 og spadserede omkring til Kl. 2, da vi mødte ombord; men ikke saa snart havde vi hørt, at der var givet Landlov til Folkene, førend Kofoed og jeg gik ind til Næstcommanderende og bad om Landlov, som ogsaa strax blev tilstaaet os. Vi gik da iland og dengang var det jeg kjøbte den Lavabroche. Om Mandagen reiste vi og havde stadig væk Modvind, saa vi længe maatte ligge oppe under Sardinien. Først næste Mandag kom vi til Algier og vi gik ind i Havnen i Mørke. Om Onsdagen kom vi i Land, og jeg morede mig ganske udmærket. Jeg har kjøbt en ægte tyrkisk Pibe til 2 Francs — han vilde have 5 Francs — og et Halsbaand af disse sorte Perler af Rosentræ, som lugter (det er vel til Sophie). Idag Fredag fik Johansen Brev, hvori der stod, at Moder havde været ude hos dem og været bange for mig, da I ingen Brev havde faaet fra mig siden

Cadix. Men jeg har skrevet baade fra Piræus og Neapel og nu her fra Algier og skal endnu skrive hver Gang vi komme til Havn. Jeg har faaet Eders kjære Brev til Algier, og Eders Brev til Neapel fik jeg ogsaa. Lev nu vel I dyrebare Forældre og Sødskende. Hils Bedsteforældrene, Jørgen og Clara, Bügels, Kofoed, Bruun og Raasløffs. Gid det var mig, som havde været paa Skoleballet; jeg længes voldsomt efter Bal.

Paa Grund af nogle Saar paa Hagen, som jeg stadig kradser, bliver jeg tracteret med Levertran. Imorgen skal vi gaae til Carthagena, derfra maaske til Gibraltar, Plymouth og til det dejlige Danmark. Lev nu vel og hils Alle fra Eders

Johannes.

Carthagena d. 26de Febr. 1869.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

Strax da vi kom hertil, fik jeg Eders Brev, og I kan tro, jeg blev glad, i Særdeleshed over den lille Fyr, som er kommen til Verden. Den kjære Clara! Ønsk hende rigtig mange Gange til Lykke fra mig. Jeg kan desværre ikke kjøbe det Coralhalsbaand til Sophie, da her ingen Ting er at faae i Carthagena; havde hun blot skrevet det til mig før, skulde det have været mig en stor Fornøjelse at kjobe et, især da der i Neapel og Algier var saadan en Mængde af dem, og de kun kostede 1 Franc. — Igaar fik Lütken et Brev, hvori der var en Hilsen til mig fra min kjære Broder Henrik. — Moder maa endelig ikke være saa bange for mig; jeg hører, Moder har været baade hos Johansens og Lütkens; husk paa, at jeg kommer hjem om 3 Uger. — Vi skal lette idag Kl. 2. og skjøndt der ikke er noget at fortælle, turde jeg jo ikke lade være at skrive. Jeg veed ikke bestemt, om vi skal til Plymouth, men skriv kun dertil; det kunde jo være. Hvis jeg kunde faae et Brev fra Eder ved Helsingør, var det rigtignok rart, for jeg veed, at jeg først kommer til at længes, naar vi komme i danske Farvande. Nu vil jeg slutte med at gratulere Eder Alle; jeg længes

ogsaa efter at høre, hvad den unge Herre skal hedde. Lev nu vel og hils alle mine Bekjendte fra

Eders hengivne Søn

Jean Kolthoff.

Torsdag den 18de Marts 1869. Plymouth.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

Idag Kl. 9 ankrede vi i Plymouths Havn, og kort efter modtog jeg Eders Brev. Det glæder mig da at høre, at I Alle ere raske, og at den kjære Clara har det godt nu igjen tilligemed den unge Lund. I kan tro, vi have havt en slem Tørn over Atlanterhavet og spanske Sø; men alene Tanken om snart at gjensee det kjære Hjem overvinder let Vintertogtets Ubehageligheder. Vi havde den store Ulykke at miste en Mand, som gik overbord i spanske Sø. Det stormede stærkt; alle Mand vare pebne op til Sejlbeslaaning, da vi pludselig forudefra hørte det skrækkelige Prai: »en Mand overbord til Luvart«. I en Fart blev Bjergmærsene kappede og kastede overbord, hver Mand tog jo strax en Ende for at kaste den ud til ham; men da Manden kom tvers for Fregatten, var han allerede flere Favne ude, saa han ikke kunde naae nogen Ende. Det var frygteligt at see ham, et ganske ungt Menneske, ikke meer end 17 Aar (2 Aar ældre end jeg), ligge der, 3 Gange strakte han Armene op, som for at bede om Hjælp, da kom der en voldsom Sø, som tog ham, een Gang endnu dukkede han op, strakte Armene ud imod Skibet — og sank. Det var det værste Syn, jeg nogensinde havde seet. Han havde været ude at beslaae Fokkestagsejl; men Sejlet havde slaaet ham baglænds ud. — Da jeg fik Eders Brev, blev jeg unægtelig lidt kjed over at Commandeur Bruun ikke mere skal være eller rettere sagt er Chef for Cadetterne; jeg kjender jo rigtignok ikke Commandeur Krieger. — Jeg har aldeles opgivet at gaae op til Examen dette Foraar, der kan saamæn være nok at læse i et Aar. Jeg haaber ikke, I bliver vred, men jeg kan ligesaagodt bekjende det for Eder. Jeg læser ikke mere med Lieutenant Jacobsen. Jeg mærkede nemlig,

at jeg ikke mere kunde følges med Otto Lütken. og det kan I da nok selv indsee, at jeg aldrig kan Skolefagene saa godt som en Student, og det var mig yderst ubehageligt, naar Lieutenanten om Aftenen sagde til mig: »Kolthoff. det maa Du s'gu læse bedre paa«. Nu maae I ogsaa huske paa, at Lütken er fritagen for Spulingen om Morgenen, saa han derved har omtrent 2 Timer til sin Frihed. Derfor sagde jeg en Aften til Lieutenant Jacobsen: »Jeg haaber ikke, Hr. Lieutenanten bliver vred, men jeg mærker, at jeg ikke mere kan følges med Lütken, og jeg troer derfor, at jeg sinker ham mere ved at blive ved, og jeg troer derfor, det er lige saa godt at jeg skeier ut med Læsningen«. — »Ja, Kolthoff, det er jo en ganske frivillig Sag med denne Læsning, og naar Du ikke mener, Du kan følge med, saa maa Du jo rigtignok hellere holde op«. — »Ja det mener jeg ogsaa, og maa jeg saa takke Hr. Lieutenanten for den Tid, Hr. Lieutenanten har været saa god at læse med mig.« — Vi skal have Examen, naar vi komme til Ankers i Sundet, og jeg troer, vi skal ligge 1 Dag eller 2 ved Hveen og skyde. Vi have havt Examen for Commandeuren i Kanon- og Geværexercits. Først tog Lütken et Sigte, men det var ikke godt, dernæst alle vi Gamle, og hvis Sigte troer I var bedst? Eders Johannes! Det var saa godt, at Commandeuren kaldte paa Captain Schoustrup og Lieutenant Bardenfleth, for at de skulde see det. Examen i det Theoretiske frygter jeg derimod meget for. Vi skal kunne en forfærdelig Portion: men nu faae vi see, hvorledes det gaaer. Jeg drømmer hver Nat om, at jeg er hjemme. Gud, hvor man skal leve! Nu er jeg i Pengesager aldeles kvit med Lütken. Den hidsige — skylder mig 7 Mk. 8 Sk. og — skylder mig 2 Mk. 10 Sk., hvis jeg faaer de Penge, medens vi ligge her, bruger jeg dem naturligviis strax. Naar I see Vilhelm Malthe Bruun, da gratuler ham mange Gange fra mig og siig ham, at jeg tænkte meget paa ham paa hans Fødselsdag. — Paa Løverdag gaae vi herfra, nu vilde jeg ønske, vi maatte faae en rigtig god Leilighed over Nordsøen, saa vi snart kunde komme hjem, for naar jeg skal tilstaae det, længes jeg **frygteligt** efter Eder, efter de kjære gamle

Bedsteforældre. — Min Vadskerregning har ialt kostet mig 2 Rd. 1 Mk. 3 Sk. — Nu høre I ikke fra mig, før vi komme hjem. Hvis vi skulde komme til at ligge i længere Tid paa Rheden, da maa Moder endelig være saa god at sende mig lidt Guf ombord; for jeg kan snart ikke mere leve af denne Kost. — Gid vi kunde samles i Helliggeisteskirke Paaskemorgen; men det bliver der desværre næppe noget af. — Kjære Henrik, hvad synes I om at kalde den unge Fyr Perlehøne eller Solstraale? — Lev nu vel! Gid det maa gaae mig godt til Examen, og gid vi Alle maa samles raske og glade, naar jeg kommer til Danmark igjen.

Eders

Johannes Kolthoff.

Cowes d. 26de Marts. Langfradag. 1869.

Mine kjære Forældre og Sødskende!

I forundrer Eder vistnok meget over atter at faae Brev fra mig og det fra et Sted, som I maaske ikke engang veed, hvor ligger. — Cowes er en lille By, som ligger midt paa Nordsiden af »island Weight«. De engelske Herrer fra Portsmouth have deres Sommerlandsteder her og ligge om Sommeren hele Dagen og sejle med deres Kuttere. Dronningens Badested er ogsaa her. — Den sidste Gang I fik Brev fra mig (fra Plymouth), skrev jeg, at vi maaske vilde samles i Kirken paa Søndag: men nu maa jeg sige, at hvis vi komme hjem til min Fødselsdag, saa er det vist store Ting; thi hvad dette skal blive til, forstaar jeg ikke. I Søndags d. 21de gik vi fra Plymouth om Morgenen, men da vi havde sejlet et Par Vagter, blev Chefen bange for Vejret og vendte om, saa vi om Aftenen Kl. 8 ankrede i Plymouths Havn igjen. Her laae vi nu Mandagen og om Tirsdagen lettede vi igjen, men havde ikke været meer end lige udenfor, før vi om Onsdagen krøb ind til Cowes, hvorfra jeg vilde ønske, vi maatte gaae jo før jo hellere, da Vinden nu er sprungen om i N.V., og vi dog ikke komme iland her. Nu have vi været 3 Gange i England, det Land, hvortil jeg altid har ønsket at komme; men desværre ikke

een eneste Gang betraadt den engelske Landjord. — Idag, Langfredag, bad jeg for alle Flagmændene, om vi maatte gaae iland; men nej, det vilde Næstcommanderende ikke tillade os, ellers vilde jeg have kjøbt en lille Kutter til Henrik, for til ham har jeg ingen Ting. — I spurgte mig, hvorledes Officererne vare imod mig, og jeg maa da sige, at de ere overordentlig venlige og gode imod mig. Paa Rejsen fra Carthagena til Plymouth havde jeg Nattevagt sammen med Lieut. Jacobsen og Bardenfleth, og de vare meget rare imod mig. De kaldte mig tidt ind i Ruffet og tracterede mig med delikat Messesmørrebrød og Vin; det Samme har Lieut. Schultz og Suenson gjort ved mig, saa jeg kan ikke klage. Dog er der især en Krydstopsgast. Villiam Lund, som er saa overordentlig god imod mig; hvis vi skulde møde ham engang i Kjøbenhavn, maae I endelig takke ham for det. Han har blandt Andet givet mig et Par rigtig lækkre varme Lammeskindssaaler til at lægge i mine Vandstøvler; om Natten tillader han mig, naar jeg ikke har Tørn, at sove oppe i Mærset; han har syet mig et Par hvide Sejldugssko, da han saae, at mine Lædersko ikke vilde slaae til; han har i det Hele taget været overordentlig god imod mig. Da jeg engang skulde i Land i Neapel, laante han mig sine Stadssko, da mine Sko vare saa gjennemtrængte af Saltvand, at jeg ikke kunde faae dem blanke. Jeg holder rigtig meget af ham, kun kan jeg ikke lide, at han gjør Nar ad mig, naar jeg siger, at jeg længes efter Hjemmet. — Jeg kan da fortælle Eder, at — »Examen er overstaaet«. Mandag den 22de Kl. 2 Eftermiddag kaldte Lieut. Bardenfleth paa Klixböll og sagde til ham, at han skulde varsko de Gamle om, at vi om 10 Minuter skulde have Examen. Vi bleve jo gruelig betuttede og skyndte os at klæde os om. Een efter een kom vi ind i Chefens Kahyt ved det lange Bord, hvoromkring Commandeuren, Næstcommanderende, Lieut. Bardenfleth og Lieut. Schwanenflügel sad. Spørgsmaalene, som vare 4, stode skrevne paa Sedler, som laae med Vrangen opad paa Bordet. Da jeg kom ind, var der kun 3 tilbage; jeg trak den midterste; paa den stod: Mærseskjøder. — Reeb ud! — De for-

skjellige Sigtemidler. — Forklaring over Trigonometrien. — Naa, tænkte jeg, der har Du faaet noget godt noget, og jeg kilte paa; jeg svarede hurtigt og rigtigt paa Alt undtagen paa Spørgsmaalet: »hvad er den tabulære Sinus, og hvordan finder man den«; først efterat have tænkt mig om en god Tid og ved Hjælp af enkelte Stikord, svarede jeg herpaa. Efter endt Examen kom Lieut. Bardenfleth ud til os og sagde: »Naa det gik jo meget godt; men K., Dig havde jeg Sorg af, det var fælt, som Du vaasede, og L., Du kom ogsaa med noget Vaas, og det var dog lette Spørgsmaal, Du fik. Borchs derimod, det var meget ordentligt, og Kolthoffs var ogsaa meget ordentligt, og i det Hele taget gik det jo ret godt«. Derpaa gik han. Næste Formiddag skulde den skriftlige Del gaae for sig. Den bestod i et Bestikstykke. Vi fik vor affarende Brede og Længde opgivet og skulde nu finde den paakommende Brede. Først fandt jeg Afvigningen og forandrede Brede rigtig, dernæst Middelbreden og endelig den paakommende Brede, som ogsaa blev rigtig, hvorimod min paakommende Længde blev 2 Grader forkert, hvilket hidrørte fra min forandrede Længde, som ikke var rigtig.

I Bestikregning var Lütken den Bedste. — Det endelige Udfald af Examen faae vi imidlertid ikke at vide, før vi gaae fra Borde. — Har I tænkt noget over, hvor og paa hvad Maade jeg skal læse, naar jeg kommer hjem? — Hvis jeg ikke skulde være hjemme til den 4de April, da maa Henrik gratulere min gode gamle Ven Peter Axel Christian Krebs Kofoed fra mig; han er vel voldsom stor, naar jeg kommer hjem. — Nu haaber jeg, jeg faar Brev i Helsingør. Lev nu vel! og en rigtig glædelig Paaske for Eder Alle, I Kjære derhjemme! Hils de gamle kjærlige Bedsteforældre mange Gange fra mig, hils Jørgen, Clara, den unge navnløse Lund og alle mine gamle Skolekammerater, især Schiødte, Kofoeds, Bügels, Bruun, Hoff, Madvig og flere mange Gange fra mig.

Eders Matros

Johannes Kolthoff.

E. S.

Moder!

Alle mine 3 Skjorter ere itu, saa jeg kommer hjem i en grulig Tilstand. Jeg har lappet de 2; men saasnart jeg lapper dem eet Sted, gaar de itu et andet Sted. Jeg har været saa fri at give en gammel Hue fra forrige Tour og et af disse sorte Bomuldstørklæder til en Nybodersdreng, som har gjort mig flere Tjenester og som trænger til gammelt Tøj. Jeg haaber nok, Du undskylder mig. Lev vel og ønsk os en god Vestenvind. Glædelig Paaske.

Eders Joh.

Fra Forberedelsestiden til Aspirant-Examen og til Styrmands-Examen 1869—70.

(Dagbog, begyndt 1ste Paaskedag d. 17de April 1870).

Den Dagbog jeg her har isinde at skrive er ikke beregnet paa at skulle blive læst af nogen Uvedkommende; dog i det Tilfælde, det skulde ske, vil jeg bede den ærede Læser dømme lidt skaansomt om Indholdet, og erindre, at jeg ikke er, paa nogen Maade, dreven i at skrive Dagbog. — For 2 Aar siden, i Foraaret 1868 kom jeg tilsøes, trods min Faders Advarsel imod at give mig ind paa en Vei, hvis Udsigter vare saa usikkre. Jeg var paa Fregatten Jyllands Sommertogt og laa først 2 Maaneder i Kalø Vig og ved Aarhuus, kom derfra til Kjbhvn. for at tage Proviant og seilede saa norden om Skotland ned til Lissabon, derfra til Cherbourg og saa hjem og blev permitteret om Efteraaret. Efter at have været 14 Dage hjemme, kom jeg atter ud med Fregatten Jylland paa dens Togt i Middelhavet, anløb Cadix, Athen, Neapel, Algier, Carthagena, Plymouth og Cowes paa Øen Whigt, seilede derpaa hjem og blev permitteret den 15de April 1869. Det var min Hensigt at komme i den danske Marine; men førend man kunde indstille sig til Adgangsprøven ved Cadetakademiet, skulde man have været enten 9 Maaneder til Orlogs eller 18 Maaneder til Koffardies, og fra disse Toure medbragt gode Vidnesbyrd. Da jeg havde faaet saadanne fra mine 2 Togter, skulde jeg altsaa begynde at læse til Examen. Trods al min Stritten imod, blev jeg puttet ind i Melchiors og Hummels velsignede Børnehuus i øverste Klasse. Dog — hvorlænge var Adam i Paradis — jeg kom snart

ud deraf og kom paa Cand. theol. Bokkenheusers Cursus. Her læste jeg sammen med flere af mine Kammerater, gjorde Bokkenh. adskillige Knuder, slog Ruder, Gaskupler, Stole og Borde itu, skjød med løst Krudt efter Pigerne, som læste paa 4de Sal hos Fru —, kastede en Kat ud af Vinduet fra 1ste Sal i Hovedet paa en Politibetjent og gjorde i det Hele taget Alt, hvad vi kunde finde paa. Endnu læser jeg der; men Hr. Bokkenheusers Formaninger og Taler have endelig brudt vort ungdommelige Sind og bragt os til at tænke mere paa Fremtiden. For en Maaned siden havde vi Prøveexamen: den faldt heldig ud, jeg bestod som Nr. 6 med 88 Points (til at bestaae fordres 60). Igaaraftes talte jeg ved Thebordet i Dagligstuen med Fader om min Stilling, og han raadede mig til, i det Tilfælde jeg blev kasseret, da at betragte det som en Lykke snarere end en Ulykke og ved samme Leilighed at forandre min Livsstilling, ikke just at gaae den studerende Vei, da den dog ikke er den bedste nu, men for Exempel at slaae ind paa Handelsveien — men nei, jeg betakker mig baade for at staae i Vexelerbod hos — og ogsaa for at blive Svedskeprinds hos Kjbmd — eller Lober hos Grosserer —, endskjøndt det jo nok kunde have sine behagelige Sider — nei, jeg er aldeles besluttet, jeg vil til Koffardies og skal til Koffardies. — Imorges ringede det, jeg lukkede op, og der stod Andreas Peter Hougaard for mig, ligesaa munter og livlig som altid. Peter Lynenskjold havde fulgt ham herop. Peter L. og jeg fulgtes derpaa sammen til Kirke, hvor Fader holdt en deilig, kraftig Paaskeprædiken. Da jeg kom hjem, hjalp jeg Henrik med at faae Sømandsskjorten paa; han skulde roe i Kaproeningsbaaden fra Borgerdydskolen paa Christianshavn (dygtige Vabler i Hænderne). — Gruer i Tanken ved den Dyst, jeg har at udstaae med Fader, saafremt jeg kasseres, for at erholde Tilladelse til at komme til Koffardies; men det skal sættes igjennem. (Frisk Mod!)

Tirsdag Aften, d. 19de. Syningen i Formiddags overstaaet, rimeligviis Intet i Veien, dog først endelig Besked paa Fredag. Drak, efter Syningen, Chokolade i Esplanade Pavillonen

med Hovgaard. kjørte derpaa i Droske hjem fra Toldboden, imod min første Beslutning tage Borch, Drechsel og Knudsen med og holde i Kjøbmagergade. — Bliver nødsaget til at tage svært fat nu. Dog ikke blot for min Skyld, men ogsaa for mine Forældres, min Families Skyld og endelig endnu af den Grund, at en Anden, ikke af vor Familie, har yttret Ønske om at jeg antages. At Examen vel var overstaaet, er mit heftigste Ønske i disse Dage. Læse vil jeg i denne Tid saa meget, som jeg kan, og siger derfor Nogen i det Tilfælde jeg er uheldig til Examen: »det er saamæn ogsaa din egen Skyld, Du skulde rigtignok ogsaa have læst ganske anderledes,« da troer jeg næsten, at Vreden faaer Overhaand over mig, og jeg bliver rent ud sagt arrig. Dog, jeg vil indtil videre have det bedste Haab. — Historie, tildels Physik og Geographie ere de Ting jeg frygter; men naar jeg sætter alle Klude til, da skal det gaae. — Mærkværdig Efterretning: Raasløff taget sin Afsked som Minister og faaet den. Hvem mon der nu skal være Minister for Marinen; nu skulde man dog troe, at det bliver en af Marinens egne Officierer. Men hvem? — Det er ikke let at sige.

Onsdag Aften d. 20de. Var i Formiddags ude at seile med Borch og Knudsen. Paa Knudsens indtrængende Anmodning om at tage en Stagvending, samtykkede Borch og jeg; men Peter Lynenskjold var desværre saa ubehændig og uheldig at løbe ind paa Sprydet af en Skonnertbrig, som laa tilankers nordost for Trekroners Batteri, saa vor Mast indvikledes i Vaterstaget og vor Sprydstage fiskede Skonnertbriggens Sprydbarduner. Peter entrede tilveirs op paa Sprydet for at faae os klar; men saasnart den Sorte firede Sprydstagen ned, vare vi frie og seilede afsted, medens Lynenskjold endnu sad og red paa Sprydet.

Torsdag Aften d. 21de. Seilede i Formiddags. Bestemmelsen var, at jeg skulde have hentet Hovgaard Kl. 12—1; da jeg kom, var han naturligvis ude; derpaa gik jeg ud paa Langelinie. Saasnart jeg kom derud, saae jeg en blaa Baad staae oppe imellem Stenene ved Langelinie, og en ung, tynd

Fyr i Pjækkert med Ankerknapper springe travlt omkring fra den ene Tofte til den anden, med Baadshagen i Haanden. Ved lidt nøiere Eftersyn viste det sig at være Peter Andreas, der med Ishøi var løbet paa Grund. I et andet Fartøi sad »den Sorte« og Otto Andersen fra Saxkjøbing. Jeg skyndte mig saa meget jeg kunde hen til Baadseieren for at faae Fartøi; men de vare alle ude. Maatte derfor vente, indtil de Andre kom hjem, fik desværre den lille blaae, istedenfor den store, men krydsede dog op til Toldboden. — Havde taget Hovgaard med i Fartøiet, men havde selv Roret hele Tiden. — Imorgen tidlig læse Mathematik fra 7,50" til 8,40", derpaa ud paa Søofficiersskolen og høre endeligt Resultat, om man maa stille sig til Adgangsprøven. — Læste idag Reglementet for Cadetterne og Eleverne.

Fredag d. 22de April. Paa Søofficiersskolen var Intet i Veien, maatte Alle gaae op til Examen. Derfra gik hele Choret ud at seile: Poulsen, Hovgaard, Johansen i et Fartøi, Viggo Nielsen, West og Propheten i et andet, Søpeter og Lynenskjold i et tredie, Borch og jeg i et fjerde. Vi havde den store blaae og kunde selvfølgelig smøre alle de Andre. Om Eftermiddagen seilede Borch og jeg igjen, krydsede os op til Toldboden og gik derpaa rumskjøds langs Langelinie, seilede derpaa hjem og afløstes i Fartøiet af Lieutenant Zachariae.

Lørdag d. 23de April. Examen begyndt. Først Dansk Dictat, som Premierlieutenant C. Bruun dicterede os (kan ikke nægtes, at han dicterer fortræffeligt). Derpaa kunde 3die og 4de Hold (hvorpaa jeg var) gaae, hvorhen de vilde, fra Kl. 10—12 (men de mathematiske Bøger skulde forblive paa Skolen). Vi toge da ud at seile, Peter og jeg sammen, paa hvilken Tour han fik lært en Del Manoeuvrer. Gik derpaa op i mundtlig Mathematik hos Professor Schellerup. Censorerne vare Captain Tuxen og Captain Bauer. — Da Examen var færdig for den Dag, gik jeg hjem, hvor Moder med Spørgsmaalet: »Naa! hvordan gik det?« lukkede Døren op for mig og fik det Svar: »Skidt! Bare jeg ikke allerede er falden.« En lignende Besked om Examen erholdt Fader, og jeg

kan derfor just ikke sige, at et Triumfsmil viste sig i deres Ansigter, ligesaalidt som i mit eget. Om Eftermiddagen gik jeg hen til Bokkenh. for at overbringe ham samme Efterretning. Hos Bokkenh. traf jeg Søpeter, og vi besluttede da begge at gaae op til Professoren og spørge ham om Udfaldet. I øsende Regnveir gik vi op paa Observatoriet; her traf vi ham indhyllet i en lang Slaabrok og smøgende af en gammel, vel tilrøget Merskumspibe. Efter en Indledning om en Undskyldning for vor Frihed og paa Spørgsmaalet om hvorledes vi nogenlunde stode, erholdt jeg til Svar, at der slet ikke var Noget i Veien for mig, at jeg stod imellem »mg« og »g« i saavel Arithmetik som Geometri, og at der var Flere, der ikke stode saa godt som jeg. Vi gik derfra, og jeg var saa ude af mig selv af Glæde, at jeg dreiede Søpeter en voldsom Lussing, i Vrede over hvilken han ligesom fløi efter mig ned ad Voldbakken, dog uden at fange mig. Nu kunde jeg med stor Glæde og Munterhed overraske Moder og mine gamle Bedsteforældre og Onkel Henrik med denne interessante Nyhed.

Søndag d. 24de April læste jeg fra Kl. 9—11 Mathematik, fortsatte fra Kl. 12—4 og fra 5—8. Skal imorgen op i geometrisk Constructionsopgave og skriftlig Mathematik; men enten det er geometrisk eller arithmetisk Opgave eller det er Regneopgave, det veed jeg ikke. Naar det nu blot vil gaae lidt heldigt for mig. Bokkenheuser sagde idag, at de gjerne tog 11 Elever paa Søofficiersskolen denne Gang, da Pladsen tillod det, og Næstcommanderende, Captain Carstensen, saavelsom Chefen, Commandeur Krieger, ønskede os ind paa Skolen, da de syntes ret godt om os. Jeg vil blot ønske, at jeg maa blive en af de 11. Da jeg nærede Frygt for ikke at blive antaget og udtalte dette for Bokkenheuser, sagde han, at jeg ingenlunde behøvede at frygte derfor. Skal naturligvis gjøre, hvad jeg kan; men opdagede rigtignok igaar, at jeg ikke saa aldeles er Herre over mit Sind; dog er det imorgen og i overmorgen kun skriftligt, og der tænker jeg ikke, Nogen kan ligefrem forstyrre En ved at komme med Indvendinger og deslige herlige Sager. Naar man nu blot ikke faaer en Opgave, man ikke

kan løse, og en Tegning, man ikke kan komme paa at construere. Vilde gjerne give en Del til, naar jeg vidste, det gik mig godt til Examen. Ja saadan gaaer det, nu veed jeg saalidt, hvor jeg er om 8 Dage, og i hvilket Humeur jeg da er, om jeg endnu er her eller maaske paa Reisen til Hamborg for derfra at indskibes og forhyres som Youngman med et Koffardiskib, eller om maaske Moder gaaer med mig for at equipere mig til Orlogstouren med Corvetten Heimdal, eller om jeg maaske endnu sidder med Fader og anstrenger mig for at erholde Tilladelse til at flyve ud paa det deilige, vilde, kunstløse Hav. — Alt dette ahner jeg ikke nu; men eet veed jeg, og det er, at jeg imorgen sidder og sveder paa Søofficiersskolen i mathematisk Væsen eller rettere sagt Uvæsen.

Mandag d. 25de April. Havde om Formiddagen den Fornoielse at faae skriftlige mathematiske Opgaver: arithmetisk, at forkorte en Brøk: geometrisk, noget om retvinklede Trekanter og en geometrisk Constructionsopgave, i en Cirkel paa 2 Tommer at indskrive en Tikant. Den sidste Opgave haaber jeg afgjort ug for, for den arithmetiske mg, og for den geometriske et mdl. eller høist tg.

Tirsdagen den 26de April havde jeg en Regneopgave om en Skibsbygger, for hvilken jeg ogsaa venter enten ug eller mg. Dernæst fik vi en dansk Udarbeidelse: Compassets Indretning og Nytte for Skibsfarten. Jeg skrev den saa godt, jeg kunde, og haaber, at den lykkedes.

Onsdagen den 27de April skrev vi først Skjønskrivt: derpaa begyndte den mundtlige Examen med Geographie, som overstodes meget godt, med et Spørgsmaal i den pyrenæiske Halvø og et i Englændernes Besiddelser i For- og Bagindien: heri et ug og et mg. Derpaa begyndte Examinationen i Fransk hos Professor Vilsouet, i hvilken jeg complet maa have henrevet ham ved min franske Udtale, thi skjøndt jeg tog enkelte Feil i Oversættelsen fik jeg 2 ug'er.

Torsdag den 28de April endtes det sidste skriftlige Arbeide, Tegning. En Vandkaraffe, halvt fyldt med Vand, blev opstillet

paa en Klods og skulde nu aftegnes. Den første Tegning, som jeg leverede, lignede mere en Giraf eller en Kamel end en Vandkaraffel; derfor tog jeg fat paa en frisk, som lignede fortrinlig nok til man kunde faae tg for den; den afleveredes derfor. Derpaa kaldtes jeg ind til Physik og Chemie, kom først op i Legemernes Vægtfylde, hvoraf jeg unægtelig ikke kunde saa meget, derpaa i den atmosphæriske Lufts Sammensætning, som gik meget ordentligt. I Characterer annammedes et g, et mg. Dermed var den Dag færdig. Derpaa kom Tydsken. Dr. Fistaine modtog mig med disse Ord: »Naa, vi ere nok gamle Bekjendte.« hvorpaa jeg ved mig selv tænkte: akkurat s'gu, Du har rigtignok adskillige Gange skjældt mig Huden fuld; men jeg svarede naturligvis ikke andet end: Ja! — Det gik ganske fortræffeligt, Fistaine og jeg forbausedes ligemeget over mine grammatikalske Kundskaber, jeg gik derfra med 2 ug'er.

Fredagen d. 29de April indtraf den sørgeligere Del af Festen. Jeg kom op i Nederlandenes Historie gjennem alle Tidsaldere og kunde næstendels ikke et Ord. Derefter fulgte Erik Menved; men nu var jeg engang bleven — skjøndt det er flaut at sige det — befippet, og kunde ikke et halvt Ord mere derom. Jeg modtager mine 2 velfortjente mdl.'er og forlod Stuen. — Derfra skulde jeg directe til Engelsk, kom derind, halv vild paa Grund af den overstaaede Historiedumpen, men tog mig dog et ug og et mg. Nu ærgrede jeg mig tilgavns over mit Uheld; snart kom Cand. Hauch (Examinatoren i Historie) ned til mig for at underrette mig om, at jeg var falden i Historie, og at Chefen rimeligvis snart vilde kalde paa mig. Dette meddelte jeg mine gamle Kammerater, iblandt hvilke min gode gamle Skibskammerat og Ven Frits Drechsel især tog sig det nær; han vilde gjerne have beholdt mig, jeg var den Eneste, som kunde faae ham til at lee, naar han ikke var i godt Humeur, nu havde vi været tilsøes sammen og havde derpaa læst sammen til denne Examen, og saa skulde vi skilles ad — for bestandig maaske. Endelig hørte jeg Commandeurens: »Lad Kolthoff komme op til mig.« Med et »Farvel«! til mine

Kammerater løb jeg op til ham og blev modtaget med disse Ord: »Ja. Kolthoff, det gjør mig ondt at maatte sige Dem det; men De veed vel, at De har været ulykkelig i Historie: De stod godt, og vi vilde gjerne have havt Dem: men De fik 2 mdl.'er i Historie, saa vi kan ikke redde Dem. Men De kommer vel igjen næste Aar?« »Nei, det troer jeg ikke,« svarede jeg, men kunde knap udtale Ordene af Frygt for at briste i Graad, jeg bed mig i Læberne, saa Blodet piblede frem, men holdt mig dog. Jeg skammede mig ved at græde i mine forrige Skibskammeraters Paasyn; thi de havde vist aldrig kunnet troe, at »Jean« kunde faae Vand ud af sine kattegraae Øine. — Det var underligt at tænke paa, at ligefør jeg gik ind til Historie, havde Næstcommanderende Captain Carstensen sagt til mig, at Hovgaards og min danske Udarbeidelse vare de bedste, og 3 Kvarter efter var jeg herunter. — Nu var det Værste tilbage: det var, naar mine Forældre skulde have det at vide. Da jeg kom hjem, var Onkel Henrik i Stuen. Jeg traadte ind temmelig alvorlig og Moder sagde: »Forskræk os nu ikke, hvordan gik det?« »Jeg er falden,« sagde jeg, »i Historie.« og sprut, sagde det, og Vandet stod mig i Øinene. Alt hvad jeg dennegang bed mig, hjalp ikke, jeg fortrak ikke en Mine, men Taarerne løb ned ad mig. Fader modtog det mageløst smukt. Endskjøndt det gjorde ham saa ondt, som Noget vel kunde, bebreidede han mig dog ikke en Smule, sagde ikke et haardt Ord til mig. Tværtimod, han taug stille, gik ind i sin Stue; men jeg kunde see paa hans Ansigt, at han var stærkt bevæget, og dette gjorde mig frygtelig ondt for ham; thi han havde været altfor god imod mig til at han skulde have en saadan Modgang, nu ligefør hans yngste Søn skulde confirmeres. Stakkels Fader! jeg troer aldrig jeg glemmer denne Dag. Men nu maa man finde sig deri og kun tænke paa at komme tilsøes igjen; for at gaae mere her i Byen er mig nu altfor ubehageligt.

Lørdag d. 30te April. Imorges, Kl. var saamæn ikke mere end 9, marscherede jeg op til Commandeur Bruun for at spørge ham lidt tilraads om hvad man nu skulde kile paa. Da jeg kom

derop, kom min gamle Forvalter fra første Togt, Aamodt, netop ud fra Commandeuren, og jeg tren ind. — De beklagede mig naturligvis af Hjerte; men Commandeuren syntes dog ikke, det var Noget at læse om til. — Derimod syntes han, at det Rigtigste for mig var, hvis jeg vilde vedblive at fare tilsøes, da nu at tage Styrmandsexaminerne, medens jeg endnu ikke havde glemt, hvad jeg havde læst, istedetfor først at tage tilsøes et Par Aar og svede Alt ud ved Spulingen, Rebningen, Seilmaneouvrer, Ankring, Letning, Vadsken Tøi, Kappen Master og andre lignende Sager. Da det var og endnu er min oprigtige Mening at tage tilsøes og søge ved min egen Drift at fortjene saameget, at jeg om muligt selv kan faae Part i et Skib eller blive Medrheder, samtykkede jeg aldeles deri. Fra St. Annaplads travede jeg saa ud til Captain Tuxen, Formanden for Navigationsskolen, langt ude ved Frederiksberg Allee. Fra hans Side var Intet i Veien. Derfra til Inspekteuren for Skolen, Schwartz, for at blive indskreven. Dette var Kl. 4. — Besked af Inspecteuren, næste Mandag at møde paa Skolen lidt før 8, medbringende 2 Tavler.

Søndagen d. 1ste Mai, den Dag, som jeg i den sidste Maaneds Tid havde imødeseet, om end i Uro, saa dog altid med Haabet om et godt Udfald, en god Examen, et muntert Humeur. Det var med mærkværdige Tanker, at jeg hørte paa Faders Tale: jeg forestillede mig denne Confirmation som den sidste, ved hvilken jeg for det Første vilde være Tilhører, idet jeg haabede, i Løbet af Sommeren at kunne komme til at tumle mig paa det deilige Hav, oppe at beslaae et Bovenbramseil. — Som jeg saaledes sad og tænkte paa min egen Fremtid, kom jeg just til et Psalmevers, som afhandlede, hvad der skulde være de Unges Tanker, naar de nu snart skulde drage ud i Verden, ud fra Fædrebo, og jeg kan ikke nægte, at jeg jo blev stærkt bevæget ved disse Ord.

Mandag d. 2den Mai. Begyndte min Læsning paa Navigationsskolen, ikke meget interessant; dog jo! det er ikke saa tosset at høre paa Hr. — Røverhistorier og Anecdoter, der næsten kunne maale sig med gamle —.

Tirsdag d. 3die Mai, min Fødselsdag, havde jeg ogsaa forestillet mig anderledes, end den indfandt sig. Utilfreds med mig selv og min Læsning i det forløbne Aar, travede jeg paa Skolen og i Frokosttiden hjem og modtog mine Presenter. Om Aftenen kom Drechsel og Peter Lynenskjold og drak The hjemme. Efter The, da Kl. var 10, fulgte jeg dem ud til Kasernen.

Fredag d. 3die Juni. Da jeg kom hjem, var Lieut. Vilandt hos os. Han havde Landlov til Kl. 10½; om Mandagen skulde han seile. Om Aftenen fulgte jeg ham ud paa Toldboden: da det var temmelig tidligt, vilde vi først gaae lidt ud paa Langelinie, men hørte af Skildvagten, at der blev lukket Kl. 10, hvorfor vi foretrak at sætte os ved Pavillonen og høre paa Fortopianospillet, som lød smukt igjennem de aabne Vinduer ud i det Frie, hvor Alt var stille og mørkt, kun oplyst af de tindrende Stjerner, som kastede et Skjær over Trætoppene. Vilandt tracterede da med Arakstoddy, som varmede godt i Aftenens Kjølighed. Derfra gik vi ud paa Toldboden, hvor Fartøier snart ankom, Bagbords Chaloup fra Dannebrog og Peder Skrams Dampbarkas. Saa afseilede Vilandt, Underlæge Nebelong og Lieut. Kofoed. Derpaa gik jeg hjem, men jeg havde ingen Portnøgle taget med mig, og da Kl. var 11¼, var Porten lukket. Jeg ringede paa, men Ingen lukkede op, nok en Gang kimede jeg, men med det samme Resultat. Naa, tænkte jeg, saa er det vel lige saa godt, at Du tager Dig en Spadseretour inat og kommer igjen imorgen tidlig, naar Porten aabnes, og jeg vilde akkurat sætte af, da jeg hørte Fodtrin i Porten. Det var en af Faaborgs Selskabsherrer, som nu tog hjem, og vi mødtes saa i Porten, hvorpaa jeg gik op og sov ud til næste Dag.

Lørdagen d. 4de Juni. Efter at have nydt en behagelig Frokost gik jeg ud efter D. og A., og vi laante da Engelbrechts Kragjolle. Det er et udmærket og elegant udstyret Fartøi: Fokken er til at fire ned med Løierter opad Fokkestag, Storseilet er godt og med Tallie paa Skjødet, samt Givtouge og Spydstagsindhaler. Paa hver Side er en lille Kanon; den seiler fortrinligt. Vi vare

2 Gange frem og tilbage til Svanemøllen paa ¾ Time; men Vinden var ogsaa udmærket. — Nu har jeg faaet den Idee, at kjøbe Fisker Jens Linds Baad i Hellebæk; jeg laante den sidste Sommerferie, og han sagde, han vilde sælge den for 15 Daler; nu kjender jeg Baaden og veed, at den er god og en stiv Seiler; men Fader vil vel næppe give mig Lov dertil, dog er det maaske et Forsøg værd, og dette skal foretages imorgen, første Pintsedag. Jeg synes sagtens, Fader kunde tillade det; jeg vil naturligvis selv betale den. og jeg har dog kun den ene Fornøielse at seile, da alle mine Kammerater fra Søen ikke mere ere sammen med mig. Nu faae vi see, hvordan det vil gaae. Bare jeg fik Lov dertil! Nu skal jeg i Eftermiddag tænke paa, hvad jeg skal sige, og hvordan jeg skal sige det til Fader imorgen; for det gjælder jo om at komme lidt fiffigt frem med det og tage ham med en Trumf, saa han ikke kan sige noget derimod; men desværre er Fader af den Slags, at han altid vil betænke sig en god Stund, inden han giver noget bestemt Svar. Det bliver jo en høist interessant Pintsedag og Grundlovsdag paa den Maade, da man skal see at faae det besørget, og desuden, om muligt, komme til Eremitagen for at see Festen.

Søndag d. 5te Juni, 1ste Pintsedag og Grundlovsdag. Om Formiddagen var jeg i Kirke, hvor Fader i sin Prædiken gjennemgik Kirkehistorien og deri fremhævede Apostlerne og Martyrerne. — Efter Gudstjenesten gik jeg hjem og hørte da, at vi skulde spise til Middag Kl. 1½ for at komme lidt tidlig i Skoven. Alt gik heldigt, og vi kjørte saa med Jernbanen til Gjentofte og gik derfra igjennem Bernstorf Have, Jægersborg Allee og ad Ordrupsveien. Da vi vare komne paa denne, og Solen skinnede varmt paa Faders Ryg, idet han gik sin sædvanlige Sneglefart og smøgede sin Cigar, ansaa jeg det for et passende Øieblik til at fremkomme med mit Forehavende. Efter derfor at have puttet en af de sorte Bændelorme i Munden og paamindet Julie, Sophie og Henrik om velvillig Assistance til et trængende Menneske, hvis Fader kom med altfor mange velsignede Indvendinger, nærmede

jeg mig Fader og begyndte: »Fader! Du veed jo nok, at jeg endnu har noget tilbage af min Afregning fra sidste Togt, og at det staaer i Sparekassen; nu har jeg jo ikke noget bestemt at bruge det til, og da jeg holder saa meget af at seile, og Jens Lind i Hellebæk sagde mig sidste Aar, at han vilde sælge mig sin Baad for 15 Rd., vilde jeg gjerne anvende mine Penge hertil; nu tænker jeg ikke, at Du har Noget imod det.« »Aa — nei — det er jo Dine egne Penge, og det er jo ogsaa en meget ordentlig Anvendelse af dem; men — troer Du ogsaa, at Lind vil sælge Dig Baaden for den Priis, hvad?« »Ja, jeg veed ikke, men det sagde han da dengang«. »Naa — ja — hvornaar havde Du saa tænkt at aftale Handelen med ham?« »Ja, saasnart som muligt, jeg tænkte imorgen, kan jeg ikke det?« »Jo — det kan Du jo nok; men saa maa Du tidlig op imorgen, for der gaaer et Tog derud Kl. 8.« »Ja jeg skal saamæn nok komme op«, og saa var den gruelige Affaire afgjort. Imidlertid havde Henrik faaet Lov til at tage til Hellebæk sammen med mig, og Sophie, Fader og Julie skulde blive paa Ordrups Kro inat og imorgen Eftermiddag træffe Henrik og mig i Hellebæk. — Vi droge nu til Klampenborg, hvor vi drak The i Conditoriet ved Jernbanen, og derpaa vandrede jeg, atter som den galante Jokum, til Stationen for at tage Biletter til min Broder og mig. Kl. var $7\frac{3}{4}$, da jeg stillede mig op, og Kl. $11\frac{1}{4}$ fik jeg først Billet, kom ind i en Vogn og var der saa overordentlig galant at overlade min delikate Siddeplads i Krogen til Sønnen af en smuk ung Dame, som maatte sidde med Ungen paa Skjødet, indtil jeg, denne galante Ridder Jean reiste mig op og tilbød Damen min Plads til den lille Vanskabning, idet jeg nøiedes med en staaende Soveplads opad Døren. Dog ankom jeg saadan nogenlunde vaagen til Kongens Residents, og snart sov Henrik og Johannes paa deres grønne Øren.

Mandag, 2den Pintsedag, d. 6te Juni tørnede jeg ud af Køien allerede Kl. $6\frac{1}{2}$ og marscherede med Henrik ud til Jernbanestationen for at handle i Hellebæk om Baaden. Vi

kjørte afsted, og efter i 2 Timer at være blevet rystet tilgavns, saa man var halv tosset og helt søvnig, buldrede man hovedkulds ud af Waggonen og begyndte Veien til Hellebæk. Det deiligste Veir havde vi stadig med os, Solen skinnede varmt paa de lyse Bøgetoppe, Vandet var blikstille, hist og her laa en Seiler med dødt Seil, ikke et Skvulp i Vandet, undtagen naar en eller anden Fiskerbaad vendte om for at sætte Garn. Paa den anden Side Sundet laae Sverrigs Skove, ogsaa smukt belyste af Middagsstraalerne og indesluttende Kullagunnarstorp, der med sine røde Stene og sorte Taarne kneisede imellem Træerne. Alt dette kunde omtrent sammenlignes med Seiladsen paa sidste Togt igjennem Messinastrædet, hvor ligeledes frodige Marker, Skovvæxt og Landsbyer ligge langs Siciliens og Italiens Kyster; men saae man da op paa Himlen, da saae man snart Forskjellen imellem Sydens dybe, mørkeblaae Himmelhvælving og saa Nordens høie, lyseblaae Himmelfarve. — Imidlertid kom vi til Aalsgaardene, hvor de første Fiskerfolk, vi traf paa, vare Anders, Emil og Madam Riff. Strax maatte vi jo hen og levere dem en ordentlig Passiar (naturligvis en meget pæn Samtale og ikke en saadan, hvori man ikke levner visse Høiheder for 4 Sk. Ære). Snart efter see vi Jens Lind og Gudmund komme i Land; vi løbe naturligvis paa Broen, hjælpe at fortøie, at bære Fisk i Land, at kaste Drægget ud, kort sagt, gav en Haand med i Alt, hvad der forefaldt. Alt dette var imidlertid kun et Forspil til den Tragoedie, som skulde opføres, imod, som vi havde ventet os, en Comoedie af første Slags. Jeg begyndte nemlig lidt efter lidt at føre Talen hen paa Jens Linds Baad, men opdagede desværre snart, at der aldeles ikke var Tale om nogen Handel der, hvorfor jeg meget slukøret og gnaven over Udfaldet gik hen paa Hellebæk Kro og »druknede min Sorg og fandt min Trøst« i en solid Middagsmad, som endte med en Havanneser, af dem, Henrik havde faaet af Emma, men som jeg uden videre Undskyldninger tog fra ham og byttede med en indenlandsk Østergades Cigar. — Derpaa drev jeg atter ned til Jens Lind, og efter længe at have talt med ham

om Baadekjøb, raadede han mig, at gaae hen til en Madam Gullen, som vistnok havde en lille Baad. Naa, jeg hen til Madamen og efter en 5 Minuters Tid at have dundret saa stærkt paa Døren, som mine Knoer tillode mig det, kommer en gammel Skruptudse, der naaede mig omtrent til »mine sorte Knæer« og som paa mit Spørgsmaal, om det var Madam Gullen, svarer mig umaadeligt hurtigt og mopset: ja, det veed Gud, det er, det er mig. Naa da, tænkte jeg, jeg skulde vist have kaldt den gamle Tudse Frue; og da hun havde hørt, hvad jeg vilde, sagde hun i den samme Hastværks Tone: »Nei, jeg har ingen Baad at sælge, jeg har givet min Broder den, og han gjør den nu i Stand, og hvad man engang har givet væk, see, det kan man jo ikke bagefter sælge!« »Næ, Død og Pine! det kan De s'gu rigtignok ikke, — farvel!« svarede jeg, og vi vraltede nu hver til sin Side, hun ind i Hytten igjen, og jeg ned ad Landeveien for at fortælle Jens Lind Udfaldet, og da han havde hørt dette, sagde han, at der endnu var En, en Fætter til Emil Riff, han var Bøssemagersvend og havde en platgattet Skibsjolle, som han havde kjøbt fra en strandet Skonnertbrig, som hed Emilie, hvilket Navn Baaden ogsaa bar. — Dog, den Baad fik jeg s'gu ligesaa lidt som nogen af de 2 andre og knusende gal over mit Udbytte af Touren gik jeg og Henrik hen i Krohaven, hvor vi traf Fader, Julie og Sophie, siddende i det høie Lysthuus. Vi spadserede nu over Pintsebakken ned til Hjulebækshusene; herfra toge Julie, Sophie og Henrik hjem, hvorimod Fader og jeg spadserede til Hornbæk, hvor vi ankom om Aftenen, drak The og gik til Ro der om Natten. Efter Theen gik jeg ned ved Stranden, og jeg kan ikke nægte, at det jo var det smukkeste Syn jeg har seet her i Danmark. Tusmørket var udbredt over Egnen, Solen var ved at gaae ned i Havet og kastede sine rødlige Skjær over paa Kullens Fjelde, der tydelig traadte frem i Aftenens Klarhed; thi skjøndt Tusmørket var faldet paa, var dog Luften saa klar og stille, det eneste man hørte, var en gammel Fiskers Opsang, idet de unge Fiskere og Fiskerpiger halede deres Baade op paa Land. Udsigten var

magelos skjøn, midt for sig Havet, hvori Solen gik ned i sin fulde Purpurrødme; paa den ene Side Kullens mørke Fjeld med Fyrtaarnet paa den yderste Spids, og paa den anden Side Solen, Nakkehovedernes nøgne, høie Sandklitter med de 2 Blinkfyr. Naturligvis vil Ingen tro det, som kommer til at læse dette tilfældigvis; men jeg forsikkrer for, at det hele Skue lignede Egnen om Neapel, naar man der om Aftenen saae Vesuv med et rødligt Skjær af sin egen Ild, ligesom her Kullen af Solens sidste Straaler; og naar saa Fyrtaarnet i Neapels Havn lyste ud over Bugten, kunde det saa ikke ligne Nakkehovedernes Fyr? og dertil kom endnu den overordentlige Varme og Stilhed i Luften, som næsten gjorde det umuligt for nogen Tilskuer at løsrive sig fra dette Syn, og i det Mindste paa mig havde en saadan Virkning, at jeg stod aldeles som fortabt, indtil Faders Stemme lød: »naa Johannes! kommer Du saa!« Da blev jeg reven ud af mine Tanker, som allerede havde ført mig ned til Italiens og Grækenlands Kyster for ligesom at sige til mig: Du var ogsaa en rigtig Nar: hvorfor læste Du heller ikke saa stærkt det var Dig muligt, istedenfor i Vinter hver evige Dag at løbe paa Skøiter i Skøiteløberforeningen; næ Jean! det er alligevel Din egen Skyld; men see nu blot at oprette det ved Styrmandsexamen. — Imidlertid gik jeg op paa Værelset hos Fader og snart laa jeg og væltede mig i nogle forbandet varme Dyner under mig, og nogle lignende over mig. — Dog, søvnig var jeg, og trods det daarlige Leie, sov jeg snart ind, og vaagnede næste Morgen for at tage til Hellebæk og høre Udfaldet om Baaden, som Emil Riffs Fætter maaske vilde sælge; men nei — Udfaldet var, som ovenfor sagt, uheldigt: ingen Baad. Derpaa gik jeg i Vandet i Hellebæk: det er saamæn et anderledes Bad man faaer sig der, end naar man bader i Kjøbenhavns Rendestene. Efter en god Stund at have svømmet omkring gik jeg op igjen, sagde Farvel til Fiskerne og gik saa til Helsingør. Da Toget først gik Kl. 3 45 M. og Kl. ikke var mere end 2, tog jeg mig en solid Promenade rundt i Byen og nede ved Havnen, indtil jeg havde taget lidt Proviant og en Pakke Cigarer med

til Underholdning paa Hjemtouren. — Da jeg imidlertid kom til at tænke paa, at jeg allerede vilde komme til Kjbhvn Kl. 6, og vi ikke drikke The før 8, og jeg ingen Ting havde at bestille i den Tid, ansaae jeg det for høist fornuftigt kun at kjøre til Lyngby, da jeg ikke havde været der, siden jeg var kommen hjem fra Søen, og min Hensigt var derfor at gaae til Raadvad derfra, der spise til Aften, og saa tage hjem med Toget fra Klampenborg. Som sagt, saa gjort. —

Nu maa jeg bede min Læser at lade Tanken fare et Par Uger frem i Tiden for at kunne følge mig igjen. Jeg har nu faaet kjøbt mig en lille, klinkbygget Kragjolle for 35 Rd., et billigt Kjøb; men Baaden er vistnok meget gammel, Seilene heller ikke for nye og alt Tougværket spilraadent. Dog har jeg nu lappet Seilene et Par Steder, malet Baaden op, og kjøbt 8 Klaader til Fokken, 4 Løierter, nogle Blokke, samt en Del Tougværk, saa jeg har rigget Fartøiet helt om, lavet Nedhaler til Fokken, saa at den kan fare op og ned ad Slaget, lavet Bardoner til Stormasten, Ophaler paa Spydstagen og Udhaler i Storseilet, samt skaaren en Tallie i Agterhaanden paa hver Bardun og endelig faaet mig anskaffet Klaader ogsaa til Storseilet, saa Fartøiet nu tager sig godt ud.

I Søndags d. 3die Juli var det min Hensigt at seile til Skoven for at see paa Kaproningen, der den Dag skulde finde Sted ved Bellevue. Om Formiddagen Kl. 10 roede vi ud af Canalen, Peter Kofoed, Henrik og jeg, i øsende Regnveir, med Agterrummet aldeles opfyldt med Fourage og Vin. Vi gik for fulde Seil igjennem Bomløbet, hvorpaa vi lagde ind ved Toldboden for at hente Villiam Lund og tage ham med os. — Ved at see ud over Sundet, saae vi snart, at det var nødvendigt for os at tage 2 Reb i Storseilet, hvilket vi ogsaa udførte. — Da V. L. var kommen, satte vi af og seilede over imod Lynetten, for der ogsaa at stikke et Reb i Fokken, da vi ellers ikke kunde klare os imod den voldsomme Norden Sø, der satte lige i Stævnen paa os, og imod hvilken vi skulde krydse os op. Da Rebet var stukket i, krydsede vi med jævn Fart over imod Svanemøllen, da vi paa eengang høre nogle høie, skjærende

og gjennemtrængende Nødskrig. Jeg sad og styrede, og idet jeg vendte mig om, seer jeg akkurat Hovederne af 2 Mandspersoner, der klyngede sig fast til Masten af en synkende Lystkutter. I en Fart fik Henrik Roret, Villiam og jeg hver en Aare, og jeg roede nu galere, end nogensinde før, for om muligt at redde de Synkende. Da jeg sled allermest i Aaren, springer pludselig Aareklampen midt over, og jeg gaaer selvfølgelig paa Enden ned ad Toften; dog snart var jeg oppe igjen, tog noget Skibsmandsgarn og surrede Aaretollene fast i Skotgangen og roede atter saa stærkt jeg orkede; men just, som vi vare maaske 8—10 Fod fra dem, kommer Baaden fra en norsk Brig dertil og bjerger de Skibbrudne, hvoraf den Ene allerede var klar til at reise af og som skindød blev bragt til Toldboden, hvor han af en Sergeant blev bragt ind i Vagten og børstet under Fødderne, indtil der atter kom Liv i ham. Vi vare imidlertid roede hen til Kutteren, og jeg fik efter megen Besvær revet en Topstang og Vimpelstage af, som jeg afleverede til en Mand, der fra Engelbrecht ogsaa var kommen ud med en Baad. — Ved Synet af denne Kuldseiling kom jeg strax til at tænke paa den unge Matros, der fra Jylland paa sidste Togt gik overbord i Atlanterhavet; det er et stygt Syn, at see Mennesker ved at drukne og omkomme i det Element, hvorpaa man skal tumles i hele sin Fremtid og hvori man maaske selv kommer til at søge sin Grav! Ingen iblandt os havde Lyst til at fortsætte Seiladsen videre, og vi vendte derfor hjem, fortøiede og kjørte saa ud med Jernbanen til Klampenborg.

Tirsdag den 22de August 1870.

Kjære uvedkommende Læser!

Undskyld min Menneskenatur; men jeg er doven. Nu er der igjen gaaet en overmaade lang Tid, siden jeg sidst skrev; men Grunden er den, at jeg havde besluttet aldeles at holde op med at skrive, i Særdeleshed, da jeg ikke ahner, hvor mine tidligere Dagbøger befinde sig. Kun veed jeg, at de have været i Visit og ligget paa Landet.

Onsdag d. 23de August. Forleden Aften fortalte jeg til Moder, hvad jeg har gaaet og tiet stille med saalænge, nemlig, at jeg ikke kan holde mig hjemme længere end til November, men maa tilsøes. Meningen var jo nok, at jeg skulde tage Længden med det Samme; men faaer jeg Breden i Nov., faaer jeg vel først Længden i Mai, hvis jeg vedblev at gaae paa Skolen; men det er for lang Tid at gaae og spille Sømand paa Landjorden, det duer min Sandten ikke, og desuden var det jo ogsaa en skjøn Alder at begynde at fare tilsøes paa, naar man er 18 Aar (Aa ja! hvorfor ikke det? siger vel min Ven Conrad). Moder indsaae jo og indrømmede ogsaa en stor Del af hvad jeg sagde, men meente, at Fader naturligvis vilde komme med Indvendinger. Herpaa vidste jeg ikke at sige Andet, end at det naturligvis var min Mening, fra det Øieblik jeg atter tog ud, da at sørge for mig selv i alle Henseender, hvorfor jeg havde i Sinde at blive ude i en halvanden Aars Tid, saa at jeg, naar jeg kom hjem, hvis det iøvrigt skeer, selv kunde betale min Skolegang til Længden og lignende Ting. — Jeg gik derfra til min Baad og seilede mig en lille Tour, drak derpaa The hos Schnitters og tilbragte Aftenen der sammen med Sophie. — Det er sandt: jeg har nok aldeles glemt at omtale, at jeg i Sommer har været indkvarteret hos Oberst Schnitters, medens mine Forældre laae paa Landet i Hellebæk og Værelserne ved Gammelstrand bleve gjorte i Stand. Jeg havde det forresten overordentlig behageligt hos Schnitters.

Nu vil jeg omtale min Baad lidt. — Da nu mine Forældre skulde flytte paa Landet, var Moder naturligvis bange for min Seilen herhjemme imidlertid; men den sidste Dag, de endnu vare i Byen, beroligede jeg hende med, at jeg havde i Sinde at faae den halet paa Land, skrabe den udenbords, kalfatre og male den. Naa, saa var da den Sorg eller Uro forbi. Som sagt, jeg fik den halet paa Land ude paa Skibsbygger Lautrups Baadeplads, og der gik jeg ud hver Eftermiddag, iført min blaae Skjorte og mine Seildugsbuxer, med min Værktøiskasse under Armen, stod saa og masede med Baaden, indtil jeg en Dag, idet jeg skraber den, finder

et stort trekantet Hul for om Bagbord i Kjølen. Naa, hvad var der at gjøre; jeg tog Maal af min skjønne Trekant, tog et godt Stykke Træ med mig hjem og havde næste Eftermiddag tilhugget mig en udmærket Egespunds, som jeg hamrede i, puttede Værk i Siderne, Beg og Kultjære udenpaa og tjærede derpaa hele Bunden (det vil sige, kun nedenfra til Vandgangen) med Kultjære, malede den derpaa blaa udenbords oven Vandgangen, og da den saa i Alt havde staaet 2 Uger paa Land i brændende Solhede, blev den igjen tjuppet ud. Men, da den nu skulde ud, stod et Par Tømmerstabler i Veien, saa Folkene, som hjalp mig at sætte den ud, maatte løfte den over disse, og det kan nok være, de toge ikke paa den med deres Søstres Fingre, men toge derimod saa stærkt fat, at jeg troede den skulde have revnet fra for til agter; men nei — den gamle Skovshoveder holdt dog. Men næppe var den kommen i Vandet, før jeg saa dette sive ind i den allevegne fra. Siden den Tid har den været meget læk; men nu begynder den at tætnes. Forresten havde jeg en Dag Frøknerne S. ude at seile med mig, og det kan nok være, der gik Vind den Dag. Vi strøg først klods forbi Esbern Snares Bagbordsside, derpaa løb jeg langs dens Styrbordsside, da det morede mig, at faae de unge Marinelieutenanter dragne med fra den ene til den anden Side; Captain Braëm (min Trediecommanderende paa første Tour) stod i Faldrébet og bag ham Lieutenant Mygind. Derpaa gik vi for-de-Vind langs Langelinie, og skulde nu krydse hjem med en frisk nordlig Kuling og en tiltagende Norden Sø. Jeg kan ikke nægte, at jo begge Frøkenerne holdt sig ganske tappert; men da vi kom op under Trekroner, hvor Søen var haardest, da gav det undertiden saadanne underlige Hop i Damerne, og de saae paa mig og spurgte, om jeg troede, det gik godt og vi atter kom til Land. »Det haaber jeg da« var Alt, hvad jeg svarede; thi Søen var dog saadan, at jeg ikke kunde indlade mig i nogen lang Conversation; men ved dette Svar syntes de at blive end mere betuttede. Nu havde vi ogsaa en stærk Sidesø, saa den undertiden slog godt ind, men da jeg mærkede, at det ikke behagede dem,

passede jeg, hvergang en stærkere Sø kom, da at skjære denne lidt opefter paa skjøns. — Læste igaar Aftes, at Signe er gaaet fra Havanna hjemefter; nu skal vi høre. hvad — siger, naar han kommer hjem. — Idag, Lørdag. fik vi vor Sommerferie, den varer til Torsdag. Den kjære Heegaard har givet Kolthoff 72 Opgaver at regne i den Tid, »og dem maae De s'gu regne, hører De det?« »Ja! nu skal vi see ad,« sagde jeg, hvorpaa hans Svar var: »jo, det maae De s'gu«, og derpaa skiltes vi.

Søndag d. 4de September 1870. Kl. 10 denne Morgen ringer det paa Døren, jeg lukker op, og der staaer Andreas Peter Hovgaard, Elev paa Søofficiersskolen. Strax sagde jeg til ham: »Vil Du have en Seiltour, saa tage vi ud til Skoven i min Baad, der er god Brise.« I Begyndelsen gjorde han Indvendinger, da han var inviteret til Frokost hos Boecks: men Enden blev, at han sendte Afbud til dem, og gik med mig. Vi gik saa ud til Baaden, og det kan nok være, der gik Vind; jeg lod Hovgaard tage Roret, medens jeg gjorde los og satte Seilene; men næppe faaer Vinden fat i disse, før min yndige Amik flyver afsted, saa Hovgaard næppe havde holdt den ordentlig gjennem Udløbet. Vi havde en voldsom Fart paa hele Veien ud, der gik adskillige Vindstød fra Land. og just da et saadant indtraf, krængede Amik saa meget. at Ballasten forskjød sig, og Hovgaard maatte hale Jernene over til Luvart. medens jeg løb i Vinden med den. Da Vinden var god. vedbleve vi at seile til Emilie Kilde. hvor jeg saae en Badehuusbro, som egnede sig meget godt til at fortøie ved, hvorfor jeg faldt, firede Skjødet af og løb op langs Broen; men idet Amik rørte ved Broen, knagede denne, og ikke nok hermed, et Brædt gik ud og faldt i Vandet. Nu sad Eieren med sin Familie inde paa Strandbredden, jeg kaldte derfor paa Hovgaard, og medens denne stillede sig for. fiskede jeg i en Fart Brædtet op og huggede det i, saa godt jeg kunde, med Hænderne. Derpaa laasede jeg Baaden, lagde Hovgaards og min Pjækkert i Agterrummet, og derpaa vandrede vi Arm i Arm iland. spadserede ad

Strandveien til Klampenborg og derfra til Raadvad. — Vi seilede hjem i smukt Bygeveir.

Den 9de September. — Derpaa vandrede jeg som sædvanlig til Leerbecks; men det skal saamæn være sidste Gang, at de skal formaae den dydige Jean til ikke at see til sit Fartøi hver Eftermiddag; thi de skadelige Følger af mit let bevægelige Sind viste sig tilgavns Dagen efter. Nu kommer Historien. En Aften seilede min Ven Villiam Lund og jeg og blev ude, indtil Mørket var faldet svært paa, da vi seilede hjemad igjen. Nu havde Bommen ved Indløbet til Havnen været aaben, da vi stode udefter; men da vi kom hjem, var det for mørkt til at kunne see, om den var for eller ei, hvorfor vi antage det Første og med stærk Sidevind vil løbe ind. da vi pludselig kommer kjørende op paa Bommen, saa vi vare klar til at løbe helt over den, men dog standsede, da Midten af Kjølen stod fast. Vi kom jo snart klar igjen; men den stakkels gode Amik var tørnet saa stærkt imod, at den desværre var sprungen læk for i Stævnen, og da jeg nu et Par Dage ikke havde seet til den, var den en skjøn Nat sunken, Aarer, Hæk, Baadshage, Bundtiljer, Tofter, Flag etc. drevet bort, men bjerget af en Arbeider paa Pladsen, som nu fordrede 1 Rd. i Bjergeløn. Hvad var der at gjøre, at holde Fartøi uden Aarer, det kunde nok ikke gaae, og lade Amik, der er mig saa kjær, gaae til Grunde, naar det ikke var absolut nødvendigt, det vilde jo være en Skam, derfor maatte jeg jo ud med Daleren; men saa kom Omkostningerne til at tætne paa Baaden. Der maatte kjøbes Værk, Kit, Beg, Blikplade; og jeg med Værktøiskassen maatte ud at tømre og mase med Baaden. Først skulde nu Fartøiet øses læns; men den var jo fuld til Relingen, saa jeg maatte blotte mine Understænger og staae i Baaden og øse den læns alene med det lille Øsekar. Nu har jeg forbedret den nogenlunde; men hvorvidt jeg tør seile med Miss'er, kan jeg ikke afgjøre, før jeg selv har prøvet den et Par Gange.

Lørdag d. 8de Oktober. Idag for fjorten Dage siden Kl. 10½ om Aftenen skete en høist sjælden og usædvanlig Udvandring,

idet hele Familien Kolthoff paa denne Tid af Natten vandrede ud til Jernbanestationen for at modtage en elsket Svoger, og, for Sophies Vedkommende, en elsket Ven. Men samme Tog medbragte ogsaa de gamle Bedsteforældre, som havde tilbragt Sommeren paa Lolland. Meningen var, at vi Alle skulde følges ad; men Sophie havde, mærkværdigt nok (!), ikke Taalmodighed nok til at vente saalænge, og den galante Broder Johannes maatte derfor tænde Fyrene og dampe ud med hende; men Følgen var naturligvis kun, at hendes Utaalmodighed voxede saa meget mere i det Kvarter, i hvilket vi stode og gabede i Ventesalen. Endelig lød Piben, — et Sæt i Sophie og en Paamindelse til mig, om endelig at see godt efter Ham, og derpaa fløi vi (det saae godt ud) hver ud af sin Dør, ud paa Perronen. Snart fik jeg Hr. Svoger i Sigte og halede ham hen til Sophie. — Saa vidste jeg, at nu var der vist ikke mere at udrette, hvorpaa jeg atter gik ud og fandt Bedsteforældrene. Der var der Noget at tage fat i, et halvt Hundrede Kufferter, dobbelt saa mange Kasser og tre Gange saa mange Æsker. Det var en varm Tour — uh sikken et Slid, alle disse Ting maatte bæres ud, og skjøndt jeg gjentagne Gange forsikkrede Onkel Henrik, at jeg nok skulde gjøre lige saa megen Gavn som en Drager, vilde han dog ikke troe det, førend han saae, jeg tog en Skindkuffert i den høire og en af Trækasserne i den venstre Haand, saa først gav han Dragerne Afbud og mig Tilbud om at bære Resten ud. Alt Ruftøiet kom endelig i to Droscher og Personalet med mig i samme to, for at jeg kunde gjøre samme Gavn i Kronprindsessegaden. Alt kom ogsaa heldig op, med Undtagelse af den største Kuffert, som var ondskabsfuld nok til at trille ned over min ene Pote; dog, den kom ogsaa op (NB. Kufferten).

Tre Dage efter kom Bryllupsdagen, Onsdag den 28de Septemb. Da dette skulde gaae for sig Kl. 3¼, syntes jeg, jeg maatte gaae fra Skolen Kl. 1. Da derfor min kjære Hr. Heegaard eftersaae mine Regnestykker, sagde jeg til ham: »Jeg vilde gjerne gaae hjem Kl. 1 idag.« »Nei hvad er der nu galt?« »Der er ikke Noget

galt.« »Jeg syntes, De sagde, De vilde gaae Kl. 1.« »Ja, men der er ikke Noget galt; men min Søster skal have Bryllup.« »Naa, ja saa værs'go; men De kommer vel imorgen.« »Det vil jeg ikke love, det kommer an paa, hvorledes jeg er tilpas.« Dermed var den Ting afgjort. — —

Iaften, Lørdag den 12te November, sidder jeg i Dagligstuen; utilpas til at læse til den Examen, til hvilken jeg iovermorgen skal op, har jeg sat mig herind, hvor E. læser høit for Moder og Julie i en Bog, som vist ellers er ret morsom og interessant, men dog slet ikke kan tiltrække min Opmærksomhed. — Jeg har derfor tændt min lille brune Pibe og sidder nu og tænker paa førstkommende Mandag, om end med lidt Gru og Banghed, saa dog i Haab om lykkeligt at kunne overstaae den Dag, af hvis Udfald, heldige eller uheldige, min Lykke og Glæde sikkert vil afhænge. — Veiret er stygt, i Avisen læste Moder før for mig om et Skib, som var truffet drivende uden Besætning; jeg trøstede hende saa godt jeg kunde med at Mandskabet naturligvis havde maattet forlade Fartøiet og vel sagtens havde bjerget sig i Baadene; nu tuder Vinden paa Vinduerne, Sydvesten Vinden raser stærkt i Aften; ved hvert Drøn i Luften seer Moder paa mig, som om hun vilde sige til mig: »Hvordan troer Du nu ikke, jeg vil gaae i Angst, naar disse Efteraarsstorme tude her, og jeg veed Dig midt ude paa det vilde og oprørte Hav«. — Jeg tænker paa, om — ogsaa vil tænke paa mig, naar jeg er langt, langt borte, naar hun i lang Tid ikke har hørt Noget fra sin stakkels Johannes, som dog ofte vil vende sine Tanker mod hende, baade naar han i godt, stille Solskin ligger paa Dækket, ryger sin Pibe og slikker Solskinnets varme Straaler, og naar han i Regn, Slud og Storme ligger tilveirs og brydes med Seilet, som Vinden pidsker ham i Ansigtet. — Jeg er saa dristig at haabe, at Hun ikke vil glemme mig, naar Hun paa Vinterballerne lystigt dandser, men jeg vil ønske, og vilde gjerne bede Hende om aldrig at tænke paa mig med Angst, fordi Veiret her er stormende og vildt, men erindre, at jeg hverken kan, bør eller vil lade mig afholde fra mit Arbeide paa Grund af

Uveiret, men netop da maa vise mig rask og uforfærdet, gaae tilveirs og brydes med Stormens Styrke og derfor ogsaa tidt vil være udsat for Farer; gaar det derfor galt, hvad man naturligvis aldrig maa tænke paa, da er det en Andens Villie end vor, og da først vil jeg bede min —, som jeg elsker og, saalænge jeg kan, vil vedblive at elske med en trofast Kjærlighed, da vil jeg bede Hende om at glemme mig og vælge en af de mange — — — —.

Tirsdag d. 15de November. Idag er jeg min Sandten i brillant Humeur; thi Dagen igaar spændte temmelig godt af.

Johannes bestod d. 14de Novbr. den almindelige Styrmandsexamen med 37 Points og tog saa i December Maaned Hyre paa Briggen Maria Augusta.

Fra Reiser med Briggen Maria Augusta til Rio de Janeiro og hjem 1870—72.

Plymouth, den 27de December 1870.

Kjæreste Forældre og Sødskende!

Først og fremmest en glædelig Juul, mere festlig og høitidelig end vi have havt den her ombord; dog herom mere senere. Nu vil jeg begynde med Begyndelsen. Mandag den 19de December veed I jo, at vi afseilede, og det i det frygteligste Veir, der tænkes kunde. Allerede tidlig om Morgenen, da jeg var kommen ombord, sagde Captainen til mig, at jeg saa hurtigt som muligt skulde løbe ud paa Toldboden og skaffe saavel en Lods som en Damper til at bugsere os ud. Hvor gjerne jeg end paa Veien vilde have gjort endnu et lille Løb op i Hjemmet, turde jeg dog ikke af Frygt for at komme for silde ombord igjen. Altsaa løb jeg i min bekjendte Iislænder og begge Hænderne i Lommerne paa Grund af den nederdrægtig stærke Kulde og Nordost Vind. — Snart var Alting klart, og i det klareste Solskin, men desværre stærkeste Kulde maatte vi ombord løbe og hale i stivfrosne Touge; men nu er det overstaaet og endogsaa værre Dyst end den. Hurtigt vare vi ude igjennem Bomløbet og med længselsfulde Øiekast saae jeg ind paa Langelinie, hvor endnu ingen Morgengænger havde vovet sig ud. — Ved Trekroner forlod Damperen os og vi satte Seil, krydsende os op til Vedbæk, hvorfra vi med halv Vind gik videre. Nu blev det drøiere og drøiere, og vi mente at komme til at ankre op ved Helsingør; men nei, videre gik Touren og med fulde Seil strøg Maria Augusta stolt over de samme Vande,

hvor sidste og næstsidste Sommer dens Kahytsdreng havde tumlet sig i Jens Linds Baade. Kold begyndte Reisen; men værre skulde den blive. Ikke længe varede det, før Snestorme begyndte at reise sig, Søer skyllede over Briggen, og jeg veed aldrig paa noget Maleri at have seet noget Skib saa overfrosset som vort; Alt var Iis, hele Dækket. hele Bougen var behængt med Iistapper, Touge, Vant og Seil, det Hele var en uhyre Iisbjørn. (Bliv nu blot ikke i mindste Maade angst over hvad jeg nu skriver; men jeg vil hellere fortælle Eder derom end tænke mig Eder i Uvished paa Grund af Telegrammet). Ved nemlig saaledes altid at gaae og hale i Touge, om hvilke et fuldkomment Iislag havde lagt sig, fik jeg daarlige Fingre, som nu have vist sig at være Koldbrand; men det skal I slet ikke bryde Eder om; thi idag har jeg været underkastet Lægesyn, hvorom mere senere. Imidlertid vidste jeg ikke hvad det var og omtalte det ikke, men vedblev mit Arbeide, indtil jeg en Dag hører, at Styrmand Barfod og Seilmageren, de havde faaet det samme Kram, og da de gik til Captainen med deres Fingre, ansaae jeg det for høist passende at gjøre ligesaa. Denne blev meget bedrøvet ved at see det, slog op i sin Lægebog, men det stod der ikke. Altsaa var der Intet derved at gjøre. Imidlertid kom Juleaften, og da maae jeg sige, tænkte jeg ofte paa Hjemmet med uhyre stærk Længsel og Vemod; thi her var ikke mindste Spor af Gudstjeneste eller anden aandelig Festlighed, endskjøndt vi den Aften havde skjønt Veir, og den første Fritid jeg fik den Dag var om Aftenen Kl. henved 9, da skulde jeg tilkøis; og førend jeg nu tog Tøiet af, satte jeg mig ved min Kiste, lukkede Blikdaasen op og det første, jeg læste, var den yndige Psalme. Du kan troe, det gjorde godt at læse saavel den, som kjære Moders Skrivelse til mig, om end Sindet ved Gjennemlæsningen bragtes i temmelig voldsom Bevægelse. — Derpaa kom jeg til Indholdet, og atter maa jeg sige, at man først borte fra Hjemmet indseer, med hvor stor en Ømhed og Kjærlighed de i Hjemmet omfatter En. Alle Juledagene har mine Tanker været i Hjemmet og fulgt Eder baade ved Juletræet efter Bordet og Psalmen, 1 ved dette

have afsunget, derpaa ved Divanbordet, hvor Presenterne smagfuldt ligge udfoldede, og om hvilket maaske de gamle, kjærlige Bedsteforældre og Onkel Henrik ogsaa tage Plads, ja I kan troe, Juleaften og 1ste Juledag ønskede jeg rigtignok gjerne at have tilbragt i det yndige, kjære Hjem, endskjøndt jeg her ombord i alle Maader har det saa godt, som det paa nogen Maade kan lade sig gjøre. Captainen er streng, men en rigtig rar og god Mand, alle Folkene ligeledes; jeg spiser i Kahytten, naar Capt., Lieut. og Styrmændene ere færdige. — Julen blev ombord kun feiret med flere lækre Retter baade til Frokost, Middag og Aften. Idag Kl. 3 kastede Briggen Anker i Plymouths Havn paa selvsamme Sted, hvor jeg for halvandet Aar siden ankrede med Jylland; det var underligt for mig at tænke tilbage paa den Tid. Nu var de Syges Antal blevet forøget med en af Matroserne, som havde faaet samme Sygdom, og derfor havde Captainen søgt Havn for at faae Lægehjælp. Kl. 4½ afseilede Capt. med sine Syge i en Jolle til Land, og vi kom op til Doktoren, som kaldte os ind i sit Værelse, En efter En. Han sagde, at det var Koldbrand; men kun i en meget ringe Grad, at vi skulde holde os inde, og mine Fingre skulde prikkes lidt med en fin Synaal; forresten var der ikke mindste Fare for Nogen af os. — Vi bleve jo glade, da vi havde ventet, at vi skulde have de syge Fingerstykker kappet af, og derpaa marscherede vi atter med Captainen til Havnen, hvorfra vi transporteredes ombord. Jeg var kun søsyg halvanden Dag, men da var jeg det ogsaa tilgavns, og mistede ved samme Leilighed saavel min Sydvest som min Beghat; et Glas og et Smørkandelaag har jeg slaaet itu, det sidste 1ste Juledagsmorgen, det første idag, da Ankeret faldt her i Havnen. Forresten seile vi vist imorgen; jeg er altsaa temmelig rask, snart fuldkommen, haaber jeg, da vi nu gaae til Varmen, overordentlig glad og tilfreds. Lev nu vel, kjæreste Forældre! glædeligt Nytaar og Tak for al Eders Kjærlighed og Godhed imod mig i dette Aar. Hils alle Slægtninge, de gamle, venlige Bedsteforældre, Onklerne, Clara og Jørgen, Sophie

og Vilandt. alle mine gamle Venner, især Drechsel og Knudsen, Thrine og Alle hjemme fra Eders

Johannes Kolthoff.

Næste Brev rimeligviis fra Rio Janeiro.

(Af Dagbogen).

Bestemmelsesdagen for vor Afreise var Søndagen den 18de December 1870; men da vi den Morgen mødte ombord paa Briggen, som endnu laa inde paa asiatisk Compagnies Plads, var Vinden N. V., altsaa Modvind, hvorfor vi fik Ordre til atter at gaae og at møde næste Morgen præcis Kl. 7½. Denne sidste Søndag, som jeg tilbragte hjemme, var mig rigtig hyggelig, i Særdeleshed da jeg om Aftenen sad hos de kjære Bedsteforældre, sammen med mine Forældre, Sødskende, Svoger og Onkel Henrik. Før vi om Aftenen skulde drikke The, mødte jeg mine gamle Venner Drechsel og Knudsen, og det var ogsaa rart at faae dem sagt rigtigt Farvel, og Afskedsgildet holdtes hjemme ved Gammelstrand i Dagligstuen, hvor vi trak Portemonaierne op, talte den klingende Mønt op paa Bordet og lagde sammen til en Flaske svensk Banco samt Cigarer. Derpaa fulgte de mig hen til Bedsteforældrene, idet jeg paa Veien kjøbte Gardintøi til min Køie ombord. — Aftenen tilbragtes, som sagt, hos Bedsteforældrene og efter en hjertelig Afsked gik Familien Kolthoff hjem. — Derpaa fulgte jeg hjem med Lund og Clara, for at laane nogle Bøger til Læsning ombord. Efter at have sagt Farvel til dem gik jeg hjem og tilkøis, men jeg mindes saa tydeligt det Haandtryk og det Blik, Moder gav mig, da jeg sagde Godnat den Aften; den Ømhed og Kjærlighed, der laae deri, viste mig, med hvilken Kjærlighed en Moder omfatter sit Barn, endogsaa mig, der har forvoldt mine Forældre saa megen Angst og Sorg lige fra min tidligste Barndom. — Dog blev jeg end bevæget den Aften, saa blev jeg det dog endnu mere næste Morgen, da den virkelige Afsked skulde finde Sted. Til dem Alle fik jeg sagt Farvel, undtagen til min Broder Henrik, som laa og sov og som jeg derfor ikke vilde vække. Men da jeg nu skulde tage

nogle Smaating af mit Tøi med mig ombord, saae jeg en Pakke med Udskriften: Til at aabnes Juleaften. Da vidste jeg ikke, hvad jeg skulde sige, Smil og Taarer kom paa samme Tid over mit Ansigt. endelig fattede jeg mig, omfavnede mine Forældre og Julie, sagde Farvel og gik ned ad Trapperne og ombord. Næppe ankommen. kalder Capt. Broberg paa mig og varskoer mig, hurtigt at gaae ud paa Lodscontoiret og bestille Lods og Dampbaad til at bugsere os ud. En skarp Nordosten Vind blæste mig i Ansigtet, da jeg travede ud ad Amaliegade. alle Rendestene vare belagte med Iis, og en streng Frost bebudede Vinterens umiddelbare Nærhed. Da jeg kom til det saa vel bekjendte Frederiks Hospital, skulde jeg naturligvis see til Vinduet, og David Leerbeck blev den af mine Bekjendte, som jeg sidst saae i Kjøbenhavn. Vi hilste paa hinanden; men jeg troer. det kneb lidt, inden han i Fyren med Iislænderen gjenkjendte den seige Johannes. — Lodsen var snart bestilt, og nu begyndte Søfarten med en Tour paa Bugserdamperen fra Toldboden til asiatisk Compagnie; snart vare Varpene førte ud, og under Forsang af Matrosen Vilhelm halede Briggen ud fra Pladsen og Damperen begyndte at hale os gjennem Bomløbet, hvor Styrmand Barfods Kjærest, Søsteren til før omtalte Matros Vilhelm, samt dennes Broder tilviftede os det sidste Farvel. Samtidig blev her Captainens Svigerfader. Capt. Ache, landsat. Frygtelig bidende var Kulden, og enhver Tougende var stivfrossen. Da vi vare komne udenfor Trekroner, forlod Damperen os. vi satte Seil og begyndte at krydse, og da Fokken skulde sættes til, fik jeg min første Entretour, idet jeg blev sendt op at overhale Gardingerne, som ogsaa vare fastfrosne, — jeg kan ikke nægte. at det jo var dygtigt koldt deroppe. Da vi havde rækket op til Vedbæk, kunde vi akkurat ligge Cours, hvorfor den velsignede Krydsning ophørte. Saa skulde Johannes ned i Kahytten og dække Bord til Frokost, det var min første Opvartning. Om jeg bar mig rigtigt eller galt ad. veed jeg ikke; men der er mest Sandsynlighed for det Sidste, dog dengang fik jeg ingen Skjænd; men hvorlænge varede den gyldne Tid — ligesaalænge som Adam var i Paradis,

nu for Øieblikket kan jeg ikke sige andet, end at jeg har faaet flere end min Kiste kan rumme. endskjøndt den dog er dygtig stor.

Imidlertid var det bleven en halv Storm, som stedse tiltog mere og mere, hvorfor den almindelige Mening blandt Folkene var, at vi skulde ankre op ved Helsingør; men nei, videre gik Reisen, og vi stode ud i Kattegattet. Nu skete intet Mærkværdigt, dog jo, Captainen sagde: »Johannes skal ikke paa Nattevagt med, før vi faae mildere Veir.« Som sagt. saa gjort, jeg nøiedes med at tørne ud hver Morgen Kl. 4. — Stadig tiltog Frosten og Vindens Heftighed, og snart vare vi i Nordsøen, hvor vi fik stærke Snestorme, dog . . . det er sandt, jeg har glemt at omtale min Søsyge. Den indtraf forbandet hurtigt; den første Offring til Havets Gud modtog Neptun en Aften, da jeg maatte løbe op fra Kahytten, for ikke at overlevere mine Gaver til Dækket, og der stod jeg, iført min Sydvest, mine Oliebuxer, Stortrøie og Olietrøie, med Hovedet bøiet ud over Relingen, og just som jeg allerbedst staaer saadan, kommer et Vindpust og psst, der fløi min Sydvest, jeg slog begge Hænderne sammen over Hovedet, for om muligt at kunne fange den, men i Stedet for Sydvesten greb jeg kun i mine fagre bløde Lokker, der som nye Riiskoste stivt strittede ud til alle Sider. I denne behagelige Tilstand var jeg halvanden Dag, saa var Bølgerne tilfredsstillede med Øllebrød, men i de 3 paafølgende Dage kunde jeg Ulykkelige ikke bekvemme mig til at tage nogen anden Næring end de tørre Beskøiter. — Endelig var al Ubekvemmelighed sporløst forsvunden, og jeg gaaer nu videre i Fortællingen. — Den vedvarende Kulde begyndte snart at gjøre sin onde Virkning. — Hver Gang nemlig at jeg skulde vadske noget Porcellain af, maatte jeg hale en Pøs salt Vand op, og dette var selvfølgelig iiskoldt, dernæst løb man og halede i Touge, som vare omgivne af tykke Iislag, og endelig var Ens Overtøi ligeledes overtrukken med Iis. Alt dette i Forening bibragte mig nogle Fingerspidser, som svulmede op, bleve snehvide, uden Følelse, men dog ømme ved Berøring. Jeg vidste ikke hvad det var, men tænkte, det gaaer over; nei tvertimod, efter nogle Dages Forløb forvandlede

det sig til store Blaser, som strakte sig fra Neglene ned til andet Fingerled, og da jeg hørte, at Styrmand Barfod havde faaet noget Lignende, og havde vist det til Captainen, ansaae jeg det for Rigtigst at gjore det Samme, og Captainen gav os til Svar, at han aldrig havde seet noget Lignende, men efter sin Lægebog maatte han antage det for Koldbrand. Der blev ikke gjort Noget ved dem, og snart modte Matros Vilhelm tilligemed Seilmageren med de samme Daarligheder. Naa, tænkte jeg, den er jo reen, nu kommer du vel sagtens hjem med halve og kvart Fingre, saa er du jo rigtignok færdig. Imidlertid var det Capt. Mening at tage ind til Havn for vore Fingres Skyld; men nu skal jeg fortælle en glædelig Juul.

Som ovenfor sagt, havde vi en heldig Medvind over Nordsøen; men netop som vi vare komne ned paa Doggers Banke, fik vi Stille, og underligt nok, samtidig med dette Veir kom Julen. Da jeg Juleaften gik nede i Kahytten og vartede op, da kan jeg ikke nægte, at Længsel undertiden tog dygtig stærkt Overhaand over mig hver Gang jeg i Tankerne var i Hjemmet, og omtrent ved hver Gang Uhret slog, tænkte jeg paa, hvad de nu foretoge sig hjemme, og desuden vidste jeg ogsaa, at der nok var dem, som sendte en venlig Tanke til mig, mindst ahnende, hvad mit Arbeide herombord bestaaer i. — Allerede i de sidste Dage før Juul havde jeg tænkt over, hvorledes den Fest muligvis maatte blive feiret, og jeg havde dog haabet, at man paa en eller anden Maade skulde vide, at det var en høitidelig Fest, kort sagt, jeg havde ventet en lille Gudstjeneste ombord, ligesom den Juul, jeg var med Fregatten Jylland i Piræus; men nei, der havde jeg taget aldeles Feil, den Maade, paa hvilken Julens Festlighed feiredes her, var ved større og rigere Maaltider, og derfor havde jeg naturligvis saa meget desto mere at varetage, og det er virkelig Tilfældet, at min første Fritid den Dag var om Aftenen Kl. 9, da var jeg færdig og gik ind i Lukafet for nu at aabne den Blikdaase, som jeg havde faaet med, »til at aabne Juleaften«. Øverst laa et Stykke Papir, jeg tog det frem, aabnede det og læste nu nogle Ord, min kjære

Moder havde skrevet til mig. — Nu kunde jeg ikke længer styre mig, jeg brast i Graad; men af Frygt for at Vilhelm, Kokken eller Tømmermanden, som vare derinde, skulde see det, stak jeg mit Hoved ind i min Køie og lod, som om jeg var ifærd med at ordne den. — Dog, den Juul var mig altfor mærkværdig til at jeg behøver at nedskrive den for at kunne erindre den; jeg vil derfor gaae videre og fortælle, at 3die Juledag om Formiddagen vare vi saa vidt, at Briggen heiste Lodsflag for at gaae ind i Plymouths Havn. — Snart kom denne tilborde i en af disse raske engelske Kuttere. Det første, Captainen sagde til ham, var om vore Fingres sygelige Tilstand. Vi kom hen til Lodsen; men denne sagde intet andet end: »No, sir Capt. I never remember to have seen that before« og efter denne Erklæring blev Maria Augusta lodset ind til Plymouth, og det var et underligt Træf, at vi just ankrede op paa selvsamme Sted, hvor Fregatten Jylland lagde sig, dengang jeg var med den, altsaa i den saakaldte »lykkelige Tid«. — Førend jeg imidlertid giver én Beskrivelse af Plymouth, er jeg nødsaget til at omtale Besætningen ombord. Det er bedst at begynde med Begyndelsen.

Vor Captain, Capt. A. E. Broberg, er i mine Øine en sjelden smuk Mand, høi og kraftig bygget, med sort krøllet Haar, høi Pande, og hans hele Ansigt bærer Præget af en mandig, bestemt og ædel Character. — Dernæst have vi 2 Styrmænd; Overstyrmanden ved Navn Barfod er lille, lyst Haar og Skjæg, og jeg maa sige, at han er vistnok mageløs rar og god; taler han med En, er det altid med Mildhed og Venlighed, og ved at kaste et Blik ind i hans Kammer, seer man snart, at hans Interesse for al god Læsning er stor, de fleste bekjendte Forfatteres Værker finde Plads paa hans Hylde, og en stor Contrast til ham er derfor 2den Styrmand, som efter eget Udsagn aldrig læser et Ord; han er mørk; og skjælder han tidt, saa mener han det langtfra saa galt; tvertimod begynder jeg nu ogsaa at komme godt ud af det med ham. Derpaa gaae vi forud til Lukafet, hvor vi finde Søfolkene, blandt hvilke jeg vil begynde med den af Matroserne, jeg

allerede et Par Gange har omtalt, nemlig Vilhelm Nielsen, han er en af de muntreste ombord, altid (med Undtagelse af en Reise med Briggen Brasilianeren) har han faret med Maria Augusta, saa han er godt kjendt med Captainen, er desuden Svoger til Overstyrmanden og langt ude i Familie med 2den Styrmand Ole Hansen. Altid er han i godt Humeur, syngende, spillende Berider, og altid gaaer han med sin Yndlingssang i Lommen. »Hvad mon det er for en Sang?« spørger Læseren, og jeg troer næppe, Enhver kjender den: den begynder saaledes: Smukt i Procession, pæn og pyntet hver Person, see der har vi Brudetoget o. s. v., men nu har han sunget saameget af den, at kun de 2 sidste Vers ere tilbage. — Den anden Matros er en Islænder, hans Navn er Christian, han er høi, og efter hvad Rygtet siger skal han være af betydelig Styrke. — Saa have vi 2 Franskmænd, det vil sige Bornholmere, den Ene er Tømmermand, og ham kjendte jeg i Forveien fra Navigationsskolen, den Anden er Kok. — Saa er der Seilmageren og en let Matros, den Første er Kjøbenhavner, sort krøllet Haar, mørkebrun Ansigtsfarve, og ligner egentlig efter min Formening mere en Italiener end en af vore nordiske Ungersvende. Let Matrosen, hvis Navn er Ingvar, er, saavidt jeg veed, fra Føhr og i Forveien ved Rio Reiser vant til Varmen og ved Grønlands ditto vant til Kulden; han synes knap at respektere sin Fødestavn, idet han altid synger den yndefulde: Jeg er en Kjøbenhavner, og derfor altid glad o. s. v. — Saa troer jeg, jeg har hele Personalet, med Undtagelse af den vanartede Kahytsdreng Johannes, som gjør Ulykker hele Dagen og faaer Vrøvl og Skjænd ogsaa hele Dagen, og nævner jeg endnu vor sorte, krøllede Pudel Fru Trofast, da troer jeg ogsaa jeg har omtalt hele Forsamlingen. — Nu altsaa videre i Texten. — Saasnart Ankeret var falden, vrimlede der af Baade paa Siden af os, medførende Bekjendte af Captainen. Iblandt disse erindrer jeg kun En, som i Særdeleshed tiltrak sig min Opmærksomhed; han gik under Navnet Frits og kunde brække en Smule Dansk. Ogsaa han blev af Captainen indviet i vore Fingres Tilstand, og Enden blev, at Captainen, Styrmanden, Lieutenanten,

Vilhelm, Seilmageren og jeg gik i omtalte Frits's Jolle og seilede ind. — Naar man ligger i Havnen og seer ind paa Plymouth, kan en Ubekjendt ikke let forstaae, hvad det egentligt er, han seer. Store Volde frembyde sig for Øiet, bagved disse seer man en tyk Røg hvile over Tagene paa Husene. Helt til Venstre sees nogle aftaklede Orlogsmænd, og det er det Hele. Kommer man derimod med et Fartøi ind mod Land, forandres Udsigten snart; thi jo nærmere man kommer, desto høiere op ad Gaderne seer man; ved Havnen vrimlede af Baade, Fiskere og Sjouere stode i fortrolige Samtaler, de Første rygende deres smaae Cheakpiber, de Sidste gnubbende Ryggraden og Skulderbladene ivrigt imod Steenrækværket. — Skjøndt vi kun havde været en 8 Dages Tid i Søen, var det mærkeligt, at man allerede var saa uvant med at gaae paa Landjorden: thi jeg erindrer tydeligt, at jeg gik og vraltede og kunde kun med Møie faae Benene med. Altsaa, vi travede op i Byen, Capt., Lieut. og Styrmanden i Spidsen, fulgte i Hælene af de 3 Blodhunde: Vilhelm, Seilmageren og Johannes. Først gik vi ind til en Skibshandler, og efter at Captainen havde vexlet nogle Ord med dennes unge smukke Kone, fortsatte vi Reisen mod vort Maal: Doctoren. Efter at være gaaet igjennem mange snevre, tilsneede Gader, som laae indknebne imellem de høie Huse, og hvor man ikke saae andre Equipager, end nogle Vogne, som man vist paa Dansk med et fint Ord kalder Gumpekasser eller Kærrer, trukne af de bekjendte store engelske Trækheste, kom vi over en større Plads til Plymouths Østergade, og efter saa at være gaaet et godt Stykke opad denne, dreiede Føreren for vort Tog, Captainen, ind igjennem en Jern-Gitter-Dør og hele Slænget fulgte ham. Her boede Doctoren. Saasnart der var ringet paa Døren, kom en net lille Terne og lukkede os ind i en lang Gang, belagt med lakeret Voxdugstæppe; for Enden af denne stod en lille Kamin, og det var et hyggeligt Syn, i denne Vinterkulde at komme ind i en kjøn Bolig og see og høre Ildens Knitren i Kakkelovnen. Medens Captainen og Lieutenanten gik ind i Doctorens Værelse, forbleve vi Patienter ventende i Gangen, indtil man kaldte os ind En efter

En, og hver Gang En af os kom ud fra Lægen, kom vi Andre strax hen til ham med det Spørgsmaal: »Hvad sagde han? er det Koldbrand og hvad skal der gjøres ved det?« Endelig kom Touren til Rosinen i Pølseenden, jeg mener mig selv. Da jeg kom ind, spurgte Captainen mig, om jeg talte Engelsk. Nei, svarede jeg, og tænkte, det er bedst at lade dem sidde og snakke, jeg skal nok høre godt efter. Som sagt, saa gjort. Og nu gik Kvidren, hvoraf jeg hørte saa meget, at da jeg kom ud til de Andre i Gangen, kunde jeg fortælle dem Alt, hvad Docteren havde sagt, at det var Koldbrand, men kun i en let Grad, at vi maatte ikke komme paa Dækket og ikke komme med Hænderne i koldt Vand, men skulde have Fingrene indviklede i Bomuld og paa Veien ud til Havnen og ud til Skibet skulde putte Hænderne i Lommen. Med den Besked gik vi derfra og atter til Skibshandleren, hvor Vilh., Seilm. og jeg skulde vente, indtil Captainen kom igjen tilligemed Lieutenanten og Styrmanden. Her gik nu vi 3 Stakler i Boutiken i en Hundekulde, da det tilsidst faldt os ind, at der vistnok maatte være varmere inde ved Siden af, hvor der var en Café. Der snege vi os ind og forlangte engelsk Porter; Øllet var udmærket, men havde vi i Forveien været kolde, saa blev vi det saamæn meget mere nu. Med Tænderne klapprende i Munden og med Hænderne i Buxelommerne efter Ordre gik vi tilbage til Skibshandleren, hvor snart efter Captainen, Lieutnanten og Styrmanden samt Frits atter arriverede. Derpaa sjadskede vi igjen ned til Havnen og seilede saa ombord. — Næste Morgen Kl. 6 lettede vi atter og stode igjen ud i Canalen, hvor vi for en udmærket Medvind seilede afsted ud i Atlanterhavet.

Lørdag d. 11te Februar 1870.

Kjære Forældre!

Nu er jeg da velbeholden ved Land igjen, og I behøve ikke mere at frygte for mine Fingre, som helbrededes en 14 Dages Tid efter vor Afseiling fra Plymouth. Vi have haft en meget heldig Reise, og jeg er ved bedre Mod og Humeur, end da jeg sidst

skrev, endskjøndt jeg tilstaar, at jeg aldrig vil gjøre nogen Tour mere tilsøes som Kahytsdreng, hvor herligt jeg end ellers synes om Sølivet. — I vide jo, hvad Dag vi kom til Rio. Nu ligge vi klods op til Land ved Trapechio do Maja. Jeg har nok adskillige Gange været i Land, men det har altid været i Embeds-Forretninger, snart for at kjøbe Kjød, snart Frugt til vor Passager, Lieutenanten. Imorgen, Søndag, skal vi have Selskab ombord, Dameselskab endogsaa, saa jeg imorgen tidlig faar nok at bestille med at pudse min Thekande, Kaffekande, Terrin, Spiseskeer og Theskeer, slibe mine Knive og Gafler; i Anledning af Selskabet skal jeg have mine fine Ravndugsbuxer paa. — Tak for Eders kjære Brev; men gid jeg vidste, om Captainen virkelig kan lide mig; thi det troer jeg næppe, naar jeg dømmer efter, hvordan han skjænder paa mig. — Vi have haft den Sorg idag, at vor muntre Trofast er død i Land. Den var gaaet i Land med Captainen; men nu er der saa mange Hunde her i Rio, at de lægge smaae Boller med Hundegift paa Gaderne, en saadan havde vor stakkels Hund spist, kort efter fik den tre Gange voldsomme Krampeanfald, og endelig lagde den sig stille ned og døde. Styrmand Barfod blev saa bedrøvet, at han nær havde grædt derover; han er en mageløs rar Mand. — En af Matroserne, Styrmandens Svoger, laante mig en Sydvest, saasnart jeg mistede min; men den Olietrøie, jeg havde med hjemmefra, var en ussel en; den er revnet tværs over, saa jeg har maattet laane en af let Matrosen. Jeg tænker, vi komme hjem midt i Mai, altsaa naaer jeg hverken at komme hjem til Confirmationen eller til min Fødselsdag. — Henad den Tid kunne I maaske see at forhøre Eder lidt om en Youngmanshyre til mig: jeg vil nemlig ikke med Maria Augusta næste Reise. — I ere vel nok saa gode at besørge indlagte Breve efter Udskriften. — Nu skriver jeg til Eder igjen om 8 Dage: jeg har ikke kunnet skrive før nu. — Hvordan have de kjære Schnitters det, og hvorledes staar det til i Kronprindsessegaden. — Det var noget for Julie at være her i denne Varme, ved de høie Bjerge, som omslutte Havnen; jeg kan gjerne tage en anden Skjorte paa

hver halve Time, og dog forslog det ligemeget. — Det er mig endnu umuligt at finde Noget, som man kan have med hjem; jeg synes, det er en væmmelig By; men Indseilingen er smuk. Hils nu alle kjære Venner, hils i Ribe, i Compagnistræde, Kronprindsessegade, hils Emma, Onkel Leo, som maaske nu er hos Eder, mine gamle Kammerater; skjøndt de vel næppe mere spørge efter mig. — Nu er Klokken 9 Aften, og jeg skal ud at vadske en Skjorte, før jeg gaaer tilkøis, og imorgen op Kl. 4 som sædvanlig. Jeg er rask og glad ved min nye Vei og ved Tanken om snart at kunne fare som Youngman. Nu længes jeg ikke saaledes som i Begyndelsen; men det kommer nok igjen, naar jeg passerer Helsingør eller kan øine Kjbhvn. Jeg skal nok passe mit Helbred saa meget som muligt; men jeg maa da sige Moder, at man netop skal drikke stærke Drikke. Jeg var nu saa grumme dydig og holdt mig til Moders Ord og drak det bare Vand uden Spiritus i; men Følgen viste sig ogsaa snart, idet jeg var lidt utilpas og maatte holde Køien de to første Dage, vi laae her. Capt. sagde da til mig, at det var foraarsaget ved Vandet; og jeg drikker nu min Grog (Rom og Vand) hver Formiddag og min Snaps hver Eftermiddag efter endt Arbeide, og føler mig fuldkommen vel. Lev nu vel, kjæreste Forældre og Sødskende.

Eders Johannes.

Onsdag d. 15de Februar 1871.

Mine kjære Forældre!

Da Captainen sagde mig, at Paketten først afgaaer iovermorgen, vil jeg benytte Leiligheden til at sende Eder endnu et Par Ord. Nu ligge vi ikke mere inde ved Land, men ere helt ude paa Rheden igjen; vi ere nemlig færdige med Losningen, og skulle nu male Skuden inden- og udenbords, hvorpaa vi atter skal ind til Land for at lade Kaffe. Her ligger flere danske Skibe, 3 Brigger, Danneborg Kapt. Fleischer, Frode Kapt. Hering og Flink ogsaa en Kapt. Hering. Folkene fra disse Skibe komme ofte her ombord om Aftenen, drikke Grog og fortælle Historier;

men i Søndags Formiddags hørte vi en Matros fra Frode, født i Taarbæk, som godt kunde huske Eder og Julie og Clara, fortælle, at Frederiks Hospital lille Juleaften var brændt, navnlig alt det, som vender ud imod Amaliegade; er det Tilfældet, kunde I gjerne have skrevet det til mig og fortalt mig, hvordan det er gaaet Leerbecks. — Idag gaar Rygtet, at Paris har overgivet sig: mon det er muligt? Jeg har endnu ikke været ordentlig i Land, men saafremt der ikke skal være Selskab ombord paa Søndag, vil jeg søge Tilladelse til at gaae den Dag. Selskabet i Søndags gik meget pænt. Om Morgenen skurede jeg først Gulvet i Kahytten. De Fremmede kom Kl. 9½ F. M., spiste en god Frokost, Skinke med Røræg, Boeufsteg, Smør, Brød, Ost, Pølse, Desert, bestaaende af Bananer og Oranger, og endelig Kaffe. Til Maaltidet Rødvin, Portvin, Sherry og Solbær-Likør. Imidlertid behøve I ikke at frygte for, at jeg er bleven kræsen, naar jeg kommer hjem; thi jeg spiser ikke det Lækre i Land med større Nydelse end jeg i Søen tærer Ærter og Flæsk. — Bare jeg nu vidste, hvad jeg skulde kjøbe hjem med. — Jeg har vist glemt at sige Eder, at Matroserne alle ere saa gode imod mig, og kort Tid efter vi forlode Plymouth, erholdt jeg Tilladelse til at ryge min Pibe i Lukafet, saa naar jeg i Søen har Frivagt, kan man see mig gaae ind i Lukafet, lægge mig i Køien, stoppe Piben, tage en Bog frem og ligge og læse ligesom de andre Søfolk. — Jeg har læst Smaafortællingerne af Thomas Lange. Daabens Kraft og er midt i Rolf Krake; undertiden læser jeg til Forandring Navigationen igjennem. Forresten have vi i disse Dage haft en styg Historie ombord med —, dog vil jeg ikke skrive det til Eder, da det saa let kunde komme videre, og jeg faae Skyld for at have fortalt det til Andre. — Islænderen derimod og Overstyrmanden ere herlige Mennesker: hvis jeg paa Søndag kan faae Lov til at gaae i Land, følger jeg med dem. — Det er underligt at høre, at I hjemme gaae i flere Graders Frost, og vi her blot ønskede at kunne vælte os i Sneen. Der skal nok ligge 100 Skibe paa Kjøbenhavns Rhed. Jeg troer ikke, der bliver en eneste Mand af

Besætningen, som gaaer med den næste Reise, naar jeg undtager Styrmand Barfod. I kan troe, jeg er snart dreven i al Slags Kokkepige- og Stuepigearbeide, saasom at lave Kaffe, pænt skylle Kaffeposen af hver Gang den har været brugt og hænge den op til Tørre, vadske Tallerkener, Knive og Gafler af o. s. v., feie Kahytten, ja endogsaa Riberhus skal jeg holde rent; men det gaar Alt med Vanen. Undertiden kommer der saa lidt extra Ærinder, som at kjøbe Frugt til Lieutenanten, skjære en Skraa af til 2den Styrmand o. s. v. Nu vil jeg slutte og sende Eder et ligesaa langt Brev med næste Paket; jeg veed ikke, enten det er om 8 eller 14 Dage. Hils nu Alle, hjemme, som i Ribe og paa Lolland, hils Peter Kofoed og sig ham, at jeg næste Gang skal skrive til ham med. Giv Malthe Bruun indlagte Brev. Lev nu vel!

Eders Johannes Kolthoff.

(Af Dagbogen).

Nu veed jeg ikke, hvad jeg skal skrive om Seiladsen: den gik hurtigt og godt, næsten altid Medvind, og den 6te Januar passerede vi paa Dagvagten Madeira. To Ting har jeg imidlertid alligevel glemt at omtale. Det Første er Flyvefiskefangsten, som pludselig blev meget almindelig; thi naar man henad Aftenen sad forude, og Skuden løb sine 8 à 9 Miils Fart, hørte man med Eet en Pladsken og Sprætten paa Dækket, og løb man saa efter Lyden, saae man en af disse Fisk ligge og boltre sig af Ærgrelse over, at den var kommen ombord hos os. For imidlertid snart at faae den til at glemme sit Feiltrin, tog man Dyret, gik agterud med det og lagde det i en Pøs, hvor det traf sammen med gamle Kammerater, som allerede vare reiste til Valhalla. I Forbindelse hermed staar en lille Historie mellem Vilhelm og anden Styrmand. Hjemmefra havde vi nemlig medtaget nogle Fade Øl, og af den Grund ophørte Brændevinsranconen og blev afløst af Øllet. Dette var imidlertid til stor Sorg for Enkelte, deriblandt omtalte Vilhelm, hvorfor han snart fik udspekuleret en Plan, som gik ud paa om muligt at faae sig en lille Snaps til sin Mad. Da jeg en Morgen

gaar henad Dækket, hører jeg En raabe: »Johannes!« Jeg vendte mig om og seer Vilhelm med et luunt Griin vinke ad mig. Da jeg kommer hen til ham, siger han: »Du Johannes! nu skal jeg sige Dig en Ting. Jeg vil Satans gjerne have mig lidt Brændevin. Kan Du ikke stille Dig meget uskyldig an og bede 2den Styrmand om han ikke vil give mig en Flaske med Brændevin til at opbevare en Flyvefisk i; men Du maa s'gu passe paa, at ikke den Gamle hører det.« »Ja, jeg skal nok see at gjøre det, naar blot jeg kan lade være med at lee.« Som sagt, saa gjort. Om Eftermiddagen, da Vilhelm stod til Roers og 2den Styrmand sad foran Kahytten tilligemed Seilmageren og syede Seil, nærmede Johannes sig og med en meget naiv Mine tiltalte han Wrangel saaledes: »Det er sandt, Styrmand, jeg skulde sporge Dem fra Vilhelm, om De ikke skulde have en lille Flaske tilovers, hvori De vilde give ham lidt Brændevin eller Rom til at opbevare en Flyvefisk i«. Wrangel blev kobberrød, saae først paa mig, som stod meget alvorlig, dernæst paa Vilhelm, som smaaloe ved Roret, og endelig sagde han: »Hvornaar har han givet Dig det Ærinde? Han kan jo selv bede mig derom, naar han dog seer mig hver Dag og taler med mig.« Imidlertid var Wrangel jo ikke saa let at pudse af, og til sin store Sorg opnaaede Vilhelm altsaa ikke at bringe en Flyvefisk med hjem. Den anden Ting jeg vilde omtale var, at den ærbare Fru Trofast blev berøvet sin kostbare sorte Kaabe, idet den kom under Christians Behandling, som med min Sax nok saa elegant afbarberede dens sorte Paryk, og skjøndt Fruen sprættede, peb og klynkede nok saa meget under denne barbariske Fremgangsmaade, holdt Christian standhaftig ud til Enden, og da det vel var overstaaet (vel at mærke med et lille Hak i det ene Øre), følte Fruen sig betydelig lettere og bedre tilpas, endskjøndt det just ikke havde forskjønnet hendes Ydre.

Den næste mærkelige Dag, som indtraf, var den 22de Januar, den Søndag, vi passerede Linien. Det er en gammel og noksom bekjendt Skik, at den, som for første Gang passerer Linien, bliver (som det kaldes) døbt. — At dette forestod mig, vidste jeg nu i

Forveien, og ligeledes, at det ingenlunde var nogen behagelig Daab at gjennemgaae; men jeg vidste derimod ikke, hvori det Ubehagelige egentlig bestod, ikke heller, hvorledes hele Ceremonien udførtes. Men da den 22de Januar indtraf, blev jeg fuldstændig befriet fra min Uvidenhed; hele Dagen taltes ikke om noget Andet, og efter storartet Raadslagning fastsattes Eftermiddagen til Udførelse af Høitideligheden. Heldigvis var jeg nu ikke den Eneste, som skulde underkastes saavel Neptuns som Barberens grumme Behandling; men jeg fandt Medlidende i en Passager, Hr. Lieut. —, samt i en af Matroserne, Christian Ketilsøn. — De første Tilberedelser, jeg saae, var, da jeg kom forud, hvor Vilhelm og Ingver stode ved en Ende Manilla, som de havde spændt ud, og ivrigt syslede med at flække Garnene og rede dem glat ud. Hvortil dette skulde være, ahnede jeg ikke; men da det var færdigt, seer jeg Vilhelm, som skulde forestille Neptun, tage det om Ansigtet som Skjæg, iføre sig Olietrøien, Oliebuxer og sin store gamle Yankeehat, spænde Rem om Livet, og i denne maleriske Dragt stige ud i Gallionen. — Lidt efter blev Kokken kaldt frem paa Scenen, en stor Bylt stukket op under hans Frakke paa Ryggen, stive Papirsflipper struttede op om Ørene paa ham, og da han var saaledes udstafferet, begyndte han at tillave sin Barbersæbe, som rørtes sammen af grøn Sæbe, sort Maling, Blanksværte og Skofedt, og som Barberkost fik han en Pind. Imidlertid havde Styrmanden givet Vilhelm en Bog med Afbildninger af enkelte Havne, Indløb og snevrere Farvande, og Kokken havde denne Bog under Armen som Regnskabsbog. Medens nu Capt., Lieut. og Styrmanden sade ved det brune Bord i behagelige og magelige Havestole, seer man pludselig Neptun med sit lange, vaade Skjæg, besat med Tangplanter, Fiskeskjæl og Koraller, stige op fra Havets Dybde og pludselig praier han: »Brighoi«! — »Halloi«, svarer Captainen, Neptun klattrer ombord, og med sit Søkort under Armen gaar han tilligemed Barberen agterud. Nu vexlede disse Tre nogle Ord med hverandre, og medens — i stum Forbauselse sad og gabede paa dem, viser Vilhelm paa Kortet, hvor

Captainen befinder sig. og Kokken noterer efter Captainens Diktat, hvormange Folk han skal have barberet. — Da dette var bleven afgjort i Mindelighed, kom Neptun og Barberen forud og gik hen til deres Døbefont i Spuleballien. — Endelig kom det første Offer, — —. Han maatte indtage sin Plads paa et Brædt, som blev lagt tværs over Ballien, som var godt halv fuld af Vand. Kort efter nærmede Barberen sig, og efter at have dyppet Pinden, indsmører han —, trækker pludselig det Brædt bort, hvorpaa — sidder, og der gaar — lige baglænds ned i Ballien, Neptun dukker ham tre Gange under Vandets Overflade og — er døbt.

Efterat Christian og jeg havde modtaget lignende Behandling, bevæbnede han sig med en Pøs Vand, og nu opstod der et drabeligt Slagsmaal med Vand, den ene Pøs efter den anden blev slynget imod En, og ved at sammenligne denne Daab med en Daab i Sneen (som f. Ex. i Gronnegaarden paa Frederiks Hospital) fandt jeg dog den første mere barbarisk end den sidste. — Da hele dette Skuespil ophørte, trak de Kæmpende sig tilbage til Lukafet, pjadskvaade og med Vandet drivende ned af dem. — Derpaa skiftede vi Tøi og bøde hinanden »Velkommen til Linien« ved 2 Flasker Rødvin, som Captainen havde givet til Lukafet. Aftenen hoitideligholdtes ved Grog, og dermed var hin mindeværdige Dag endt. Men snart kom der en Dag, som staar nok saa klart i min Erindring, det var den 24de Januar, da jeg paa Dagvagten væltede en Fjerding grøn Sæbe i Butleriet. Det var vel omtrent Kl. 6. at Kokken siger til mig: »Johannes, Du maa skaffe mig nogle Løg til Maden.« — Engang tidligere havde jeg taget Løg til den kjære Kok, og Hansen havde dengang sagt til mig, at naar jeg aabnede den Dor. som fra Kahytten førte ind til Butleriet, kunde jeg tage Løgene i den Fjerding, som stod lige indenfor. Samme Fremgangsmaade vilde jeg nu bruge denne Gang. men ak! hvilket Udfald af mit Forsøg; saasnart jeg aabner Døren. styrter en Strøm af grøn Sæbe ud imod mig, ned over Sofaen. over Captainens Skriverpult og henad Disken. Hvad skulde jeg gribe til? Jeg smækker Døren til igjen for at standse det

fremstyrtende Kildevæld; men det var forsilde, Ulykken var skeet, idet nemlig al Polituren var gaaet saavel af Sofaen som af Skriverpulten. Lidt efter kom Styrmanden ned, saae det og udtalte nogle bebreidende Ord, som jeg imidlertid ikke hørte, og derpaa gik han atter op paa Dækket. Imidlertid blev jeg liggende dernede og fiskede saa meget op af Sæben som jeg kunde. Da hører jeg Døren aabnes; jeg tænkte strax, det maatte være Captainen, og jeg tog heller ikke Feil. Da han kom ind i Kahytten, laa jeg paa Fiskeri under Bordet, og da jeg ventede, at hans Vrede vilde give sig Luft, forblev jeg klogeligen under Bordet. Nu kan jeg ikke huske ordret, hvordan han tiltalte mig, da jeg siden den Tid har modtaget adskillige lignende Straffetaler, men jeg troer nok, at det saa omtrent gik paa denne Façon. »Hvad Fanden er det, Du nu har gjort der, og ned over min Skriverpult, hvor jeg har alle mine Dokumenter og Papirer liggende, som jeg kunde komme i Fængsel for, naar jeg mistede; jeg har dog aldrig kjendt Mage, Du fortjente nogle gode over Rygstykkerne o. s. v. o. s. v. Under Alt dette forblev jeg under Bordet, betragtende hans Øine, som lynede af Vrede, idet de foer fra Skriverpulten til Sofaen og fra denne til mig, som fuldkomment havde efterlignet den politiske Kandestøber i at krybe under Bordet. Enden blev imidlertid, at jeg fik noget Værk hos Tømmermanden til at tørre op med og ved Hjelp af Hansen, som var vaagnet ved den skjældende Stemmes Lyd, lykkedes det at faae det Meste af, men Polituren var og blev borte fra Meublerne.

Imidlertid nærmede vi os stadigt mere og mere til Rio, og da vi vare en 50 Miil fra Land, hørte jeg en Dag, som jeg stod nede i Kahytten, vor Trofast springe omkring paa Dækket og gjøe voldsomt. Jeg var naturligvis for nysgjerrig til at kunne holde mig nede, men løb op ad Trappen, og saae da Captainen, Lieutenanten og Styrmanden kigge ud over Relingen, snart om Styrbord og snart om Bagbord; jeg stak ligeledes Hovedet ud og saae da en stor Hval tumle sig omkring Skibet. Snart var den aldeles forsvunden, og man saae kun en lang Stribe i Vandet,

som tilkjendegav, hvad Retning den havde taget; et Øieblik efter kom den fnysende op og lavede det eleganteste Springvand med sine uhyre Næseboer. — Trofast var den eneste, som ikke fandt rigtig Behag i Hvalen; den blev mere og mere utaalmodig, viste Tænder, knurrede og gjøede af fuld Kraft. — Maaske det var Grunden til at Dyret følte sig krænket; thi pludselig forsvandt den og efterlod kun den lyse Stribe til Beundring for de forbausede Iagttagere ombord. —

Det første Punkt af Brasiliens Høiland, som vi fik at see, var Cap Frios Blinkfyr, 16 à 20 Miil østen for Indseilingen til Rio. — Som det gjerne skeer under Land, faldt Vinden af henimod Morgen; men ligesaa sikkert regner man paa, at Søbrisen skal indfinde sig op ad Dagen, og den bedrog os heller ikke. Man kjendte snart i Kikkerten »Ludvig den 16des Næse« og »Sukkertoppen«, to Klippeformationer, der gjælde de Søfarende for de tydeligste Mærker paa Indseilingen til Rios Bugt. Saa stille og langsomt vi endog nærmede os disse Gjenstande, gik det dog altid hurtigt nok; thi saa vidunderlig skjøn er Indseilingen til Rio, at jeg maa give Rygtet Ret, naar det hæver dette Punkt til Skyerne. Fastlandet, under hvilket vi seilede flere Mile, er imod Havet yndigt skovbegroede Bjerge; under disse strækker sig en Række af eviggrønne Øer, som med Pynterne af det faste Land gjøre dette Skue saa mangfoldigt og tiltrækkende, at man aldrig kan blive mæt af at betragte det. — Paa eengang aabner sig det snevre Indløb til den egentlige Rio-Bugt; saa skjult er denne Aabning, at man ikke af sig selv kunde ahne den store Bugt, hvortil den fører ind: Passagen er næppe mere end en Fjerdingvei mellem en til Venstre høit fremragende, spids Granitklippe, »Sukkertoppen« kaldet, og en længere Bjergryg til Hoire, under hvilken det yderste Fort, »Santa Cruz«, skinner med sine hvide Mure. Naar man slipper indenfor denne himmelhvælvede Port, oplukkes ligesom en ny Verden for den Reisende; dybt og stedse videre strækker Bugten sig tilbage under den rundtomløbende Bjergkrands; til begge Sider afsætter den en Mængde større og mindre Fjorde og Bugter; ligefor Ind-

løbet tilbage i Bugten ligge blomstrende Øer spredte i det rolige og stille Vand, og i denne rene Vellyst strækker »Rio Janeiro« sig langs den venstre Side af Bugten.

Men den egentlige Stad ligger ikke som noget isoleret bebygget Afsnit; hvad der forhøier det Hele er Synet af Huse og Bygninger, der ligesom i en sammenhængende Ring løbe rundt om Vandet. Ved første Øiekast skjælner man næppe Øer fra Fastland, heller ikke Staden selv fra de mange andre bebyggede Partier; overalt danner Kunst og Natur saa samdrægtig en Enhed, at man ikke troer at see mere end een Stad, der omfavner den hele Bugt. Først naar man kommer længere ind i denne og finder en blivende Ankerplads midt imellem begge Sider, hvorfra man kan orientere sig, opløse de enkelte Partier sig for Beskueren. Rio selv kjendes da som den tætbyggede Stad med sine mange Kirketaarne. Som en enkelt Rad Huse strækker »Botafaya« sig langs med Stranden henimod Sukkertoppen. Paa dette Strøg springer en høi, tætbebygget Halvø frem, hvis Kirke, helliget »Maria da Gloria«, har givet baade Øen og den lille underliggende Bugt Navn; og virkelig er denne Halvø saa skjøn, at den ikke blot fortjener denne Værdighed, men staar i min Erindring antegnet som det skjønneste Punkt ved Havnen. Lige over for Rio ligger »Praya grande« som en lille By for sig selv; den driver vel en selvstændig Handel, men er dog mere at betragte som en Samling af private Boliger og Villaer for brasilianske Familier, ligesom ogsaa en stor Del af den arbeidende Classe, navnlig Baads-Eiere, have Bolig her. Det Samme er Tilfældet med den bageste Del af Havnen og de smilende Øer, som ligge i denne; man kan roe fra Morgen til Aften mellem denne mangfoldige Skjønhed og aldrig blive enig med sig selv om, hvor man skulde finde og vælge sit Paulun.

Ligesom Rio fra Havnen præsenterer sig ganske storartet, saaledes føler man ogsaa let, at man der befinder sig i en Hoved- og keiserlig Residensstad. Det er ikke lave, smudsige, portugisiske Huse, man seer her, men Byen er regelmæssig bygget

og saa reenlig og vel vedligeholdt som en europæisk Stad. Det Eneste, som støder, naar Kjøbenhavn navnlig er i frisk Minde, ere de smalle og noget mørke Gader; med Undtagelse af en eneste med Stranden parallel løbende Hovedgade ere de øvrige for snevre i Forhold til Husenes Høide. Men det er rimeligt, at de med Forsæt ere byggede saaledes, for at ikke den brændende Sol skal gjøre Gangen i Gaderne alt for ubehagelig eller genere og skade flere Huusbeboere end nødvendigt. Boutikerne ere ikke Provindsial-Kramboder, men ganske i stor Stil, og de maale sig i Elegans og Størrelse med dem, som vi ere vante til at see hos os. Idetmindste er dette Tilfældet med de to største og mest besøgte Hovedgader; disse fremstille ikke blot en Mængde af kostbare og fine Klædnings- og Luxusartikler, men modtage fra de end rigere udstyrede Guldarbeideres Lader en Glands, som lader »Østergade« i Skyggen. Brasilianerne ere meget forfængelige og lide af en udvortes Zirlighed og Glimmersyge, som overgaar den, der hersker i Norden. Paa denne almindelige Svaghed bygge Modehandlerne trygt; de vide, at ingen Herre eller Dame — undskyld: Dame eller Herre — lader sig see paa Gaden uden i den stiveste Helligdags-Puds, og uden Fare kunne de forskrive complette Garderober fra Paris og London. Alt, hvad man i Rio seer af Fabricata, er nemlig europæisk; færdigsyede Klæder og Sko ere hidbragte Artikler, og man gaar omkring i Rio, uden at see noget Tegn paa, at man befinder sig i en ny og fremmed Verdensdel; saa fuldstændig har man forstaaet at forplante den gamle. Selv Guldarbeidet er, forunderlig nok, for en meget stor Del, fransk, slet og falsk Arbeide; det er en daarlig Speculation at kjøbe hos Rios saakaldte Guldsmede. Hvad der forarbeides i Rio selv er paa Grund af den uhyre Arbeidsløn langt kostbarere end hjemme, naar man vil have reent Guld og godt Arbeide. Den eneste originale Boutik, jeg saae i Rio, var en fransk Modedames Blomsterfabrik. Man kan ikke passere igjennem »Rua do Ouvidar«, uden at den falder i Øinene. Ogsaa for mig var denne Speilboutik, i hvilken friske Blomsterbouquetter og Guirlander af

Fuglefjer slyngede sig i rig Mangfoldighed, et altfor tillokkende Syn til at jeg kunde gaae det forbi. Jeg traadte over Dørtærskelen og maatte give efter for den uendelige Svada, hvormed Madame Finat vidste at levendegjøre Farvespillet og det Smagfulde ved disse Arbeider, at beskrive det Kostbare og Møisommelige ved at samle og sammensætte de enkelte Brystfjedre af Kolibrierne. Nu — det er sandt, noget smukkere Arbeide og en smagfuldere Pynt end denne veed jeg ikke at have seet, og jeg troede at det vilde være vel lønnende, at gotte danske Veninder ved Synet af disse Rariteter, om man end ikke kunde overkomme de kostbare Paradisfugle eller kongelige Kolibrismykker.

Tirsdag d. 21de Februar.

Kjære Forældre og Sødskende!

For lidt siden modtog jeg Eders Brev af 13 og 14 Januar, og takker Eder for at I have skrevet saa meget til mig. — Moder beder mig deri skrive uden Forbehold; dertil har jeg imidlertid næppe Lyst, da jeg er i daarligt Humeur, fordi jeg nu veed, at Captainen ikke er tilfreds med mig. — Jeg kan ikke sige Andet, end at jeg virkelig har gjort og vedbliver at gjøre mig Umage, og alle Matroserne saavelsom Styrmanden kunne ogsaa godt lide mig, saa det er kun Captainen; men det ærgrer mig saa grueligt, hvis han nu, naar han kommer hjem, gaar op og fortæller til sin Familie og andre Bekjendte, at jeg er en rædsom Klodrian. — Idag ere vi netop blevne fuldlastede, saa jeg tænker, vi paa Torsdag gaae i Søen igjen, heldigvis, for herinde har jeg ikke nogen Fritid fra Kl. 4 om Morgen til Kl. 10 om Aftenen, og dog troer jeg, naar jeg kommer hjem, at kunne møde med brune Kinder. — Iblandt de fremmede Søfolk, som komme her ombord, var der en fra Taarbæk. Han var Matros og kan godt huske Fader og Moder og har ofte leget med Julie og Clara, saa det morede ham meget, at see Eders Portraiter i mit Album. I Søndags var jeg i Land, saae Keiserens Have, og I gjør Eder ingen Forestilling om, hvilken Commers der var i Gaderne paa

Grund af, at det var tempo carnevale. Men Alt det vil jeg hellere fortælle Eder, naar jeg kommer hjem. Desvære har jeg ikke faaet kjøbt Noget endnu; jeg saae en yndig Vifte, som jeg fik voldsom Lyst til, gik ind og hørte Prisen, 18 Rd.: men det var nok ikke Noget for en Kahytsdreng, som faar 5 Rd. om Maaneden.

Jeg tænker ikke at kjøbe noget Tøi hos Capt., saa faar man jo ikke en Skilling i Afregning; thi vi ere nok hjemme til 1ste Mai, netop naar Examen paa Søofficersskolen er forbi. Jeg tænker, naar jeg kommer hjem, at søge at faae Hyre fra Pontoppidans Kontor i Helsingør, eller ogsaa maaske at tage en Grønlandstour, saafremt Grønlandsfarerne ere hjemme; dog den Tid, den Sorg. — Naar vi nu blot ikke maae faae for megen Modvind, naar vi skulle hjemad, for saa er Captainen ikke at komme i 8 Favnes Nærhed, og saa seer det jo lidt sort ud for hans Dreng. — Ja nu maa jeg tilkøis, ellers er jeg nok klar til at falde i Søvn imorgen om Dagen. — Jeg er rigtig godt ved Helbred; men gruelig forstukket af disse Asens — Musquiter. — Haaber den 3die Mai at kunne sidde hjemme hos Eder, og glæder mig over, at Halvdelen af denne infame Kahytsdrengstour er overstaaet. Hils Knudsen, Drechsel, Kofoed, Bruun. Godnat! nu kryber jeg ind i mit Hul, lægger mig og ryger en Pibe for først at fordrive Musquiterne. God rolig Nat.

Imorgen Aften skriver jeg videre.

Onsdag Aften d. 22de Februar.

Desværre have vi i Aften atter Fremmede, saa det er blevet seent paa Natten. Vor Afreise bliver imidlertid næppe før den 24de, og vi skulle ikke gaae directe hjem, men til Frederikshavn for Ordre, og derfra komme vi saa efter al Rimelighed enten til Gothenborg eller hjem. Det er rigtignok en rask Tour til at tjene Penge paa; man faar vel akkurat til et Par nye Sko, og det er ogsaa høist nødvendigt; I kan gjerne sige til Balling i Forveien, at han maa have et Par færdigsyede; thi mine Seildugssko ere i Stykker, mine Snøresko skilles ad, og mine fine Sko (Sophies Bryllupssko) ere complet hullede, saa jeg ikke engang kan gaae

med dem paa Dækket, naar Solen har skinnet, for saa brændes Fodsaalerne. — Det er forresten underligt at høre, at I have Frost, og vi gaae og puste af Varme. — I kan troe, det gjør mig meget ondt at vide, at Captainen ikke er tilfreds med mig; men jeg vil ikke opgive Modet derfor, men vedblive at gjøre mig Umage med mit kun lidet lærerige Arbeide. Hvis I endnu engang aflægge Visit hos Fru Broberg, da maae I ogsaa hilse Sophus mange Gange fra mig. — Jeg indseer nu, at jeg desværre ikke kan indfrie mit Løfte om at skrive til Peter Kofoed; men hils ham endelig hjertelig fra mig og sig ham, at jeg har kjøbt nogle Biller til ham. Gid vi nu maae faae en heldig Reise, saa vi snart kunne samles sunde og glade ved det runde Bord i Spisestuen; thi komme vi til Gothenborg, gaar jeg til Captainen, saasnart vi have losset, og beder ham om at komme fra Skibet. — Tro ikke, at jeg er bleven taus og tør paa denne Tour; tvertimod, naar jeg kommer hjem, har jeg saa umaadelig meget at fortælle Eder. Nu kan jeg ikke skrive mere for Søvn, men vil see, om der imorgen Aften skulde være Tid dertil. Hvis ikke, da hils Bedsteforældrene; dem vilde jeg skam ogsaa have sendt et Par Ord; men jeg forsikkrer Eder for, at Fritiden for mig er saa lille, at Islænderen sagde, det var ingen Under, jeg var kjed af det, naar jeg aldrig havde en halv Times Tid fri om Dagen; hils ogsaa Emma, Onklerne, hils Sophie og Vilandt, Jørgen og Clara, Henrik og Julie, og tak hende for det kjærlige Brev, hun har skrevet til mig. Ja, nu god Nat.

Eders Johannes.

Torsdag d. 23de Februar.

Vor Captain er for Øieblikket i Land, Klokken er 1, og vi have lige spist til Middag, Ærter og salt Kjød. Nu er der en kort Frist, i hvilken jeg atter skriver Eder til; men jeg er saa varm, at Papiret formelig gjennemblødes af Sveden. Sig Julie, at jeg næppe kan skrive Dagbog. Jeg begyndte derpaa paa Overreisen, men er ikke naaet længere end til Plymouth; men gjem mine Breve, saa skal jeg, naar jeg kommer hjem, ved Hjælp af dem og

min Hukommelse skrive en interessant Reisebeskrivelse. — Bare vi nu snart skulde seile, jeg er saa led og kjed af at ligge her, naar man ikke kan komme i Land. Jeg har ikke ladet en Smule Tøi vadske i Land, det er for dyrt; jeg skrupper mine Seildugs- og Nankins-Buxer med en Gulvskruppe og ferskt Vand med grøn Sæbe i, og mine Skjorter vadsker jeg i Sæbevand med Soda i. Det er Altsammen meget fint. — Vi ere forresten meget haardt lastede med Kaffe; men den er jo et Jern til at seile, og I kan tro, hun tager sig godt ud, naar Skummet sprøiter om Bugen, og hun skyder igjennem det violette Hav. — Jeg har lært at styre paa Overreisen og staar nu til Roers, hvordan end Veiret er; ligeledes er jeg ofte oppe at gjøre det allerøverste Seil los og fast ganske ene. — Nu skal jeg lave Kaffe til; men jeg skal nok skrive igjen i Aften, naar I blot undskylder, at Papiret er saa snavset; men det er paa Grund af at jeg sveder saa voldsomt.

Torsdag Aften.

Kjæreste Forældre og Sødskende! Nu maa jeg da endelig sige Eder Farvel; thi imorgen tidlig Kl. 4½ letter Maria Augusta sit Anker og seiler hjemad. Dette Brev bliver altsaa det sidste, I dennegang faae fra Amerika. Jeg maa forresten sige Eder, at jeg var kommen i en nederdrægtig Pengeknibe, det vil sige, jeg havde for mange Penge; thi mine 2 Maaneders Udgangspenge, af hvilke jeg brugte nogle i Plymouth, fik jeg vexlede herovre i portugisiske Penge; disse ere imidlertid næsten udelukkende Papirspenge, og da jeg i Søndags gik i Land, kunde jeg, som jo ikke hjemmefra er vant til at spadsere med saa overdrevent mange Lommepenge, ikke faae dem alle ihjelslagne, men kom ombord igjen med 4 Mill Reis i Sedler. Dem gik jeg endnu med i Lommen idag, da jeg endelig hørte, der skulde Baad i Land. De, som skulde roe, maatte imidlertid ikke gaae for langt fra Jollen, da de skulde have Capt. med ombord. Men nu boer der en Cigarhandler lige inde ved Havnen, han har nu mine Penge, og jeg har to store Pakker Cigarer af samme Slags, som Capt. tracterede Fader med i Kjbhvn. — See, det var jo godt klaret af mig. Ja,

nu maae I da tilstaae, at dette Brev ikke kan henregnes til de allerkorteste, og jeg slutter derfor med hjertelige Hilsener til mine kjære Forældre. Sødskende og Bedsteforældre, Onklen og mine gamle Venner, og undskyld mig for Peter Kofoed, at jeg brød mit Løfte; men det var saamæn ikke af Mangel paa Lyst. Lev nu vel, alle I Kjære! — Hvor jeg maa være glad ved at kunne reise herfra sund og rask, og ved at vide, at I Alle hjemme ogsaa have det godt. — Gud give, vi maae mødes glade. Lev vel!

Eders Johannes.

Engelske Canal. Søndag d. 23de April 1871.

Kjæreste Forældre!

Efter en 8 Ugers Seilads ere vi nu komne saavidt, at man begynder at udregne, hvad Dag vi kunne være i Kjøbenhavn. I kan troe, jeg glæder mig voldsomt til atter at gjensee Eder Alle, forhaabentlig raske og glade; selv er jeg fuldkommen vel og finder mig nu ret godt i at være her ombord. Den 6te Marts fik jeg min første Lussing af Captainen, to Dage efter blev jeg syg og laa i ti Dage for en daarlig Fod: men i den Tid viste Captainen en saa mageløs Omhyggelighed for mig og saae til mig hver eneste Dag, Styrmand Barfod kom ligeledes daglig ind til mig og sad og passiarede med mig, ligesom ogsaa Lieutenanten af og til, og 2den Styrmand, som bragte mig min Mad fra Kahytten, sørgede altid for at gjøre mig den saa lækker og velsmagende som muligt. Alt dette bevirkede, at jeg forsøgte, da jeg blev rask, at gjøre Alt saa godt, som jeg paa nogen Maade kunde, og siden den Tid har Captainen saa godt som heller aldrig sagt et ondt Ord til mig. — Ligesom jeg engang i Rio hørte Captainen omtale mig temmelig daarligt, hørte jeg for nogen Tid siden Styrmanden sige de Ord til Captainen: »Ja, saa meget er vist, at det er lang Tid siden, vi have haft en Kahytsdreng, som vi have kunnet bruge saa meget til Skibsarbeidet, som Johannes, og han har skam oppet sig godt paa Touren«. Det blev jeg naturligvis glad over, og jeg

troer ogsaa nok, at jeg kan være i Stand til nogenlunde at erstatte Thrine i det Tilfælde at hun blev syg: det vil sige Maden maatte jo Moder lave, saa skulde jeg nok dække Bordet, tage ud og ind, vadske Gulvene, polere Vinduerne, pudse Kjøkkentøiet, lave Kaffe og The, skylle Kaffeposen af, sye nye Poser i det Tilfælde, de gamle gaae itu, gjøre rent paa Riberhus o. s. v. — I vide jo, at vi gaae til Frederikshavn for Ordre; men enten vi saa komme hjem eller til Gothenborg er Noget, som hverken Captainen eller Nogen af os veed. Naturligvis haaber man det Første. Jeg længes meget efter at tale med Eder, I maae have meget at fortælle mig, ligesom jeg jo ogsaa skal fortælle Eder mange Ting om mine Forhold. Krigen vide vi Intet om; men vi have her i Canalen seet et Par Tydskere (Koffardimænd), saa der er maaske Fred igjen. — Lev nu vel, Alle Kjære derhjemme, hils Bedsteforældrene mange mange Gange, ligesom ogsaa Jørgen og Clara, Vilandt og Sophie, naar I svare dem, hils Thrine, mine gamle Venner Drechs. og Knuds., Bruun og Kofoed fra Eders

Johannes.

Dette Brev søger jeg at faae i Land med en Fisker, saafremt vi træffe En. Ere vi heldige, sidder jeg maaske hos Eder næste Søndag, eller maaske hos Bedsteforældrene.

Joh. Kolthoff.

Kjøbenh. Fredag d. 19de Mai 1871.

Kjære Onkel!

Inderlig Tak for Din kjærlige Indbydelse, som jeg desværre ikke kan tage imod, da jeg ikke veed, hvad Dag i næste Uge vi skulle reise, endskjøndt det maaske dog trækker ud Pintsen over. — Herhjemme er Veiret ligesom hos Dig, koldt, blæsende og barskt, — nei, saa maa jeg dog sige, det er behageligere at seile i Syden, hvor man under sig har det deiligste violet-blaae Hav, foran sig Skummet, som sprøiter til Siderne, eftersom Maria Augusta gjennemkløver de lange og dybe Bølger, og over sig den mørkeblaae Himmel, som om Natten oplyses i en forbausende

Grad af utallige glimrende Stjerner. — Det bliver derfor glædeligt, naar man igjen skal iføre sig sin Uldskjorte, som, om den end i de første Dage generer lidt, dog er en behagelig og lun Kammerat til at beskytte imod Kulde og Blæst og kan sætte Varme i hele Kroppen. Jeg synes rigtignok, Du maatte ogsaa trænge til noget saadant rigtigt varmt; vi gaae nu aldrig med Andet end uldent Tøi, inderst en Uldtrøie, derover en Uldskjorte, og jeg synes, det er uundværligt i Kulden. — Lev nu vel, kjære Onkel.

Din Søstersøn

Johannes K.

Torsdag d. 1ste Juni 1871.

Kjæreste Forældre!

Nu ere vi da endelig reiste herfra, og der vil altsaa rimeligvis nu medgaae lang, lang Tid, før vi gjensees; men jeg seiler bort med Glæde, da jeg veed Eder Alle raske og sunde. Kl. 10 omtrent lettede vi Anker, maaske komme vi ikke længere end til Helsingør, i saa Tilfælde faae I atter Brev fra mig. Naar vi komme til Canalen, skal jeg nok sørge for at have Brev parat; i saa Henseende skal jeg aldrig lade en Leilighed hengaae. — Lev nu vel, elskede Forældre og Sødskende, og gid vi maae mødes igjen lige saa muntre, glade og lykkelige, som denne Gang. Hils de kjære Bedsteforældre, Onkel Henrik, Jørgen og Clara og alle andre Bekjendte og Venner.

Eders

Johannes Kolthoff.

Helsingørs Rhed. Natten mellem Fredag og Lørdag.

Kjære Forældre!

Nu ligge vi atter tilankers. Det gik nemlig, som jeg skrev i forrige Brev; vi fik Modvind nogle Timer efter at vi vare gaaet ud, og da vi kom lige ud for Snekkersteens Kro, faldt Ankeret atter. — Marie Lehmann, som gik nogle Dage før os, ligger i Nærheden af os; saasnart den saae os komme op ad Sundet,

lettede den Anker og vilde seile ud; men da den kom til Kronborg, maatte den vende om paa Grund af Modvind og Strøm. — Captainens Dreng Sophus gjorde Touren med til Snekkersteen. Saasnart vi vare komne til Ankers, maatte Tømmermanden, Ingver og jeg gaae i Jollen og roe Lodsen og Sophus til Land. Vi lågde til lige udenfor Schierns Teglværk. Han kom selv ud med Pibe og Kalot paa. Jeg tænkte først paa at sige ham, hvem jeg var; men jeg lod det dog være, da jeg kun havde snavsede Seildugsbuxer og Seildugssko paa. Derimod vare vi oppe i Kroen med Breve, og det var underligt for mig atter at komme ind i de Værelser, hvor vi for saa mange Aar siden havde vor Sommerleilighed. — Endskjøndt vi seilede ganske langsomt fra Kjøbenhavn hertil, fik dog vor Dame, en Jomfru Petersen, Søsyge og maatte ile op paa Dækket, ligesom de allerbedst sade og spiste. De andre Passagerer ere en Hommel, Søn af en Captain Hommel (afskediget) i Kjøbenhavn, en Martens, som har staaet i Ludvig Aagaards Boutik, og en Snedker Bjerring, som har været i Amerika før, tjent styrtende Penge, siden reist herover igjen, brugt dem, og nu reiser han igjen til Amerika; det er ham, vi have liggende i Lukafet, og som har de mange Canariefugle med, hvoraf allerede een er død. Buret er nu slaaet op og hænger inde hos os lige over Bordet. — Angaaende Matroserne kan jeg ikke sige Andet, end at jeg kommer udmærket godt ud af det med dem Alle, undtagen —, han er allerede bleven Uven med hver af os Andre. — Seilmageren derimod, den 21aarige West fra Flensborg, er en udmærket Fyr, saa munter, ligefrem og godmodig, saa det er en Lyst at see og høre paa ham. Jeg troer ogsaa, det gaaer Ernst godt endnu; men jeg er jo rigtignok aldrig dernede. Igaar var der Fiskere ude hos os, med hvem Captainen handlede og kjøbte Torsk af. — Havde jeg slemme Hænder i Kjøbenhavn, skulde Du blot see, hvorledes de nu see ud, ganske blankbrune af Tjære, Vablerne ere gaaet bort, Forkjølelsen ligeledes aftaget meget, endskjøndt den endnu ikke er aldeles forsvunden. — Det er forresten paa min Nattevagt, at jeg skriver dette Brev, Klokken er 2½; men det er Stille, saa jeg har

taget mig den Frihed, at gaae ind i Lukafet, slaae Bordet ned, tænde Lampen, og sætte mig til at skrive hjem. Klokken 3 skal jeg purre Monsieur Vilhelm; han er lige saa slem at faae op, som jeg, naar jeg er hjemme. — Gid Vinden nu snart vilde blive os gunstig, for her er saa koldt, saa det er grueligt, heroppe, med Regnveir, Blæst og Hagl. — Nu mangler Klokken ti Minuter i 3, nu maa jeg til at begynde med Vilhelm, ellers faar jeg ham ikke ud til rette Tid. Saasnart han har afløst mig, skal jeg tilkøis og sove til Kl. 5½. Igjen en Gang Levvel, Alle I Kjære i Hjemmet! og hils alle Venner fra

Eders Johannes Kolthoff.

Engelske Canal. Fredag d. 9de Juni 71.

Mine kjære Forældre!

Nu er jeg da tilsøes igjen, ude paa det deilige Hav, og dennegang er det mig ligesom jeg fandt mig ganske hjemme paa det. Alting forekommer mig saa bekjendt, alle de Steder, vi passere, Dower, Englands bjergrige Kyster, fremspringende Klipper, kort Alt undtagen Youngmanslivet, det er en stor Forandring, men heldigvis en deilig Forandring. I Løverdags gik vi fra Helsingør, et Par Timer efter jeg havde skrevet Eder til; allerede da vi kom til Kullen, fik vi Stille med Modvind; men Veiret var deiligt, Solen skinnede varmt, Himlen blaa, og Luften saa mild og varm, en Modsætning til forrige Udreise. (Jeg reiste altsaa samme Dag, som Julie reiste til den kjære Sophie.) Om Søndagen var Vinden atter god, vi seilede afsted med Maria Lehmann lidt foran os; om Aftenen passerede vi Skagen og indhentede vor Rival. Det er overmaade morsomt med de mange Passagerer; de to unge Herrer, Hommel og Martens, ere saa gemytlige. Forleden Aften, da jeg stod til Roers, vare de Alle agter nede at skaffe undtagen Martens, som var søsyg, han sad oppe paa Halvdækket ved Siden af Roret og fik sin Aftensmad bragt op til sig af Ernst; men i Stedet for selv at spise Smørrebrød med Eidammer Ost paa, gav han det til mig; jeg spiste det naturligvis med Lyst og Begjerlighed. Det er jo

nok en dygtig Forandring for mig med Hensyn til Maden; men den er god, og de usiede Ærter glide glat væk ned: for Appetiten er stor og Humeuret og Sundheden god. Min Forkjølelse og Hæshed er fuldstændig forsvunden og gav Plads for en voldsom Diarrhoe; men nu er den Dyst ogsaa overstaaet, og jeg er den Samme som hjemme. Mine nye Søstøvler ere udmærkede; men det var et drøit Arbeide første Gang, jeg skulde til Togt med dem paa; men nu gaar det som en Røg. Ernst har været dygtig søsyg og laa tilkøis en hel Dag i Nordsøen, mens vi havde Storm; han er en rigtig rar Fyr, troer jeg nok; men endnu gaar han ikke Vagt med og kommer maaske næppe til det før paa Hjemreisen; han har heller ikke endnu været til Veirs. I Mandags, Grundlovsdagen, tænkte jeg paa Eder — I var vel i Skoven — gid jeg havde været med paa Eremitagesletten — man havde vist mødt mange Bekjendte der. — Det gjør mig ondt, at maatte sige Dig det, Moder, at jeg dennegang ikke længes det Mindste efter Eder; men det maa Du undskylde, da Du dog veed, hvor Meget jeg holder af Eder Alle, og desuden synes jeg saa ganske udmærket om dette raske Sømandsliv. — Jeg er paa 2den Styrmands Vagt sammen med Ingver. Vi have Frivagt nu, det er Formiddag, Ingver snorker allerede, jeg sidder ved vort nedslagne Bord, som Du jo nok kjender, Klokken er $10\frac{1}{2}$, og Klokken 12 skal vi op igjen og have Eftermiddagsvagt. Arbeidet er strengt; men jeg kan mærke, Kræfterne komme mere og mere. — Nu vil jeg ogsaa putte mig under mine hvide Uldtæpper. — Inat brugte jeg Muffediserne, de ere deilige. — Gid jeg nu maa faae godt Brev fra Eder i Rio! Lev vel! Hils Bedsteforældrene, Onkel Henrik, Kofoed, Bruun (gratuler dem, naar de have faaet Studenterhuen og Skytteuniformen paa), hils Knudsen, Drechsel, Leerbecks, Lunds, Julie, Sophie, Henrik, Thrine og alle andre Venner fra

Eders Johannes Kolthoff.

Skriv et rigtigt langt Brev til Rio.

Jeg har endnu ikke begyndt paa Dagbog.

Rio Janeiro d. 2den August 1871.

Mine kjære Forældre!

Nu er Marie Augusta da efter 65 Dages Reise ankommen til Rio: Reisen har været uheldig omtrent hele Veien med Modvind og Stille. Vi have Alle været raske hele Tiden. Af interessante Ting have vi ikke oplevet mere end sidste Gang, have seet Hvaler, og ligeledes denne Gang fanget en Hai, endnu større end den paa forrige Reise. Af Nyheder veed jeg ikke andre, end at vi fra Rio gaae til Plymouth for Ordre. — I kunne troe, jeg har tænkt mange Gange paa Eder, tænkt mig Eder i Ribe hos den kjære Vilandt og Sophie; hvordan har hun det? — Selv har jeg det godt, men maa tilstaae, at jeg aldrig nogensinde har været saa udmattet om Aftenen af Anstrengelse og Slid; hele den udslagne Dag er man i Arbeide fra Kl. 6 Morgen til 6 Aften, og ingen Middagssøvn; gaar jeg tilkøis om Aftenen, ligger jeg længe saa stiv som en Pind med Ømhed og Smerter i alle Lemmer, uden at kunne falde i Søvn. — Paa Faders Fødselsdag skulde jeg ifølge min Vagt den Morgen sove til Kl. 7; men i Stedet for blev jeg purret ud Kl. 6 til Straffehalloi, fordi jeg Eftermiddagen iforveien var kommen til at vælte en Bøtte med Olie paa Dækket, og det skulde nu skrabes af. Naa, det tog jeg mig ikke saa nær, men kilte rask væk paa og fik det rent. Eders 2 Breve fik jeg igaar tilligemed 2 gamle fra Eder og 1 fra Kofoed, Bruun og Schiødte. — (Det er forresten paa min Nattevagt, at jeg sidder og skriver Alt; nu er Klokken 4 og jeg skal nu purre Kokken og Ernst. Derfor holder jeg nu op, for næste Nat atter at fortsætte. I skal nok faae et langt Brev fra Eders Dreng).

Den 4de August.

Sidste Nat fik jeg, trods min Bestemmelse, ikke skrevet Noget, da vi fik Fremmede ombord, nemlig Mandskabet fra en dansk Brig Asta, Capt. Møller, som ligger her for Øieblikket og er kommen fra de capverdiske Øer med Salt. Den har været i Patagonien og mange andre Steder og været hjemmefra i 23 Maaneder; nu skal den til England for Ordre; men det er nok temmelig

afgjort, at den kommer til Kjøbenhavn. — Idag ere vi da begyndte med det Arbeide, for hvilket jeg hele Reisen har frygtet, nemlig Losningen af vore Planker. Vi ligge og losse i en gruelig kjedelig og øde Afkrog af Byen, og der er saa lavt, at vi ikke kunne komme helt ind til Land, men har en Lægter paa Siden med to Negre i, som tage imod Plankerne. Imorges Kl. 7 begyndte Tømmermanden med at brække Dækslasten los, og Seilmageren og jeg tage saa hver i sin Ende af de lange Planker, paa hvilke I og Julie og Onkel Henrik spadserede, da I vare ombord; hermed vare vi færdige Kl. $9\frac{1}{2}$; men saa skulde I blot have seet et Dæk, saa snavset, fidtet og sølet af Skidt, som kom tilsyne, saa at hele Tiden fra 10 til 1 gik med at gjøre det rent. Saa fik vi en Times Middag, da kom Lægteren igjen paa Siden, efter i Mellemtiden at have udlosset, og nu skulde vi begynde paa Lasten; men saa er Skjæbnen os ugunstig, og det er plat umuligt for Tømmermanden at faae gjort los paa Ladningen, saa vi bleve nødte til at hugge 2 Planker over, og først Kl. 5 fik vi vor Eftermiddagskaffe i Stedet for Kl. $2\frac{1}{2}$ som ellers. — Jeg har faaet 2 Breve fra Eder fra forrige Tour af (høist interessant) og 3 fra denne Gang. Schiødtes, Bruuns og Kofoeds (Studenternes) Breve har jeg ogsaa faaet. — Jeg havde paa Overreisen engang drømt, at jeg kom hjem fra denne Tour, og I vare i Storehedinge, jeg saae allerede hele Præstegaarden med Heste, Køer, Høns og Ænder, en deilig Have og alle saadanne Herligheder, saa jeg blev nok lidt forbauset ved i det sidste Brev at erfare det stik modsatte; men jeg troer dog ogsaa, det vilde falde mig underligt, naar jeg kom hjem, da ikke at skulle gaae den vante Vei ned ad Gammelstrand og op i det kjære gamle Hjem, paa hvilket jeg altid tænker, saavel her ved Havn, som naar jeg i Søen sidder Udkig om Natten. I maae endelig sende mig Brev i Plymouth. Gratuler Ernst V. med Forlovede fra mig. — Troe I ikke, der er Udsigt for mig til at kunne komme med ham, naar han næste Sommer bliver Skibsfører. Jeg vil gjøre endnu en Tour som Youngman; men saa tænkte jeg det maaske kunde lade sig gjøre at komme med

Vilandt som let Matros. — Jeg er endnu fuldkommen rask; men Arbeidet er meget anstrengende, det kan jeg ogsaa see paa mine Arme, hvis Spinkelhed begynder at forsvinde og give Plads for Muskler og Sener. Den eneste Bog jeg paa Reisen har læst er »Onkel Toms Hytte« og tak de kjære Bedsteforældre paa Lolland saa mange Gange for den Gave; den har været mig ganske udmærket at læse. — Marie Lehmann er ankommen Dagen efter os. Forøvrigt ligger her en dansk Bark Fyen, Capt. Ipsen og en Bark af Pontoppidans i Helsingør. — Det bliver morsomt at besøge Clara og Lund i deres nye Leilighed, og at see lille Ernst igjen. Hvad Slags Skib bliver det, at Ernst V. faar, en Bark, Brig eller Skonnert? Nu er Kl. 8 Aften og jeg skal tilkøis ovenpaa denne Dags Arbeide. Kl. 11 skal jeg op igjen til Vagt, saa fortsætter jeg Brevet. Det gjør vel ikke noget, at det bliver lidt dyrt.

Samme Nat paa Vagten.

Næppe var jeg ophørt med at skrive igaar Aftes og Klokken slagen 8, før der i det dybe Mørke kom en Baad ved Siden, roet af en Brasilianer. Styrmanden kommer hen til Lukafdøren og varskoer: Ingver og Johannes! gaae i Sluppen. Saa var det Captain Møller fra Asta, som var ombord. Naa, vi gaae i Jollen, den fremmede Captain kommer ned, og vi sætte af: men næppe faar jeg sat mig paa Toften, før der er Noget paa Bunden af Baaden, som begynder at nappe mig i Benet, den ene Gang efter den anden; jeg bukkede mig ned, for bedre at kunne see, saa faar jeg pludselig et Bid i den ene Arm, jeg snapper til og faar fat om Halsen paa en voldsom stor Klippefugl, paa hvilken næsten hele den ene Vinge var skudt af. Vi beholdt den naturligvis i Baaden, og imorgen skal Kokken stege den, saa spise vi Andesteg. — Hvordan gik Henriks Examen? — Jeg kommer udmærket godt ud af det med Folkene her i Lukafet og er Dus med dem Alle. Nu er min Vagt ude, jeg skal purre Vilhelm, han er gruelig slem at faae vaagen; jeg er frygtelig træt; godt er det, at det først bliver lyst Kl. 6½ om Morgenen. — Og nu Godnat! kjæreste Forældre og Sødskende; imorgen Nat skal jeg fortsætte.

Natten mellem Fredag og Lørdag.

Næppe var jeg tørnet ud imorges, før Styrmanden kommer hen ved Lukafdøren og siger: »Johannes og Seilmageren! I skal skynde Eder at drikke Kaffe og strax gaae i Jollen.« Saa skulde vi roe Captainen ind. — Da vi atter kom ombord, gjorde jeg Jollen reen (jeg er nemlig fast Jolleroer), og derpaa begyndte Losningen igjen. Hele Dagen igjennem var Vilhelm og jeg nede i Lasten for at brække løs paa Plankerne og saa slæbe dem hen til Storlugen, hvor Tømmermanden og Ingver toge imod dem og langede dem op paa Dækket. Sikken et Arbeide! Hele Tiden var man ikke svedt, men pjadsk drivende vaad af Arbeidet; jo det er et rask Liv at være Sømand. Kl. 6 om Aftenen vare vi færdige, og nu besluttede Seilmageren og jeg at gaae i Land. Vi gik hen til Captainen, laante hver 1 Mill Reis og spadserede op i Byen, jeg i hvide Seildugsbuxer, blaae Skjorte og min fine Kaskjet. Vi ligge jo helt i Udkanten af Byen, saa de første Gader vi kom igjennem vare ganske skumle og ensomme; men siden blev det bedre og morsommere. Ja nu gaar Lampen ud, jeg har glemt at faae Petroleum paa. Lev nu vel og hils Alle hjerteligt fra mig. Hils først Alle i Familien, dernæst Schnitters, (hvornaar skal Emma holde Bryllup?), og hils alle mine gamle Kammerater, baade Studenterne og Cadetterne, fra Eders Søn

Johannes Kolthoff.

Ernst er rask og har det godt, kan Moder sige, hvis Du skulde møde hans Moder paa Gaden. — Jeg veed ikke, om han har skrevet. — Imorgen gaar Paketten. Jeg skriver 2 Breve til. — Jeg har paa Reisen haft en Sorg med mit ene nye Køietæppe. Jeg havde en Dag lagt det ud at sole, og Ernst sætter sig paa det, medens jeg var til Roers, faaer Trofast op at lege med, og da jeg kommer fra Roret, har Hunden bidt et stort Hul i Tæppet. I kan troe jeg blev vred, men nu er det forbi. Og nu Farvel og Levvel!

Eders Johannes.

Gik Henriks Examen godt?

Rio Janeiro den 19de August 1871.

Mine kjære Forældre!

Maaske I have ventet længe paa Brev fra mig denne Gang, men Grunden var den, at jeg fik afleveret det for seent til at det kunde komme med den første Paket. — Jeg har havt det godt hele Reisen, ogsaa her i Rio, og imorgen tidlig, Søndag den 20de August afseile vi Kl. 6. — Reisen bliver jo nok kold og drøi, naar vi komme nordlig. Naar vi naae Plymouth, haaber jeg at faae et ligesaa glædeligt Brev fra Hjemmet, som de 3 jeg har faaet her. Skriv nu blot ikke altfor tidligt hjemmefra, saa det kan være saa nyt for mig som muligt. — I skrev til mig om mine Fødder, de ere som sædvanlig med nedgroede Negle, saa derved er Intet at gjøre; men man kan jo vænne sig til Alt. — Vor Tømmermand er den Eneste, som har været syg denne Gang; nu er han bedre, saa vi haaber, han snart kan være rask igjen. — Hvordan mon I nu har haft det i det stille Ribe, hos de kjære Vilandts, og Bedsteforældrene, de have det vel ogsaa godt? Jørgen er vel nu kommen hjem fra sin Udenlandsreise og flyttet ind i den nye Leilighed; den glæder jeg mig til at see. — Af Nyheder har jeg ingen at fortælle Eder. — Det er paa min Nattevagt, at jeg skriver dette, og for lidt siden kom Captainen fra Land. Jeg var altsaa ikke paa Dækket og hørte ham ikke komme; Vrøvl fik jeg; men nu er han gaaet tilkøis, og jeg fortsætter. — Klokken er henved 11, jeg sidder ved Bordet, Døren har jeg aaben og hører Vandets Pladsken omkring Skibet. Idag har vi faaet 3 Høns og 2 Grise ombord (levende), nu have vi dem at more os med, da vi imod Bestemmelsen ikke faae Passagerer med hjem. — Jeg har kun skrevet lidt Dagbog; og siden vi ere komne tilankers, har jeg ikke heller faaet læst noget. — Ja nu vil jeg slutte, da jeg kun skal sove 5 Timer inat og imorgen have det vante Liv med Seilene. Lev saa vel, kjæreste Forældre! hils mine gamle kjærlige Bedsteforældre, mine kjære Onkler, Søstre, Svogre og Broder Henrik fra

Eders Johannes Kolthoff.

Jeg har kjøbt 2 Kolibrier denne Gang og nogle Cigaretter (extrafine).

(Dagbogen).

Da vi en af de første Dage vare færdige med at arbeide, fik Seilmageren og jeg pludselig Lyst til at gaae i Land. Vi gik hen til Styrmanden, for at bede om Landlov, og da vi havde faaet den, toge vi Landgangstøi paa og spadserede op i Byen. Det kan nok være, der var Nyt for Seilmageren at see: Muldyrene, Negerne og Negerinderne, og i det Hele taget Byen; Husene med Altaner, besatte med skjønne Brasilianerinder, tiltrak sig dog mest hans Opmærksomhed. — Blandt andet vare vi ogsaa inde og smage lidt paa den sydlandske Vin og andre Herligheder. — Aftenen efter fik vi Fremmede ombord; det var Besætningen fra Marie Lehmann, en dansk Brig fra Grosserer Puggaards Rhederi; det var rigtig muntre og gemytlige Folk, vi passiarede en Del sammen, derpaa kom Visebøgerne frem, og snart gjenlød Lukafet af danske Fædrelandssange. — Søndagen derefter skulde Tømmermanden og vore 2 Matroser ombord i Briggen Asta; Marie Lehmanns Mandskab kom her og spiste til Middag, og derefter fulgtes de sammen derhen. — Seilmageren, Ernst og jeg bleve ombord. — Men en halv Times Tid efter kommer Ernst springende hen i Lukafet, hvor jeg netop sad og saae mit Album igjennem; han kom med et voldsomt Smil over hele Ansigtet og raabte og skreg: »Johannes! Johannes! vi to maae gaae i Land, vi have faaet Lov af Styrmanden.« — Jeg fik jo mit Album lagt i Kisten i en Fart, Landgangstøiet paa, og med 5 Mill Reis i Lommen sattes jeg i Land af Seilmageren. — Jeg, som havde været i Rio engang før, skulde jo være Veiviser og finde Veien op til Keiserens Have; men hvordan det nu gik eller ikke gik, kom Ernst og jeg tilsidst helt udenfor Byen og befandt os paa en Vei, som førte op til Bjerget Monte Allegro. — Vi fandt Veien meget interessant, over Fjelde og bratte Skrænter, som førte ned til dybe Afgrunde, igjennem hvilke en lille Elv snoede sig, og ved denne saae man Negerinderne ifærd med at skylle Tøi og derpaa lægge det til Tørre opad Skrænten. Udsigten herfra var udmærket smuk; man saae der den store By i hele sin Udstrækning ligge for sig, og bagved Byen atter den

skjønne Havn. opfyldt af den Masse Skibe, store og smaae, som altid gjæste Rio. — Dog, vi to Kjøbenhavnere, som ikke ere vante til at bestige større Høider end Ulvebakkerne, fandt snart denne Vandring vel trættende og enedes derfor om atter at begive os ned igjen. Dette gik betydelig lettere, og snart vare vi atter i Byen, hvor det første Sted, vi søgte hen, var hos en Frugthandlerske, hvor vi forfriskede os ved Appelsiner og Bananer. — Derpaa gik vi videre, da jeg pludselig ved at see til Siden øiner Indgangen til Keiserens Have; vi dreiede af og gik derind. Da det var Søndageftermiddag, myldrede den af Byens Spadserende, som jo den Dag søge derud, ligesom de kjære Kjøbenhavnere tage til Klampenborg og nyde Udsigten fra Klampenborgs Badeanstalt; i Keiserens Have er der ligeledes en storartet Udsigtsplads, nemlig en bred og lang Balcon, brolagt med Flisestene. Denne Balcon vender hele sin Facade ud imod Havet, og gaar man derfor nede i Haven og kommer pludselig ad Marmortrapperne herop, forbauses man i høi Grad ved hvad man seer for sig: Havnen, den skjønne Indseiling, Sukkertoppen og det store udstrakte mørkeblaae Hav i Baggrunden. Men da Tiden var os kostbar, maatte vi hurtigt gaae bort igjen, og om Aftenen befandt vi os atter i Lukafet ombord. — Resten af Opholdet i Rio var et sandt Selskabsliv; hver eneste Aften vare vi enten ombord i Asta eller i Maria Lehmann eller ogsaa havde vi Gilde for ovennævnte Skibes Mandskab; Munterhed var der altid, Harmonikaspil og Sange løde da ud over Havnen, og ofte hændtes det jo, at En eller Anden fik skyllet Halsen vel meget, som for Exempel en norsk Matros paa Asta, som efter et Selskab i Maria Lehmann maatte heises ombord i Asta, eller en anden Gang vor —, som ligeledes i Maria Lehman havde faaet vel meget, saa han kom ombord hos os og holdt et grueligt Mudder, ikke kunde kjende mig og laa og sludrede en evig Tid i sin Køie, medens jeg sad og skrev hjem. Men dette Liv fik jo ogsaa Ende. og en skjøn Dag purredes vi ud om Morgenen Kl. 4½ for at gjøre klart til Letning: Briggen Astas Folk kom ombord for at give os en Haand. snart

var Ankeret oppe, og Damperen bugserede os nu ud fra Rio Janeiro en Søndagmorgen i yndigt Solskinsveir, og nu gik Reisen altsaa hjemefter, i det Mindste til Plymouth. Samme Dag gik Barken Pontoppidan. Snart fik vi god Vind, men stiv Kuling og voldsom Sø, og nu gaar Alt sin vante Gang med Arbeide om Dagen og Udkig om Natten, hvor man sidder muttersene paa Bakken og for at holde Brillerne klare sidder og synger alle mulige minderige Sange, som for Exempel: »Fuglen sit Øie lukker,« »Første Mai, som skal os Vaaren bringe,« o. s. v. — Denne Gang have vi da ingen Passagerer med os; men i det Sted 3 Høns fra Rio, og 2 høist ungdommelige Grise, som have indgaaet Contract med Trofast om at oprette et Musikcorps, og — (det nye Navn paa Trofast) sees nu at komme marscherende langsdæks i Spidsen for sine 2 Musikanter, stille sig op ved Indgangen til Lukafet og i Forening med disse at begynde en alt Andet end velklingende Concert. — Men en Dag, da — havde forladt sine Spillemænd eller rettere sagt Sangere, finde disse paa at betræde Lukafets Helligdom, og uden videre Omstændigheder udsøge de sig et bekvemt Hvilested i Tømmermandens Køie, hvor de slumre ind i hinandens Arme. Men Straffen udeblev heller ikke; thi da vi efter Arbeidet kom ind for at drikke Kaffe, seer Tømmermanden jo sine to nye Logerende og hurtigt tager han dem ved Grisetæerne og varper dem ud af Lukafsdøren paa en høist ublid og barbarisk Maade. De arme Dyr! ingen Grisehus er der til dem, og det var naturligvis paa Grund af Kulden, at de søgte ind hos os; hele den lange Dag seer man dem løbe langsdæks den ene i Halen paa den anden, søgende Ly, indtil de om Aftenen slaae dem til Ro under Storbaaden. — Forresten passerer her ikke mange Ting, som kan interessere Andre: thi at fortælle om en Storm, om en Dag og Nat vedholdende Regn, om Blikstille og om vort forskjellige Arbeide hver Dag, det morer vist næppe Nogen.

Iøvrigt er Hjemreisen begyndt meget heldigt, strygende Medvind, saa vi allerede nu, den 23de September, ligge et Par Grader fra Azorerne. Jo nærmere man kommer Europa, desto oftere

søger Tankerne til Hjemmet, og desto stærkere bliver samtidigt Længslen efter at gjensees med Alle, hvem man sidste Foraar sagde Farvel.

Plymouth den 16/10 1871.

Kjæreste Forældre og Sødskende!

Tak for Eders to Breve, jeg fik her igaar. Rigtignok er det meget kjedeligt, naar man er kommen saa nær sit kjære Hjem, da at høre, at man skal gaae til Christiania, saa ved at læse Brevet, som skaffede mig den første Besked herom, vidste jeg næppe, om jeg skulde græde derover, eller være glad, fordi Alt i Familien igjen har vendt sig til det Gode. — I kjære Forældre! I har rigtignok maattet gaae meget igjennem først med Sophie og saa med den lille Riddermand. — Selv har jeg slet ikke været syg; men hvor jeg havde glædet mig til atter at gjensees med Eder Alle, ogsaa de kjære gamle Bedsteforældre, og til at see Claras og Lunds nye Leilighed. — Min Afregning, havde jeg udregnet, kunde netop slaae til til en ny Vinterfrakke, ny Jakke og Buxer; men nu, nu sparer man det og de Penge. Min gamle Harmonika, som jeg kjøbte for en 3—4 Aar siden for 15 Mk., har jeg solgt til Ernst for 3 Rd. (det er Søpriis). Hvad mit Tøi angaar, holder det godt ud — I kan troe, mit Skindtøi det er Noget, som kan varme; det er en deilig Dragt. — Forresten har vi paa Hjemreisen haft en forfærdelig Plage ombord, idet nemlig Lukafet pludselig var fuldt af Væggelus, store og smaae; de myldrede i Køierne i den Grad, at det hændtes, at naar man laa i sin Køie og læste, kom pludselig en af disse brune Kammerater gallopperende tværsover Bladet. Stadigt tiltoge de naturligvis, og tilsids blev det saaledes, at det ikke paa nogen Maade var muligt om Natten at falde i Søvn. Da flyttede vi Alle ud i Storbaaden, som Moder og Julie jo nok husker staaer inde midtskibs; der redede vi vore Køier og sov udmærket, hvadenten det var godt Veir eller Regnveir; men efterhaanden som det nu blev koldere og koldere, maatte vi jo tænke paa anden Udvei, thi naar En af os prøvede det i Luk-

afet, maatte han efter et Par Timers Kamp retirere ud igjen. Derfor toge vi en Lørdag Eftermiddag hver en Ting ud, saavel af Køierne som af Skabene, fik flere Spande kogende Sodavand (voldsomt stærkt) med grøn Sæbe i, og saa kan I troe, vi anrettede Ødelæggelse iblandt dem. Siden den Tid have vi ikke seet eller mærket en Smule til dem. Endvidere fangede vi en Portion Kakkelakker, som vi have fordelt i Køierne, da de æde Væggelusene, og ikke gjøre os en Smugle, endskjøndt de raskvæk kravle over os om Natten, men saa let, at man næsten slet ikke mærker dem. — Hvad synes I om saadant et Sømandsliv? — Komme vi til Christiania, vil den ene Matros, Villhelm, gaae fra; Ernst vil ogsaa prøve sin Lykke; men det er et Spørgsmaal, om han faaer Lov dertil. — Fra Christiania sender jeg nogle Julepresenter hjem til Eder enten med den Matros, som gaar fra, eller med Dampskibet, haabende, at I betale Tolden, medmindre det kan gjøres toldfrit derovre fra. — Belav jer ikke paa noget Stort. — Lev nu vel. I Kjære! og Gud give, vi maae gjensees glade, naar jeg engang kommer hjem.

Eders Johannes Kolthoff.

Plymouth den 17de Oktober 1871.

Kjære kjære Forældre!

Igaar Eftermiddags fik vi da først vor Ordre, som jo desværre dog blev til Christiania. Det er jo unægtelig drøit at komme saa nær Danmark og dog ikke see sit eget kjære Hjem, og der var saamæn ikke En ombord, som ikke blev bedrøvet derved, med Undtagelse af Trofast, som forresten er voxet op til en rask munter og smuk Hund. — Noget maatte vi imidlertid have at trøste os paa, og da derfor Captainen igaar gik i Land, bade vi ham kjøbe os hver en blank Hat rigtig smuk — men den kostede ogsaa 5 Shilling og 3 Pence — og endvidere en voldsom Mængde Kridtpiber til Reisen. — Dog nu begynder jeg allerede at sætte mig ind i det, og især maa jeg jo være glad, som har faaet saa glædelige Efterretninger hjemme fra, hvorimod Capt. i Rio fik

Brev om sin Faders Død, og her, at hans Kone ligger syg. Forresten er det jo saa nær Kjøbenhavn, at vi jo jævnlig kan høre fra hinanden, og naar vi saa engang sees igjen, vil Glæden jo være saa meget desto større. — Spørg Bedsteforældrene, om det ikke skulde være muligt, at de havde et Portrait tilovers af dem, som jeg kunde faae; thi hvem veed, om jeg kommer til at see dem mere. — Idag afseile vi igjen, ud at boltre os i Nordsøen: det er forresten en yndig Aarstid at komme i Nordsøen paa, og bedre endnu bliver det, naar vi gaae fra Christiania. — Paa Overreisen læste jeg Uncle Toms cabbin og paa Hjemreisen har jeg læst Stærkodder og Odysseen, saa jeg har Bøger nok ogsaa til næste Reise i la petite Fadette og der Seeräuber. Desuden har Ernst Marryats Romaner, og af Styrmanden har jeg saa smaat tænkt paa at laane Hjemløs af Goldschmidt. — Nu har jeg ikke mere Tid, I Kjære, saasnart vi komme til Norges Hovedstad, skriver jeg igjen. Nu maae I ikke tage Eder det nær, at jeg ikke kommer løbende op ad Trappen derhjemme og overrasker Eder med mit Komme; husk paa, jeg er ung, og maa dog flere Gange paa længere Reise end 5 Maaneder. — Lev vel, og hils alle Venner og Bekjendte fra Eders

Johannes Kolthoff.

Briggen havde paa Hjemreisen fra Rio faaet Ordre at gaae til Christiania. Men Johannes fik nu Tilladelse til, medens Skibet lossede og ladede, at reise hjem, og vi saae ham saaledes sidste Gang i Oktober og November f. A. og kunde ret glæde os ved hvad han nu havde udviklet sig til og gav Haab om. Han havde bevaret sin Lyst og Kjærlighed til Søen, til den Livsgjerning, som han havde valgt sig; med Ungdommens rige Modtagelighed forenede sig i ham en beskeden og besindig Charakter, med et hurtigt og sikkert Blik for Livets forskjellige Forhold mangehaande aandelige Interesser, Sands for Naturen, for Sang og Poesie. Han havde en levende Trang til aabenhjertig fortrolig Meddelelse og

skjønnede oprigtig paa enhver Godhed, der blev viist ham. Munter og livsglad, fandt han let et skjemtende og spøgende Ord — men Livets Alvor og Dybde var ikke bleven ham fremmed: i et smukt og godt Hjerte bevarede han Ordets aandelige Sæd og øvede sig i, altid at have en uskadt Samvittighed for Gud og Menneskene.

Kjøbenhavn. Mandag den 30te Okteber 1871.

Min kjære Onkel Leo!

Igaar Aftes kom jeg hertil fra Christiania med Damper, da Briggen jo denne Gang kom til at losse der. Fader og Henrik var i det kongelige Theater, Julie i Cecilieforeningen til Fest, og Moder hos de kjære Bedsteforældre, saa da jeg ringede paa hjemme, kom Ingen og vilde lukke mig ind. Da saae jeg en Plakat paa Døren, hvorpaa stod »hos Swanes«. Saa spadserede jeg med mine store Søstøvler paa og haabede at kunne overraske Alle i Kronprindsessegade. Men da jeg kom til Hjørnet af Gammelstrand og Høibroplads, seer jeg min egen Moder dreie om Hjørnet. Du kan troe, det var yndigt at mødes og høre, at alle Slægtninge nu have det godt igjen; det har ret været en svær Sommer for lille Moder, for kjære Sophie og hendes lille Riddermand. — Nu sidder jeg hos Bedsteforældrene, hvor jeg idag har spist Frokost. Vi have talt om Dig, og det glædede mig at høre, at Din Høst har været god denne Sommer; nu er det jo atter en travl Tid for Dig med Tærskningen. — Du kan troe, det er deiligt, naar man har tumlet sig om, saa atter at sidde i Hjemmet; man har saa mange Ting at fortælle hinanden. — Allerede i Aften skal vi have Selskab hjemme (Du veed jo nok, vi er et selskabeligt Huus) og imorgen Aften skal vi til Tante Lise. — Jeg veed endnu ikke, hvorlænge jeg bliver her, men jeg antager henved 8 Dage. — Captainen er en rar Mand, dygtig streng, men bestemt. Nu maa Du undskylde, at jeg saa pludselig bryder af; men jeg har saa mange smaae Commissioner fra mine Skibskammerater, saa Tiden er knap, og Du maa derfor denne Gang nøies med en hjertelig Hilsen og et Levvel

fra Din Søstersøn

Johannes Kolthoff.

Efter nu at have gjenseet Slægt og Venner vendte han Torsdag d. 9de Novbr. igjen tilbage til sit Skib i Christiania, hvorfra Reisen atter gik til Rio.

Christiania d. 12te Novbr. 1871.

Kjæreste Forældre og Sødskende!

Nu er jeg da igjen i mit andet Hjem. Det er ganske underligt for mig, Søndagmorgen at begynde med at gjøre Dækket rent og lignende Ting. — Reisen var overmaade lang; vi kom først hertil Løverdag Aften Kl. 7. — Hos Skibsbygger Buhls var jeg og spiste til Middag Kl. 12 om Fredagen (Kjødsuppe og Pandekager) og drak Kaffe Kl. $2\frac{3}{4}$; vi laae nemlig i Frederikshavn fra 8 om Morgenen til $3\frac{1}{2}$ om Eftermiddagen. Fru Buhl sagde til mig, at naar jeg saae paa hendes Dreng, som omtrent er paa Alder med Sophies Jens Frederik, kunde jeg tænke mig, hvordan han omtrent seer ud. Men efter Beskrivelsen er Jens jo en kjøn prægtig Gut, hvorimod denne var en grim lille Fyr at see paa, saa i det Punkt bleve vi ikke aldeles enige. — Ombord er Alt ved det Gamle; Rygtet gaar, at vi faae to Svenskere ombord i Stedet for Tømmermanden og Vilhelm.

D. 18de November.

I have vist længe ventet Brev fra mig, og jeg kunde ogsaa godt have faaet dette afsted; men nu i den sidste Tid har der været saadan en uhyre Travlhed ombord, især efter at de to nye Folk ere komne. Tømmermanden er en Normand og Matrosen en Svensker, rigtig rare Folk. Nu ligge vi paa Ydrerheden og seile vist idag. Igaaraftes sade vi herinde i Lukafet rundt om Bordet, og jeg sad og spillede paa min nye Harmonika, da der pludselig kommer en Jolle paa Siden med Tømmermandens Familie, hans Moder, Søster, lille Broder og en Veninde til Søsteren. De bleve hos os til Kl. 10 og her var megen Munterhed. — Kolibrierne have I vel faaet, lad mig nu see, at I bruge dem meget. — Jeg troer, jeg vil slutte nu, da jeg ikke veed, hvad Øieblik de komme og kalde os til Arbeide. — Eders Brev har jeg faaet, og desuden et

fra den lille Müller, som var oppe hos os en Søndag, da jeg spillede for ham. I kan troe, her har været koldt, en 3 à 4 Graders Kulde; men naar man er dygtig i Arbeide, mærker man det ikke saa meget. — I Tirsdags var det Ernsts Fødselsdag; i den Anledning var her Chocoladegilde Onsdag og Torsdagaften. Vi kjøbte Conditorkager i Land og Melk, Chocolade var der i Masse i den Kasse, som jeg havde med. Saafremt vi møde en Fisker i Canalen, skal I være sikker paa Brev fra mig, endskjøndt jeg maaske har været vel kneben med det herfra. — Lev nu vel, alle Kjære i Hjemmet, og glædelig Juul og Nytaar, og tak, kjære Forældre, for al Eders Godhed og Omsorg for mig i dette Aar. Hils Sophie og Clara.

Eders

Johannes Kolthoff.

Christianiafjord d. 20de November 1871.

Mine kjære Forældre!

Endnu engang seer jeg mig i Stand til at kunne sende Eder et Par Ord, da vi nemlig paa Grund af Modvind ere ankrede op her i Fjorden en 8—10 Mil fra Christiania. Det var igaar Morges (Søndag), at vi bleve purrede ud Kl. 2 om Morgenen til at lette Anker. Hvilken Forskjel paa den Søndag og saa den for fjorten Dage siden! — Veiret var smukt, men bidende koldt, og Seilene stivfrosne, saa Reisen just ikke begyndte videre behageligt. Henad Dagen blev det imidlertid mere og mere stille, indtil vi om Middagen Kl. 1 maatte lade Ankeret gaae i Bund her, hvor vi endnu ligge. — Idag have vi haft storartet Spuling, og I skulde bare vide, hvor der i Kahytten er blevet pyntet op for de fine Passagerers Skyld, rødt Gehæng for Dørene til deres Kamre og smaae forgyldte Lysestager ere opslaaede, nyt Voxdug paa Spisebordet i Kahytten, kort sagt, Alt er indrettet saa elegant, som det vel kan lade sig gjøre. Vi derimod have det ved det Gamle; Kakkelovnen staar paa sin Plads midt i Lukafet og er hver Aften ildrød baade indvendig og udvendig, saaledes fyre vi i for at

holde Varmen om Natten. — Selv ere vi raske og muntre, men Fingrene ere jo rigtignok ikke frie for at slaae nogle Revner, ligesom tynd Iis; dog har Seilmageren to Æsker Hundefedt, og det er et fortrinligt Middel derimod. — Af Nyheder har jeg kun to at fortælle Eder; den ene, at — ikke befinder sig vel i Aften, men er gaaet tidlig tilkøis og har taget ind at svede paa; den anden, at vi fra Rio skal gaae til Plymouth for Ordre, saa Udsigten til at komme hjem maaske ikke er saa stor endda. — Den Tid, den Sorg! bare vi nu snart maae komme ud fra disse nordlige Iishave; thi dette her er noget slemt. — Nu skal jeg beskrive Situationen her ombord for Øieblikket. — Det er sildig Aften, Klokken mangler et Kvarter i 11; Kl. 9½ er jeg bleven purret til Vagt af 2den Styrmand og skal igjen purre Seilmageren Kl. 11. Jeg sidder som sædvanlig inde i Lukafet, rundt omkring mig hører jeg Lyden af det sovende Mandskab, midt paa Gulvet staar den røde Kamin og snurrer ret tilfreds over de Stykker Kul, hvormed jeg jævnt væk underholder den. Paa Bordet ligger Kridtpiber og Visebøger, som have været i Brug, før vi gik tilkøis, og udefra kan jeg høre, hvordan Vinden (en stiv Kuling af S. V.) rusker i Rigningen. — Hjemme ved Gammelstrand er Fader og Henrik vel allerede i Seng; Moder og Julie sidde vel i Spisestuen ved det runde Bord, Moder læsende i Aften-Berlingeren og Julie i en af Athenæums Bøger; og Thrine sidder vist i sit Værelse for Enden af Sengen og strikker Strømper. Ja, I kan troe, jeg tænker saamæn ofte paa Eder Alle hjemme, og vil altid gjøre det, hvor langt jeg end skal komme fra Eder. —

Ja nu er Klokken bleven 11, og jeg har ingen Barmhjertighed med Seilmageren. Derfor lev vel og hils alle Venner

fra Eders

Johannes Kolthoff.

Dette Brev skal Lodsen besørge i Land for mig. Vær ikke ængstelige for mine Fingre; jeg skal nok passe dem saa godt som muligt. — Endnu engang lev vel!

Syd-Atlanterhavet; Nytaarsmorgen 1872.

Mine kjære, kjære Forældre og Sødskende!

Endnu engang ønskes der Eder et glædeligt Nytaar, og skjøndt det jo først naaer Eder noget senere end ved Aarets Begyndelse, haaber jeg, at det dog vil være et velkomment Ønske. Det er helt underligt at tænke sig Eder i Hjemmet sidde indpakkede i Vintertøiet og opvarmede af Kakkelovnsvarme, medens jeg nu sidder i Lukafet kun iført nye, skinnende hvide Seildugsbuxer og min tærnede Landgangsskjorte, og dog sjadskvaad i Ansigtet af Varmen. For 8 Dage siden, da vi holdt vor Juul her ombord, kan I være forsikkrede om, at mine Tanker tidt søgte Hjemmet, og paa den Tid, I Juleaften samledes efter Bordet i Dagligstuen og ved Klaveret sang en Psalme sammen, stod jeg til Roers og styrede Briggen henover det uhyre udstrakte Hav. Men naar Veiret, som det den Dag var, er godt, er det netop det Sted, hvor man mest har Leilighed til at hengive sig til sine egne Tanker, og I kan rigtignok troe, jeg længtes ikke lidt efter det kjære Hjem, efter mine Forældre og Sødskende. Saasnart jeg saa blev afløst, gik jeg ind i Lukafet, aabnede min Kiste og udtog paa Bunden den Pakke, som var bestemt til »ikke at aabnes før Juleaften«. Derpaa satte jeg mig paa Bakken for at være alene og udtog nu de forskjellige Ting. I kan tænke, jeg blev glad, og det var yndigt af Moder og Julie hvad de havde skrevet; Photographierne satte jeg i mit Album; det mærkværdige Blæk, som jeg endnu ikke har prøvet og næppe kan troe paa, har jeg gjemt og skal først experimentere dermed i Rio, og Chocoladen delte jeg med mine Skibskammerater. Gudstjeneste veed I jo at der ikke holdes ombord, saa jeg tog min Psalmebog og læste Jule-Evangeliet, som vi ere vante til samlede i Kirken at høre af kjære Fader. — Saalænge Festdagene varede, lod Captainen, som jeg nu formelig holder meget af, os det ikke mangle paa god Mad, eller som vi sige, paa god Levemaade. Juleaften fik vi deilig Risengrød (kogt i V.!!) og Gaasesteg fyldt med Svedsker og tørrede Æbler, desuden Vin til Maden; 1ste J. D. fik vi Sago-

suppe og Budding; 2den J. D. Karrisuppe og bruunt Kjød. Iaftes, Nytaarsaften fik vi stegte Pølser med stuvet Blomkaal og idag skal vi have Sagosuppe og Budding. — Denne Reise har jeg det saa godt ombord, Capt. har ikke een eneste Gang haft Noget at sige paa mig. Desværre er jeg ikke som forrige Reise paa Vagt sammen med Ingver Lorentzen; men Tømmermanden, Ernst og jeg er sammen paa Styrmandens (Barfods) Vagt. — synes vi ikke saa godt om nu, som i Begyndelsen; han er meget enfoldig, forfærdelig langsom til sit Arbeide og aldeles udygtig i Sømandsarbeide. Dette Sidste er jeg nu meget glad over, da jeg derfor bliver brugt til alle Ting tilveirs; er der Noget uklart, saa er det mig, der skal op og klare det, saa jeg glæder mig til næste Reise at fare som Letmatros. — Om 8 Dage ere vi nu vel sagtens i Rio; naar der nu blot ikke maa være Sygdom. Vor Reise er jo gaaet uforsvarlig hurtig, i det Mindste med Hensyn til vor Afregning; men jeg glæder mig voldsomt til Brev og haaber, at det indeholder glædelige Ting. — Dette Brev lader jeg nu ligge til vi have naaet Havn, da skriver jeg et til, saa skulle de følges ad til Danmark. — Mon vi komme til Kjøbenhavn denne Gang? og om vi i saa Tilfælde skulde naae at komme til Faders Confirmation? Hils Conrad Müller, som vistnok læser hos Fader denne Gang.

Rio. Mandag d. 7de Januar 1872.

Igaar Eftermiddags Kl. 6 faldt Ankeret da i Rios smukke Havn; hvad synes I om en saa hurtig Reise? 43 Dage fra vor Ankerplads i Christianiafjord? — Endnu har jeg ikke faaet noget Brev fra Eder; men idag Kl. 9 gaar Captainen og vore forventningsfulde Passagerer ind, og saa haaber jeg, at han kommer tilbage med Brev til mig. — Heldigvis har jeg endnu været rask, men nu kommer jo ogsaa først den rigtig slemme Tid; her er saa varmt, at man skulde troe, man maatte smelte. — Kan I huske, fra I vare ombord, Storbaaden, som stod imellem Lukafet og Stormasten, den er vort Nattelogi; thi i Lukafet er ikke til at være for Varme og Væggelus. — Hvad Læsning angaaer, blev jeg igaar

akkurat færdig med 5te og sidste Del af Sørøveren; det er det Eneste, som jeg har haft Tid til at læse, saa daarlige ere Frivagterne her ombord; men den har ogsaa moret mig ganske overordentlig. Seilmageren læser Røde Robbin, og Matrosen Ingver Lorentzen, som læste Axel og Valborg, blev saa bevæget, at han havde Taarer i Øinene, da han havde læst den ud. —

Briggen Rota fra samme Rhederi som vi ligger her; ellers veed vi endnu ikke fler. Gid vi nu havde losset de norske Planker; ja, naar man endda maa slippe godt fra det, for det bliver rigtignok et dobbelt saa slemt Arbeide som sidst. — Ja, for at faae Brevet afsendt første Gang vi sende Jollen ind, maa jeg slutte nu, haabende, at det maa træffe Eder Alle raske, baade ved Gammel Strand, i Kronprindsessegade og i Ribe.

I give vel nok Student Kofoed indlagte Seddel. —

Lev nu vel, alle I Kjære!

Jeg skal snart skrive igjen, saa denne Gang kunne I da ikke klage over mig. —

Lev vel!

Eders Johannes Kolthoff.

Henrik! Hils alle gode Bekjendte!

Rio Janeiro d. 19de Januar 1872.

Kjære Peter [Kofoed]!

Skjøndt Du ogsaa denne Gang skuffes ved kun at faae et Brev paa ½ Ark, saa er mit Bedrageri dog ikke saa nederdrægtigt som sidst. Men hvad vil Du nu have, at jeg skal skrive til Dig om? — Jeg veed det min Sandten ikke; thi Du, som kun er inde i Psychologie, Philologie, Philosophie og den Slags Ting, Dig kan det naturligvis ikke i mindste Maade interessere at høre, at vi i Dag er blevet fuldlastet og har lagt ud paa Strømmen, at vi imorgen skal sætte Storbaaden ind og med Sluppen over at hente Kartofler hos Briggen Asta, og endelig Fredag eller Lørdag afseile fra dette infame Rakkerhul, hvor man maa punge ud med 1 Rd. for en Kop Kaffe med Brød til og et Glas Sodavand. — Nei, Peter!

pris Du Din lykkelige Skjæbne eller Stjerne, som ikke indpodede i Dig den gale Lyst at komme tilsøes og give Sømanden; for det Hele bestaar i at slide baade Dag og Nat, snart tilveirs, som andre Abekatte, og snart i Lasten, som Sjouere, og vil man saa en Gang spille flot Kavaler, saa gaar man agterud, hæver Penge uden i mindste Maade at tænke paa, hvad Slid man maa have for dem, og saasnart man sætter sin Fod paa Landjorden, da — 1, 2, 3, og — Pengene er væk, aldeles væk. Jeg har nu saadan et jævnt, tækkeligt Humeur, som sætter mig i Stand til at tage det Meste med en vis Koldblodighed, endogsaa den gruelige Ting, at jeg efter en Reise paa en 10 Maaneders Tid med 12 Rd. om Maaneden kommer hjem med en Afregning paa lidt over en Snes Daler; jo, den er ren. — Ja nu har Du faaet et skjønt Billede af Sømandslivets Hemmeligheder, saa nu maa Du for denne Gang lade Dig nøie; næste Gang, Du hører fra mig, haaber jeg, det er af min egen Mund. Du gjør mig vel nok den Villighed, at besørge indlagte Brev. Du kan nok tænke Dig, hvad der ligger inden i det igjen. Lev nu vel og hils Bruun, Schiødte, Hoff og Bügel. — har det vel godt?

Din gamle

Jean.

Rio Janeiro d. 19de Januar 1872.

Kjære, kjære Forældre og Sødskende!

Dette er det andet Brev, jeg skriver til Eder; endnu har jeg kun faaet eet Brev fra Eder, nemlig det, der var dateret den 16de December; men imorgen kommer Paketten igjen, saa vil jeg vente med at slutte dette Brev, indtil jeg har seet, at jeg ikke denne Gang faar mer end eet. — Det har været en meget drøi Dag idag, og det er det forresten hver Dag; vi purres ud om Morgenen Kl. 5, har $\frac{1}{2}$ Times Frokost, een Times Middag, og skeier først ud om Aftenen Kl. 7, og saa kommer oven i Kjøbet sædvanlig en Rotour ovenpaa senere paa Aftenen, og naar I saa medregne en $1\frac{1}{2}$ Times Nattevagt, kan I nok indsee, at det er haardt at udholde, og vi undres saamæn ogsaa over, at det

gaar saa godt, endskjøndt jo rigtignok allerede Tømmermanden, svenske Matrosen og jeg har været syge i Maven, og det er en Pine, som jeg endnu aldrig har kjendt Mage til. Nu ere vi heldigvis fuldkommen raske; men nu er det gaaet over til den rare dygtige Matros Ingver og til Ernst. — I kan jo nok huske vor Storbaad, som stod inde midtskibs, den maatte Svenskeren og jeg roe over idag lige i Middagstiden i brændende Solhede, laste den fuld med Kul, og saa tilbage igjen; men saasnart vi atter vare naaede ombord, smed vi os ogsaa lige plat paa Dækket og kunde ikke bruges til grovt Arbeide det første Kvarter; men saasnart det var forbi, maatte vi nok saa pænt til det igjen. — Lukafet vrimler af Væggelus, saa I vil vel knap tage imod mig, naar jeg kommer hjem; Kakkelakkerne løbe paa Kryds og paa Tværs over Gulv, Bord, over dette Brev, kort sagt allevegne. — —

Eders Johannes.

Løverdag d. 20de Januar.

Kjære Forældre!

I maae undskylde, at jeg kun skriver saa lidt nu. Men Grunden er den, at jeg igaar blev syg og maatte gaae tilkøis. Nu har jeg det meget bedre og tænker at kunne være med imorgen tidlig Kl. 6 ved Letningen. — Jeg er overmaade glad ved at seile herfra, for her er væmmeligt at leve, en styrtende Hede om Dagen og koldt om Natten, daarlig Luft og lunkent Drikkevand. — Nu gaar Reisen til Plymouth: gid vi nu der maae faae Ordre til Kjøbenhavn. — Ja nu vil jeg slutte, da jeg ikke er rigtig vel endnu. Jeg haaber, at jeg i Plymouth kun maa høre glædeligt Nyt. Vær ikke ængstelige for mig, jeg kommer mig nok, saasnart vi komme bort herfra. — Lev nu vel, hils i Kronprindsessegade og alle gode Venner og Bekjendte.

Eders Johannes Kolthoff.

Med Læsningen gaar det kun smaat; jeg har faaet læst hele Sørøveren af Walter Scott og Hagbarth og Signe. — Dagbog har jeg heller ikke skrevet.

Jeg har endnu kun faaet eet Brev. —

I ere vel nok saa gode at besørge indlagte Brev efter Udskriften. —

Uagtet nu hans tredie Hjemreise fra Rio allerede derved, at den trak sig usædvanlig langt ud, kunde gjøre os urolige for ham, som jo ved sin Afreise fra Rio havde underrettet os om, at han ikke havde været ganske rask — holdt vi dog fast ved Haabet om at gjensees ved Paasketid. Hans Sygdom var da ogsaa meget snart overstaaet, efterat de igjen var kommen til Søes. Men — Aftnen før Skærtorsdag bragtes os ved Captainens Svoger Telegrammet om hans Død.

I Breve fra Captainen meddeltes os saa faa Dage efter de nærmere Omstændigheder. Palmesøndag d. 24de Marts — om Formiddagen mellem Kl. 8 og 9 — da Briggen var i Nærhed af Scilly-Øerne — var Johannes, idet han gik ned fra Stormasten, fra Storraaen falden ned paa Dækket: strax ved sit Fald bevidstløs, henlaa han med lukkede Øine, uden at det kunde kjendes paa ham, at noget Beenbrud havde fundet Sted. Skjøndt i det første Døgn ikke hvert Haab syntes forsvundet, indtraadte der, uagtet Alt hvad der forsøgtes for at hjælpe ham, ingen Forandring til det Bedre, og Natten mellem Mandag og Tirsdag, henved Kl. 1 var han hensovet.

Dagen efter naaede Briggen Falmouth, og efter at en Jury havde synet den Døde, jordedes han Skærtorsdag Eftermiddag paa Byens Kirkegaard. Men inden hans Kiste bragtes fra Bord — om Morgenen Kl. 7 — tog første Styrmand paa Briggen J. Barfod Ordet og sagde ham dette kjærlige og christelige Farvel:

Hvad er Ungdom i Aar
Og Styrke og Sundhed og heldige Kaar.
Hvad er det, naar Døden, den kalder afsted,
Kun Forfængelighed.

Kun et kort Spand af Tid, — saa kort at vi endnu kunne tælle Minuterne — er der forløben, siden han, om hvis Kiste vi her ere samlede, stod midt iblandt os, fuld af Livslyst og Livsglæde, — maaske den Livsgladeste blandt de Mange, — med, som det for vort Blik syntes, et langt og lykkeligt Liv for sig, med Daad og Virken, og med mange glade stolte Forhaabninger, knyttede til sig, — og nu er der af dette, — af Alt dette — kun disse Rester tilbage. — — Ja! vel maae vi sørge. — Knækkes det gamle trodskede Træ under Vinterstormens Pust, da gaar der vel det Suk gennem Naturen: Der gik et Liv tilgrunde. — Men det var dog et Liv, som havde udfyldt sin Plads i Verden. — Men her — her sank den unge ranke Stamme, i sin feireste Vaar, fuld af Knopper, som bebudede en rig, en løvrig Sommer og en gylden Høst. — Ja! vel maae vi sørge, men lad os dog ikke glemme, hvad der staar i den gamle Salme: »Med Sorgen og Klagen hold Maade. Guds Ord lad Dig trøste og raade«. Han gik med os paa Veien — han gjorde den lange Reise med os, over de dybe Vande, og som vi Alle, stundede han med al sin Sjæls Længsel frem mod Fædrelandet, mod Hjemmet, hvor Forældre og Sødskende og Alt det, som gør Livet lyst og lykkeligt, ventede ham — og her, midt i alle de glade Forhaabninger blev Banen brudt.

Vi vinder hjem — om Gud saa vil — men hans Maal blev sat ved Graven i det fremmede Land. Men han gik med os paa Veien — paa den store, den lange Reise, hen over Livshavets dunkle, rullende Vande — stundende frem mod alle Sjæles rette Hjem — mod Evighedshavnen histoppe — der hvor alle Storme stilles — alle brusende Bølger brydes og dæmpes — hvor Han throner, alle Sjæles Ophav, og hvor al Graad og al Sorg og al Smerte er opløst i et evigt Halleluja for Hans Aasyn — og han vandt hjem før vi. Om os bruser den vilde Storm og de vrede Bølger brydes — foran os der — fremad — der ligger Kamp og Strid og Møie — Slud og Solskin — Sorg og Glæde — Alt efter Guds kærlige Villie, men over os, der svinger sig nu en frigjort

Aand, høit op over de tindrende Stjerner — hævet over al Sorg og Smerte — for at forene sig i alle Evigheder med den Aand, hvoraf den er kommen — og derfor vi — I og jeg — som staar her ved den brudte Larve — »med Sorgen og Klagen hold Maade, Guds Ord lad os trøste og raade« — lad det kaste sit milde Lys over den bittre Smerte, saa vi byder ham her et blødt, et mildt, et kærligt Farvel paa Faldrebet. — Ja hvil da i Fred, vor unge Broder, hvil i Guds stille, dybe, store Fred. Farvel — Farvel! — Herre Gud vor Fader i Himlen — Din Fred — den Fred, som overgaar al vor Forstand — den skænke Du dem som sørge — at ikke Sorgen maa blive den haarde, bittre, som forstener — men — om end dyb og taaretung — den milde, bløde, som skimter Din Naades Glands bag alle Prøvelser, som bøier Hoved og folder Haand og takker Dig for alle Ting i Vorherres Jesu Navn. Amen!

Missionspræsten Henry Bailey fulgte ham til Graven, og Johannes jordfæstedes efter den engelske Kirkes Ritus. Ifølge dens Ritual udtaltes vor Tro og vort Haab i Kirkens Ord ved Jordpaakastelsen:

> Efterdi det har behaget den Almægtige Gud efter sin store Barmhjertighed at tage til sig denne vor kjære afdøde Broders Sjæl, saa overgive vi hans Legeme til Graven — Jord til Jord — Aske til Aske — Støv til Støv — i det sikkre og visse Haab om en Opstandelse til det evige Liv formedelst vor Herre Jesus Christus, som skal forvandle vor Fornedrelses Legeme til at vorde ligedannet med hans Herligheds Legeme, efter den Kraft, med hvilken han og kan underlægge sig alle Ting. Amen!